

MARIBORSKA KNJIŽNICA

Mariborska knjižnica, Rotovški trg 2, Maribor
tel.: +386 2 23 52 100, fax: +386 2 23 52 127, www.mb.sik.si, info@mb.sik.si

MK 0/Zapis št. 144

LETNO POROČILO 2019

Poslovno in finančno poročilo Mariborske knjižnice

CIP

MARIBORSKA knjižnica

Letno poročilo Mariborske knjižnice...

: za zaposlene / Mariborska knjižnica .

- Maribor : Mariborska knjižnica, [199-] - .

- 30 cm

COBISS.SI – ID

KAZALO

1	OSNOVNI PODATKI O KNJIŽNICI	5
1.1	VELIKOST ZAVODA	5
1.2	MARIBORSKA KNJIŽNICA – OSREDNJA OBMOČNA KNJIŽNICA	5
1.3	ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE	6
1.4	DRUŽBENA ODGOVORNOST – ODSEV POSLANSTVA KNJIŽNICE	6
2	RAZVOJNE USMERITVE V 2019 IN DOSEŽENI REZULTATI	7
2.1	POROČILO DIREKTORICE O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH – UVODNA BESEDA	7
2.2	MARIBORSKA KNJIŽNICA V ŠTEVILKAH	9
3	KNJIŽNIČNA MREŽA	16
3.1	REALIZACIJA NAČRTOVANIH CILJEV IN AKTIVNOSTI – STRATEŠKO PODROČJE 1	16
3.2	KNJIŽNIČNI PROSTOR, INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE, OPREMA	16
4	ORGANIZACIJA IN DELOVANJE KNJIŽNICE	19
4.1	REALIZACIJA NAČRTOVANIH CILJEV IN AKTIVNOSTI – STRATEŠKO PODROČJE 2	19
4.2	ORGANIZACIJA DELA, ORGANIGRAM, ODDELKI, SLUŽBE	20
4.3	ORGANI UPRAVLJANJA KNJIŽNICE	21
4.4	AKTIVNOSTI POOBLAŠČENE OSEBE ZA VARSTVO OSEBNIH PODATKOV	22
4.5	ORGANIZACIJA INFORMACIJSKEGA SISTEMA	23
4.6	ZAPOSLENI	23
4.7	IZOBRAŽEVANJE, STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE	25
4.8	INTERNO KOMUNICIRANJE	25
4.9	NAGRADE ZAPOSLENIM IN KNJIŽNICI	26
4.10	DRUGA ZA KNJIŽNICO POMEMBNA PRIZNANJA	27
5	UPRAVLJANJE KNJIŽNIČNE ZBIRKE	28
5.1	REALIZACIJA NAČRTOVANIH CILJEV IN AKTIVNOSTI – STRATEŠKO PODROČJE 3	28
5.2	NABAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA, OCENA USPEŠNOSTI IN UČINKOVITOSTI	28
5.3	ZALOGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	32
5.4	ODPIS KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	32
5.5	OPREMA, POPRAVILO IN VEZAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	32
5.6	POSEBNE ZBIRKE	33
6	STORITVE ZA UPORABNIKE	37
6.1	REALIZACIJA NAČRTOVANIH CILJEV IN AKTIVNOSTI – STRATEŠKO PODROČJE 4	37
6.2	KNJIŽNIČNA DEJAVNOST V KRAJEVNIH KNJIŽNICAH	38
6.3	ELEKTRONSKE IN DRUGE STORITVE PRI IZPOSOJI GRADIVA	41
6.4	MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA	42
6.5	IZPOSOJA NA DOMU	42
6.6	IZPOSOJA V BOLNIŠNICO	43
6.7	DELO POTUJOČE KNJIŽNICE	43
6.8	INFORMACIJSKA SLUŽBA	45
6.9	SPODBUJANJE BRALNE PISMENOSTI	47
7	VIRTUALNA KNJIŽNICA, KNJIŽNICA NA DALJAVO	62
7.1	REALIZACIJA NAČRTOVANIH CILJEV IN AKTIVNOSTI – STRATEŠKO PODROČJE 5	62
7.2	POVEČANJE DOSTOPNOSTI Z NOVIMI TEHNOLOGIJAMI	62
8	PROMOCIJA, SODELOVANJA	64
8.1	REALIZACIJA NAČRTOVANIH CILJEV IN AKTIVNOSTI – STRATEŠKO PODROČJE 6	64
8.2	PROMOCIJSKE AKCIJE IN ZAGOVORNIŠTVO	64

8.3	SPLETNA STRAN, FB, E-NOVICE, eFOLLOWR.....	65
8.4	PROMOCIJSKO IN INFORMATIVNO GRADIVO	65
8.5	NAŠA SODELOVANJA, STROKOVNE IZMENJAVE, PREDSTAVITVE NA KONFERENCAH, SIMPOZIJIH.....	65
8.6	PRISPEVKI SODELAVCEV NA POSVETIH IN SREČANJIH	69
9	PROGRAM OBMOČNOSTI	70
9.1	REALIZACIJA PROGRAMA IZVAJANJA NALOG OSREDNJE OBMOČNE KNJIŽNICE 2019	70
9.2	ZAGOTAVLJANJE POVEČANEGA IN ZAHTEVNEJŠEGA IZBORA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA.....	71
9.3	STROKOVNO SODELOVANJE S KNJIŽNICAMI NA OBMOČJU	72
9.4	KOORDINACIJA ZBIRANJA, OBDELAVE IN HRANJENJA DOMOZNANSKEGA GRADIVA.....	74
9.5	USMERJANJE IZLOČENEGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA S SVOJEGA OBMOČJA	76
10	FINANČNO IN RAČUNOVODSKO POROČILO	77
10.1	POJASNILA K RAČUNOVODSKEMU POROČILU ZA LETO 2019	77
10.2	OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV TER OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI	78
10.3	CELOTNI PRORAČUN MARIBORSKE KNJIŽNICE ZA LETO 2019	80
10.4	PREGLED PREJETIH IN PORABLJENIH SREDSTEV KNJIŽNICE.....	81
10.5	IZKAZI PRIHODKOV IN ODHODKOV	85
10.6	BILANCA STANJA.....	95
11	IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	101
12	PRILOGE.....	104

1 OSNOVNI PODATKI O KNJIŽNICI

Mariborska knjižnica, Maribor Public Library

Skrajšano ime: Mariborska knjižnica

Rotovški trg 2, 2000 Maribor

Matična številka: 5055636

Davčna številka: SI99698722

Šifra proračunskega uporabnika: 37273

1.1 Velikost zavoda

Mariborska knjižnica je osrednja območna knjižnica, ki deluje na območju dvanajstih občin, sedežna občina je Mestna občina Maribor. Ustanoviteljice knjižnice so še občine Duplek, Hoče – Slivnica, Miklavž na Dravskem polju, Rače – Fram in Starše. Knjižnično dejavnost za občine Kungota, Lovrenc na Pohorju, Pesnica, Ruše, Selnica in Šentilj izvaja Mariborska knjižnica na osnovi pogodb.

Kot osrednja območna knjižnica izvaja posebne naloge za knjižnice v občinah Lenart in Slovenska Bistrica.

Število krajevnih knjižnic: 16 (osrednja knjižnica in Knjižnica Nova vas imata ločene oddelke za otroke in odrasle), Potujoča knjižnica (bibliobus in premične zbirke), Izposoja v bolnišnico, Izposoja na dom.

Posebne zbirke: Študijska zbirka mladinske književnosti, Igroteka – zbirka igrač, Glasbena zbirka, Filmski center, Zbirka neknjižnega gradiva

Število zaposlenih (za določen in nedoločen čas): 91 (na dan 31.12.2019)

Javna dela: 2

1.2 Mariborska knjižnica – osrednja območna knjižnica

Mariborska knjižnica kot osrednja območna knjižnica (OOK) na podlagi pogodbe z Ministrstvom za kulturo in v soglasju s svojim ustanoviteljem opravlja posebne naloge in knjižnice na območju strokovno povezuje v mrežo, ki zagotavlja koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti:

- zagotavlja povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva in informacij,
- nudi strokovno pomoč knjižnicam s svojega območja, kar zajema tudi sodelovanje pri načrtovanju razvoja informacijskega sistema,
- koordinira zbiranje, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva,
- koordinira usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja.

Proračunska sredstva za izvajanje posebnih nalog območnih knjižnic prispeva Ministrstvo za kulturo. Mariborska knjižnica na svojem območju strokovno povezuje v mrežo **Knjižnico Lenart in Knjižnico Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica**, domoznansko dejavnost pa usklajuje in koordinira tudi z **Univerzitetno knjižnico Maribor**.

Osrednje območne knjižnice

1.3 Zakonske in druge pravne podlage

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), URL RS 96/2002, 56/2008, 4/2010, 20/2011, 111/2013, 68/2016, 61/2017; 21/2018
- Zakon o knjižničarstvu, URL RS 87/2001, 92/2015
- Zakon o varstvu osebnih podatkov, URL RS 86/2004 in spremembe: 51/2007, 67/2007, 94/2007
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, URL RS 29/2003
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, URL RS 73/2003, 70/2008, 80/2012
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah, URL RS 88/2003
- Pravilnik o razvidu knjižnic, URL RS 105/2003, 74/2017
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic, URL RS 19/2003
- Zakon o obveznem izvodu publikacij, URL RS, 69/2006, 86/2009
- Pravilnik o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij, URL RS 90/2007
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Mariborska knjižnica (občine Maribor, Duplek, Hoče, Miklavž, Rače – Fram, Starše), MUV št. 8/2005, 16/2006, 17/2009
- Pogodbe o zagotavljanju javne knjižnične službe (za občine Kungota, Lovrenc na Pohorju, Pesnica, Ruše, Selnica ob Dravi, Šentilj)
- Poslovnik kakovosti Mariborske knjižnice, MK Predpis št. 13/5
- Strateški načrt 2014-2020, MK Predpis št. 45/1
- Predpisi s področja računovodstva in finančnega poslovanja.
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja v Mariborski knjižnici (MK 0/Predpis št. 10)

1.4 Družbena odgovornost – odsev poslanstva knjižnice

Cilj knjižnice je vzpostavitev vseživljenjskega odnosa z uporabnikom. Ker je odprta vsem družbenim skupinam skoraj vse dni v letu, omogoča socialno vključenost in aktivno državljanstvo. Njena družbena vloga pride še posebej do izraza v obdobjih, ko so ljudje v osebnih in finančnih krizah, morda marginalizirani. V knjižnici lahko kakovostno preživijo čas, se družijo, dobijo informacije, z branjem, pogovori o literaturi in ustvarjalcih ter drugimi aktivnostmi se kulturno bogatijo. Informacije, znanje, kulturo in umetnost prek izposojenega gradiva brezplačno odnesejo tudi domov. S knjižnico so lahko povezani celo na daljavo: tudi, ko je zaprta, lahko od doma uporabljajo digitalne vsebine, katalog knjižnice, naročijo in rezervirajo gradivo za naslednji obisk, podaljšajo rok izposoje, dobijo odgovor knjižničarja na vprašanja o gradivu in iz gradiva. S člansko izkaznico knjižnice lahko kupijo vstopnice SNG Drame in Lutkovnega gledališča po ugodnejši ceni, kar je njena dodana vrednost.

Skozi vse te vloge odseva družbena vrednost knjižnice, ki se navezuje na pojem družbene odgovornosti. Vpliva na široko področje socialnih, kulturnih, izobraževalnih, intelektualnih, zgodovinskih in drugih kompetenc posameznika, dviga kakovost življenja posameznika in skupnosti krepi medčloveške odnose in socialno vključenost ranljivih skupin ter izboljšuje informacijsko pismenost in bralne sposobnosti.

2 RAZVOJNE USMERITVE V 2019 IN DOSEŽENI REZULTATI

2.1 Poročilo direktorice o doseženih ciljih in rezultatih – uvodna beseda

Leto 2019 je bilo za Mariborsko knjižnico v znamenju 70. obletnice ustanovitve. Zavestno smo se odločili, da ne bomo praznovali z velikimi proslavami, ampak smo praznično obarvali celo leto. Začeli smo prav na rojstni dan knjižnice, 8. februarja, ko smo na kulturni praznik po nekaj letih ponovno odprli knjižnico ter se pridružili drugim kulturnim institucijam v mestu pri praznovanju in širokemu približevanju kulture vsem občanom. Vrhunec praznovanja je bil Dan knjižnice v juniju, ko smo ponovno dali na ogled naš bogat program, povezali bregova Drave z rekreativnim tekom v podporo knjižnici in namesto pregledne klasične razstave ob 70-letnici knjižnice pripravili nekoliko izzivalno razstavo Enajst let – enajst lokacij, s katero smo opozorili na nerešen prostorski problem. Razstava je celo leto javnost in odločevalce na Rotovškem trgu opozarjala in opominjala. Na Dan knjižnice smo razpisali tudi literarni natečaj Pripovedi iz moje knjižnice, s katerim smo spodbudili kreativne ideje in spomine ter razmišljanja naših uporabnikov. Razlogov za takšno praznovanje obletnice je več: neuresničeno dolgotrajno brezplošno prizadevanje za ureditev prostorskih razmer osrednje knjižnice, pa tudi pomanjkanje finančnih sredstev zaradi padanja proračunskih sredstev.

Že več let se soočamo s finančnimi omejitvami na vseh področjih delovanja: pri upravljanju knjižnične zbirke in nabavi novega gradiva, pri nezadostnih sredstvih za programske in obratovne stroške ter pri sredstvih za redno investicijsko vzdrževanje prostorov, in s pomanjkanjem kadrov za vedno nove naloge in izzive. Vrtimo se v krogu. Nenehna prilagajanja in omejitve izčrpavajo zaposlene. Kreativnost in inovativnost prilagajanja imata svoje meje, motiviranost popušča, saj se je res težko v nedogled prilagajati neznosnim razmeram. Najbrž smo prišli do skrajne točke, ko ne govorimo več le o pomanjkanju prostora, ampak so prostori, ki niso bili deležni nikakršnega vzdrževanja, kritično dotrajani: od preperelih temeljev, vlažnih in plesnivih depojev v kleti, zastarelih in preperelih vodovodnih in toplovodnih napeljav, neprimernih odtokov, do poroznih strešnikov, skozi katere zamaka in ogroža gradivo, zaposlene in tudi obiskovalce. Posebej veliko tveganje predstavljajo dotrajane in prešibke električne instalacije.

V takšnih pogojih težko govorimo o razvoju. Danes so knjižnice prostori druženja, učenja, informiranja, ustvarjalnosti, branja..., v Mariboru pa je osrednja knjižnica mestna sramota, ki še vedno čaka odločne ukrepe mestne politike. Morda pa tudi na več odločnosti občanov, da se zavzamejo za svojo ustavno pravico – pravico do primerne knjižnice.

Z veliko vloženih naporov si prizadevamo uresničevati zastavljene strateške cilje in z letnimi programi dela družbeno odgovorno izpolnjevati z zakonom določene naloge in poslanstvo. Strateški načrt, ki se v letu 2020 izteka, bo ostal le delno uresničen: ohranili smo knjižnično mrežo in racionalno notranjo organizacijo, razvili nekaj novih storitev in uresničili knjižnico na daljavo. Upravljanje knjižnične zbirke je zaradi kroničnega pomanjkanja proračunskih sredstev posameznih občin težko uresničljivo in le delno izpolnjujemo letne načrte nabave. Zaradi pomanjkanja finančnih in kadrovskih virov težko promoviramo knjižnico, manjka nam moči za aktivnosti na družbenih omrežjih in sredstev za oglaševanje. Založniška dejavnost je odvisna od uspešnosti kandidiranja na razpisih JAK.

Pri načrtovanju letnih ciljev smo upoštevali strateške načrte in hkrati sledili rednim tekočim nalogam in storitvam, s katerimi uporabnikom zagotavljamo dostop do gradiva, informacij, vseživljenjskega učenja in kvalitetnega preživljanja prostega časa. V današnjem času bi se bolj kot kdaj v preteklosti morali prilagajati zahtevam in pričakovanjem uporabnikov ter tako vplivati na kvaliteto njihovega življenja, vendar bi za to potrebovali ustrezne prostore. Tako tudi letni cilji ostajajo le delno uresničeni: izvor vseh problemov je neuresničena investicija. Zaradi njenega oddaljevanja se povečujejo potrebe po investicijskem vzdrževanju, ki je popolnoma zastalo. Ohranjamo kadrovske zasedbe, kar je pomemben dosežek, čeprav nikoli nismo dosegli niti minimalnih pogojev, kaj šele standarda. Število strokovnih delavcev komaj še zadostuje za normalno delovanje knjižnične mreže in izvajanje programa.

Izobraževanje zaposlenih smo zaradi varčevanja omejili na najnujnejše že v preteklih letih, ter ga uskladili z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Vse bolj praktikiramo prenos znanja med sodelavci in interno izobraževanje.

Vse izdatke smo načrtovali skrajno racionalno in izhajali, kot določa zakon, iz minimalnih zahtev Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (URL 73/2003, 70/2008).

Knjižnična zakonodaja določa način in obseg načrtovanja vsebine in stroškov, obveznosti ustanoviteljev in pogodbenih partnerjev, vendar smo iz leta v leto postavljeni pred dejstvo, da posamezne občine ne izpolnjujejo zakonskih obveznosti, samovoljno reducirajo sredstva in puščajo propadati prostore. Upada priliv od članarin, zato tudi z lastnimi sredstvi ne moremo odpraviti najbolj kritičnih pomanjkljivosti.

Rezultati in podatki, prikazani v poročilu, pa so vendarle optimistični in dokazujejo, da sodelavcem Mariborske knjižnice še ni zmanjkalo potrpežljivosti in entuziazma. To dokazuje, da so zaposleni največja vrednost knjižnice, in prav zaradi njih se naši uporabniki vračajo v knjižnico. Optimizem vliva tudi dejstvo, da so naša prizadevanja opažena, sodelavci in projekti nagrajevani. Navsezadnje pa pozitivne premike nakazuje tudi dejstvo, da so kar tri naše občine, Mestna občina Maribor, Občina Hoče Slivnica in Občina Ruše, prejele naziv Branju prijazna občina.

Tabela 1: Splošni in finančni kazalniki

Kazalniki	Realizacija 2018	Plan 2019	Pogodbe 2019	Realizacija 2019
Skupni proračun knjižnice	3.924.941	6.910.844	4.057.517	4.081.098
Skupna sredstva knjižnice na prebivalca	21,58	37,93	22,27	22,16
Sredstva občinskih proračunov na prebivalca	18,38	33,32	19,23	19,20
Državna sredstva na prebivalca	1,20	2,91	1,37	1,35
Lastna sredstva na prebivalca	1,68	1,70	1,67	1,61
Delež zaposlenih glede na standarde	72,3	72,3	72,3	72,3

2.2 Mariborska knjižnica v številkah

Tabela 2: Prirast knjižničnega gradiva – naslovi

	Nakup	Dar	Obvezni izvod	Lastna izdaja	Skupaj (ni vsota)*
Knjige	3.917	2.401	1.691	0	7.451
Neknjžno gradivo	819	153	116	0	1.074
Serijske publikacije	218	61	612	2	832
Skupaj (ni vsota)*	4.595	2.575	2.386	2	8.933

Tabela 3: Prirast knjižničnega gradiva – izvodi

	Nakup	Dar	Obvezni izvod	Lastna izdaja	Skupaj
Knjige	25.950	3.033	1.735	0	30.718
Neknjžno gradivo	1.983	199	133	0	2.315
Serijske publikacije	901	184	710	21	1.816
Skupaj	28.834	3.416	2.578	21	34.849

Tabela 4: Velikost knjižnične zbirke

	Izvodi
Knjige	811.902
Neknjžno gradivo	58.878
Serijske publikacije	9.356
Skupaj	880.136

Tabela 5: Elektronski viri

Zbirka e-virov	Število naslovov
E-knjige	908
Podatkovne zbirke	8
E-serijske publikacije	13
Skupaj	929

Tabela 6: Struktura in število članov

	Mladi			Odrasli					Skupaj
	Predšol.	Osnovnoš.	Skupaj	Dijaki	Študenti	Zaposl.	Nezap.	Skupaj	
Vsi	1.539	8.212	9.751	3.311	1.707	9.666	6.256	20.940	30.691
Od tega 1. vpis v 2019	543	888	1.431	228	91	561	442	1.322	2.753
Postajališča premečnih z.	646		646	291				291	937
Vsi člani	1.539	8.858	10.397	3.311	1.707	9.666	6.547	21.231	31.628

Tabela 7: Obisk

	Mladi	Odrasli	Skupaj
Fizični obisk, od tega:	137.403	440.877	578.280
- obisk knjižnice	107.331	367.670	475.001
- obisk prireditvev	29.545	58.504	88.049
- obisk študijskih krožkov	0	12.795	12.795
- obisk postajališč premičnih zbirk	527	1.908	2.435
Virtualni obisk, od tega:	-	-	363.781
- obisk zaradi izposoje e-knjig	144	3.282	3.426
- spletnih strani	-	-	249.855
- Cobiss+ (Moja knjižnica)	12.256	93.115	105.371
- Biblioфон	36	116	152
- Dostopi do e-virov na daljavo	-	-	4.977
Vsi obiski	-	-	942.061

Opomba: Orodja za spremljanje virtualnega obiska ne omogočajo ločenega beleženja mladih in odraslih obiskovalcev spletnih strani in dostopov do e-virov na daljavo.

Tabela 8: Izposoja knjižničnega gradiva

	Strokovne knjige	Leposlovne knjige	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	Skupaj
- mladi	117.585	380.458	49.430	4.143	551.616
- odrasli	300.072	531.230	44.463	57.840	933.605
Skupaj	417.657	911.688	93.893	61.983	1.485.221
Iz premičnih zbirk, od tega:	496	3.283	0	0	3.779
- mladi	23	501	0	0	524
- odrasli	473	2.782	0	0	3.255
Izposojeno gradivo skupaj mladi	117.608	380.959	49.430	4.143	552.140
Izposojeno gradivo skupaj odrasli	300.545	534.012	44.463	57.840	936.860
Izposojeno gradivo skupaj	418.153	914.971	93.893	61.983	1.489.000
- od tega e-knjig	429	4.473	-	-	4.902

Posredovanje informacij o gradivu in iz gradiva:

- Število vseh posredovanih informacij: **130.260**
- Število domoznanskih informacij: **1.009**
- Število posredovanih informacij v okviru storitve "Vprašaj knjižničarja": **10**

Tabela 9: Prireditve in obiskovalci na prireditvah

	Število prireditvev				Število obiskovalcev			
	Mladi	Odrasli	SO	Skupaj	Mladi	Odrasli	SO	Skupaj
Vse prireditve	888	407	0	1.295	34.001	54.048	0	88.049
- domoznanske	44	104	0	148	7.795	19.526	0	27.321

Tabela 10: Prireditve in dejavnosti v knjižnici

Vrsta prireditve /dejavnosti	Število prireditev		
	Za mlade	Za odrasle	Skupaj
Razstave, od tega	112	136	248
- tematske razstave	31	52	83
- priložnostne razstave	60	81	141
- vodstva po razstavah	21	3	24
Vodstva po knjižnici, od tega	114	8	122
- vodstva po knjižnici	44	2	46
- vodstva s pravljico	48	0	48
- vodstva z informacijskim opismenjevanjem	22	6	28
Ure pravljic, od tega	352	0	352
- redne ure pravljic	131	0	131
- napovedane skupine – OŠ	8	0	8
- napovedane skupine – vrtci	201	0	201
- ure pravljic z ustvarjalnico	12	0	12
Računalniško izobraževanje	0	9	9
Delavnice	1	0	1
Srečanja z ustvarjalci	7	16	23
Predavanja	0	30	30
Bralni klub	29	42	71
Pravljичne vesele počitnice	28	0	28
Igralnica	47	0	47
Zaključki bralnih projektov	26	0	26
Rastem s knjigo	52	59	111
Drugo	10	36	46
Skupaj	778	336	1.114
- od tega domoznanske	39	83	122

Tabela 11: Obiskovalci prireditev in dejavnosti v knjižnici

Vrsta prireditve /dejavnosti	Število obiskovalcev		
	Mladi	Odrasli	Skupaj
Razstave, od tega	16.423	37.819	54.242
- tematske razstave	11.240	26.030	37.270
- priložnostne razstave	4.760	11.715	16.475
- vodstva po razstavah	423	74	497
Vodstva po knjižnici, od tega	2.214	442	2.656
- vodstva po knjižnici	791	115	906
- vodstva s pravljico	1.030	103	1.133
- vodstva z informacijskim opismenjevanjem	393	224	617
Ure pravljic, od tega	5.200	1.635	6.835
- redne ure pravljic	1.425	1.047	2.472
- napovedane skupine – OŠ	137	19	156
- napovedane skupine – vrtci	3.480	457	3.937
- ure pravljic z ustvarjalnico	158	112	270
Računalniško izobraževanje	0	204	204
Delavnice	25	8	33
Srečanja z ustvarjalci	325	665	990
Predavanja	12	804	816
Bralni klub	836	548	1.384
Pravljичne vesele počitnice	246	79	325
Igralnica	388	377	765
Zaključki bralnih projektov	738	89	827
Rastem s knjigo	1.252	1.775	3.027
Drugo	202	1.369	1.571
Skupaj	27.861	45.814	73.675
- od tega domoznanske	7.216	17.381	24.597

Tabela 12: Prireditve zunaj knjižnice

Vrsta prireditve /dejavnosti	Število prireditev		
	Za mlade	Za odrasle	Skupaj
Razstave	1	1	2
Ure pravljic, od tega	49	0	49
Računalniško izobraževanje	0	1	1
Delavnice	0	1	1
Srečanja z ustvarjalci	1	20	21
Predavanja	0	2	2
Bralni klub	41	4	45
Pravljичne vesele počitnice	4	0	4
Igralnica	0	0	0
Zaključki bralnih projektov	4	0	4
Rastem s knjigo	0	0	0
Drugo	12	41	53
Skupaj	110	71	181
- od tega domoznanske	5	21	26

Tabela 13: Obiskovalci na prireditvah zunaj knjižnice

Vrsta prireditve /dejavnosti	Število obiskovalcev		
	Za mlade	Za odrasle	Skupaj
Razstave	350	420	770
Ure pravljic, od tega	967	145	1112
Računalniško izobraževanje	0	18	18
Delavnice	0	13	13
Srečanja z ustvarjalci	95	1.218	1.313
Predavanja	19	90	109
Bralni klub	3.881	3.788	7.669
Pravljичne vesele počitnice	118	44	162
Igralnica	0	0	0
Zaključki bralnih projektov	378	46	424
Rastem s knjigo	0	0	0
Drugo	332	2.452	2.784
Skupaj	6.140	8.234	14.374
- od tega domoznanske	579	2.145	2.617

Tabela 14: Kazalniki uporabe

Kazalci/kazalniki	2015	2016	2017	2018	2019	% 18/19
Število enot – krajevnih knjižnic	19	19	19	19	19	0
Število postajališč bibliobusa	48	44	45	45	45	0
Število lokacij premičnih zbirk	9	9	9	9	9	0
Odprtost/dostopnost skupaj (ur)	35.503	36.970	35.714	33.539	32.719	-2,44
Število prebivalcev na dan 1.7.2019 (vir: SURS)	182.644	181.570	181.445	181.870	184.146	+1,25
ČLANI	33.393	33.205	31.803	31.959	31.628	-1,04
OBISK skupaj (fizični in virtualni)	905.807	969.295	964.767	945.738	942.061	-0,39
Fizični obisk	599.780	608.970	574.168	553.901	578.280	+4,4
- obisk knjižnice (krajevne knjižnice + premične zbirke)	521.464	530.550	497.701	472.438	477.436	+1,06
- obisk prireditev in dejavnosti	68.331	67.252	64.304	68.647	88.049	+28,26
- obisk študijskih krožkov	9.985	11.168	12.163	12.816	12795	-0,16
Virtualni obisk	306.027	360.325	390.599	391.837	363.781	-7,16
- e-obisk (e-knjige)	1.200	1.793	2.011	3.257	3.426	+5,19
- spletna stran	204.440	253.967	287.534	285.704	249.855	-12,55
- Cobiss+, Moja knjižnica	95.133	100.165	96.805	97.065	105.371	+8,56
- Bibliofon	119	123	136	159	152	-4,40
- Knjižnica na daljavo	5.135	4.277	4.113	5.652	4.977	-11,94
IZPOSOJA SKUPAJ*	1.677.921	1.695.861	1.633.910	1.496.894	1.489.000	-0,53
- od tega izposoja e-knjig	1.644	2.565	2.918	3.956	4.902	+23,91
Število izposoj na člana	50,25	51,07	51,38	46,84	47,08	+0,51
Število izposoj na prebivalca	9,19	9,34	9,00	8,23	8,09	-1,70
Število posredovanih informacij*	135.032	132.627	153.317	130.113	130.260	+0,11
Število prireditev	1.103	1.108	1.140	1.227	1.114	-9,21
Število srečanj študijskih krožkov	995	1.091	1.159	1.115	1.125	+0,90
Število vseh transakcij z gradivom v knjižnici	2.472.088	2.451.784	2.308.897	2.225.312	2.242.409	+0,77
Obrat knjižničnega gradiva	2,05	2,02	1,90	1,71	1,69	-1,17

Kazalci/kazalniki	2015	2016	2017	2018	2019	% 18/19
Zaloga knjižničnega gradiva	818.459	839.963	862.016	874.999	880.136	+0,59
Zaloga na prebivalca	4,48	4,63	4,75	4,81	4,78	-0,62
Prirast knjižničnega gradiva	32.149	34.247	31.252	31.791	34.849	+9,62
Prirast na prebivalca	0,18	0,19	0,17	0,17	0,19	+11,76
Število naročenih e-virov	10	9	9	9	9	0
- od tega dostopnih na daljavo	10	8	8	8	8	0
Število elektronskih knjig	395	554	694	774	908	+17,31
Povprečna cena knjige	18,44	19,21	19,35	19,42	18,94	-2,47
Povprečna cena neknjiž. gradiva	10,62	12,82	12,47	13,68	9,36	-31,58
Povprečna cena serijskih publikacij	67,85	62,26	68,96	70,07	71	+1,33
Zapisi v lokalni bazi	152.314	157.901	164.286	170.092	176.667	+3,87
Zapisi v bazi CONOR.SI	375	278	305	303	364	+20,13
Celotna sredstva	3.749.578	3.761.280	3.724.942	3.924.941	4.081.098	+3,98
- Sredstva občin za redno dejavn.	3.002.594	3.147.807	3.191.689	3.342.572	3.533.482	+5,71
- Celotna sredstva na prebivalca	20,53	20,72	20,53	21,58	22,16	+2,69
Strošek ene izposojene enote	2,23	2,22	2,28	2,62	2,74	+4,58
Zaposleni na 31. 12. (redni, določen čas, javna dela)	97	96	96	94	92	-2,13

3 KNJIŽNIČNA MREŽA

3.1 Realizacija načrtovanih ciljev in aktivnosti – strateško področje 1

	Realizirano/nerealizirano
Aktivnosti za realizacijo nove osrednje knjižnice	V teku.
Najnujnejše investicijsko vzdrževanje krajevnih knjižnic Iskanje prostorskih rešitev za Knjižnico Studenci (vzdrževalna dela, razširitev), Knjižnico Pesnica ter Knjižnico Pobrežje z zagotovitvijo dodatne knjižnične opreme	Nerealizirano
Nakup IKT opreme	Delno, v okviru finančnih možnosti.
Vzpostavitev novih krajevnih knjižnic: - aktivnosti za vzpostavitev knjižnice v Občini Miklavž na Dravskem polju - aktivnosti za vzpostavitev knjižnice v občini Rače - Fram	Delno realizirano Pripravljen programski elaborat. Pripravljen programski elaborat in idejna rešitev. Občina načrtuje finančna sredstva v proračunu za umestitev knjižnice v kompleks grajske stavbe.
Bibliobus - optimizacija knjižnične mreže, postajališč bibliobusa: nadstrešek za bibliobus (priprava dokumentacije) in premičnih zbir.	Nerealizirano

3.2 Knjižnični prostor, investicije, investicijsko vzdrževanje, oprema

Ministrstvo za kulturo je leta 2019 v okviru programa za sofinanciranje nakupa računalniške opreme (IKT) v splošnih knjižnicah podprlo nakup računalniške opreme v vrednosti 3.191,00 evrov (67% celotne vrednosti projekta) za knjižnice Tabor, Rotovž, Duplek in Pekre. Preostali delež (1.535,89 eur) smo pokrili iz lastnih sredstev. Iz lastnih sredstev smo izvedli še nekaj urgentnih nakupov, kot so mrežna stikala, DVD predvajalnik, varnostni certifikati in nujno potrebna programska oprema za vsakodnevno izvajanje dela zaposlenih. S strani Mestne občine Maribor leta 2019 nismo prejeli sredstev za nakup IKT opreme. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne sledimo strateškemu načrtu razvoja IKT v knjižnici in smo omejeni le na urgentne nakupe. Razvojne potrebe skušamo reševati z brezplačnimi rešitvami, ki pa zahtevajo veliko več dela ter prinašajo določeno tveganje in ožji nabor možnosti.

V večini enot se soočamo s permanentnim povečevanjem prostorske stiske, z dotrajanostjo prostorov in opreme ter z omejitvami dostopa za gibalno ovirane uporabnike. V nadaljevanju izpostavljamo najbolj kritične točke.

Stavbi na **Rotovškem trgu 1 in 2** sta dotrajani do te mere, da sprotne delna popravila nimajo več učinka. Že nekaj let izvajamo le nujna sanacijska dela, ki pa so zaradi vlage in zastarelih instalacij le gašenje težav s kratkotrajnim učinkom. V letu 2019 smo predstavnikom MOM ponovno predstavili poškodbe na objektih, ki bi jih morali urgentno sanirati. Pisarne osrednje enote imajo nestabilne električne instalacije, s stropa odpada omet in okna ne tesnijo. V prvem nadstropju Knjižnice Rotovž smo morali iz skladišča PKŠ umakniti del leposlovne zbirke, saj je zaradi vdora vlage popustil strop. Poškodba še ni sanirana. V prostorih izposoje je zaradi vdora vlage poškodovanih več sten, ob katerih je nameščeno gradivo. Skladišča v kleti so razjedena od plesni in vlage, prostor postaja nevaren za zaposlene. V pritlični avli Knjižnice Rotovž smo ob koncu leta namestili novo stojalo, da vsaj delno poskrbimo za estetski izgled prostora.

Knjižnica Tabor ne zagotavlja niti osnovnih standardov z vidika delovnih pogojev. Dvodelna okna ne tesnijo, ne da se jih več popolnoma zapreti. Skozi zunanje stene stavbe prihaja do močnega vdora vlage, zaradi česar je ogroženo knjižno gradivo. Težave z ogrevanjem smo v letu 2019 sanirali z menjavo plinske peči. Sanacijo je financirala MOM.

V **Knjižnici Nova vas in Pionirski knjižnici Nova vas** smo se v poletnem času ponovno soočili z nevezdržno visokimi temperaturami in težavami s prezračevanjem prostorov. Zaradi takšnih razmer sta bili enoti ob najbolj vročih obdobjih odprti le v dopoldanskem času, saj kljub namestitvi prenosnih klimatskih naprav nismo mogli zagotavljati sprejemljivih in zakonsko dopustnih temperatur. V obeh enotah ostaja nerešen problem vdora meteorne vode, ki povzroča zamakanje stropa. V Pionirski knjižnici Nova vas je padec stropnih plošč že dvakrat ogrozil obiskovalce in zaposlene v času odprtosti enote. Zaradi zamakanja sten prihaja do nevarnosti tudi pri električni instalaciji. Obe enoti se srečujeta s prostorsko stisko za knjižnično gradivo v prostem pristopu in skladiščih. Predlagane rešitve in dodatna oprema so vključene v investicijski plan za leto 2020. V Pionirski knjižnici Nova vas je treba poskrbeti za menjavo talne obloge na igralnem podestu za otroke. Obstoječa obloga je dotrajana, neestetska in ne dosega več higienskega standarda za otroke.

V **Knjižnici Kamnica** so težave s prostorom za knjižno gradivo vse večje. Prostor dvorane, ki je bil ob preselitvi enote obljubljen knjižnici, ostaja v souporabi krajevne skupnosti in lokala, ki obratuje v isti stavbi. Dvorana je zaradi neprimernih vsebin, ki so jih v preteklih letih občasno izvajali v teh prostorih, začela propadati. Dobrih izgledov za širitev Knjižnice Kamnica v prostor dvorane zaenkrat ni. Ob tem se v poletnih mesecih zaradi vse višjih povprečnih temperatur močno pregrevata prostor z igralnim koticom in gradivom za najmlajše uporabnike ter prostor čitalnice, kar narekuje po namestitvi zunanjih senčil, s katerimi bi lažje obvladovali temperaturo v prostoru.

Zaradi vedno večje prostorske stiske je bil za **Knjižnico Pobrežje** pripravljen idejni načrt za namestitev dodatne opreme za knjižnično gradivo. Finančno ovrednoten predlog je bil vključen v načrt investicij za leto 2020.

V **Knjižnici Ruše** smo speljali dogovor glede namestitve usmerjevalnih napisov na policah. Za izvedbo bomo uporabili že obstoječe table. V načrtu je tudi vzpostavitev domoznanske vitrine o Janku Glazerju. Izvedeno je bilo nujno popravilo drsnih vrat.

V **Knjižnici Bistrica ob Dravi** je vodja namestil dodatno opremo za knjižnično gradivo, ki jo je sam prilagodil potrebam prostora. Oprema je bila v enoto prepeljana iz prostorov stare Knjižnice Janka Glazerja Ruše.

Prostorska stiska se nadaljuje tudi v **Knjižnici Studenci**. Pogoji dela in uporabe postajajo nevezdržni tako za zaposlenega kot tudi za obiskovalce knjižnice. Vodja je pripravila idejni načrt namestitve dodatnih polic. Enota je nedostopna za gibalno ovirane, starše z vozički in starejše uporabnike. V letu 2019 smo opravili nujno menjavo stropnih luči (led panele) v prostorih enote.

V **Knjižnici Tezno** smo bile nameščene dodatne police za gradivo. Knjižnica je prispevala sredstva za material, izdelava pa je sponzorski prispevek izvajalca. V nadaljevanju bo potrebno prioritarno sanirati stopnišče in klančino pred vhodom v enoto.

V **Knjižnici Lovrenc na Pohorju** smo leta 2019 dokončali opremo kletnih prostorov in dopolnili opremo v drugih delih knjižnice. Del opreme smo dobili v uporabo od občine.

Knjižnica Pesnica se podobno kot Knjižnica Studenci sooča z neobvladljivo prostorsko stisko. Največ težav je v letu 2019 povzročala električna napeljava, pri čemer je zaradi preobremenjenosti prihajalo do pogostejših izpadov električne energije. Delo izposoje je bilo moteno, knjižnica je bila zaradi omenjenih težav krajša obdobja zaprta. V enoti bomo morali prioritarno sanirati težave s klimo. Pozimi je enota hladna. V investicijskem načrtu je bila predlagana tudi namestitev senčil na steklenih vhodnih vratih v enoto.

V **Knjižnici Šentilj** smo v dogovoru z občino glede preobleke oblazinjenega pohištva. V enoti je potrebno dopolniti razstaviščne kapacitete s snemljivimi ali fiksnimi panoji na frontah obstoječih poličnic.

V **Knjižnici Hoče** smo leta 2019 sanirali težave s pečjo za ogrevanje. Investicijo je financirala Občina Hoče Slivnica. Med nujnimi vzdrževalnimi deli je prioriteta ureditev pohodnih površin okoli knjižnice. Potrebujemo tudi usmerjevalne table za orientacijo po postavitvi gradiva.

V **Knjižnici Duplek** se kažejo potrebe po vidnejši signalizaciji za enoto. Knjižnica se trudi zaživeti s krajem, zato potrebuje vidnejše oznake, ki bi opozarjale na njeno prisotnost. Kažejo se potrebe po širitvi prostora, ki postaja utesnjen. Posebej je potreben prostor za pripravo in izvedbo prireditev in dejavnosti v enoti, ki bi ga hkrati lahko koristili kot prostor za individualno ali skupinsko učenje.

Na **bibliobusu** smo v letu 2019 opravili nujen servis oziroma popravilo elektronike na vozilu.

V vseh enotah je bil opravljen redni servis klimatskih naprav.

Tabela 15: Načrtovani kazalniki – prostorski pogoji, investicije, vzdrževanje za leto 2019

	Rezultat 2018	Cilj 2019	Realizacija 2019
Število krajevnih knjižnic	19	19	19
Število m ² prostora	5.427	5.427	5.427
Število večjih investicijskih vzdrževanj	2	2	0
Število novih prostorov	0	0	0
Število m ² prostorov na 1000 prebivalcev	29,9	29,9	29,9
Delež doseganja m ² glede na standard	24	24	24
Število prostorov brez ovir za gibalno omejene	14	14	14

Tabela 16: Prostori v knjižnični mreži – lokacije, potrebe, stanje

Enote Mariborske knjižnice	Naslov	potrebna velikost standard m ²	dejanska velikost m ²
Knjižnica Rotovž	Rotovski trg 2, Maribor	13.000	478
Čitalnica Rotovž	Rotovski trg 1, Maribor		
Pionirska knjižnica Rotovž	Rotovski trg 6, Maribor		305
Knjižnica Tabor	Dvořakova ulica 3, Maribor		208
Knjižnica Nova vas	Cesta proletarskih brigad 61a, Maribor	1.700	611
Pionirska knjižnica Nova v.	Cesta proletarskih brigad 63a, Maribor		367
Potujoča knjižnica (sedež)	Zagrebska cesta 18, Maribor	500	175
Knjižnica Bistrica ob Dravi	Ulica 27. decembra 2, Bistrica ob D.	250	151
Knjižnica Duplek	Cesta k Dravi 8, Spodnji Duplek	400	120
Knjižnica Hoče	Srřakova ulica 2, Hoče	760	227
Knjižnica Kamnica	Vrbanska cesta 97, Kamnica	400	210
Knjižnica Lovrenc na Pohorju	Spodnji trg 8, Lovrenc na Pohorju	350	255
Knjižnica Pekre	Bezjakova ulica 6, 2341 Limbuř	500	569
Knjižnica Pesnica	Pesnica pri Mariboru 42a, Pesnica	520	100
Knjižnica Pobrežje	Čufarjeva cesta 5, 2000 Maribor	900	220
Knjižnica Janka Glazerja R.	Falska cesta 18, Ruře	670	292
Knjižnica Selnica ob Dravi	Mariborska cesta 26, Selnica ob Dravi	460	415
Knjižnica Studenci	Obrežna ulica 1, Maribor	630	99
Knjižnica Šentilj	Maistrova ulica 2, Šentilj v S. Goricah	600	245
Knjižnica Tezno	Zagrebska cesta 18, Maribor	800	380
SKUPAJ		22.440	5.427

4 ORGANIZACIJA IN DELOVANJE KNJIŽNICE

4.1 Realizacija načrtovanih ciljev in aktivnosti – strateško področje 2

	Realizirano/nerealizirano
<p>Sistemizacija, reorganizacija, racionalizacija dela: v skladu z novimi nalogami na področju območnosti bomo v organizacijsko strukturo knjižnice uvedli Center za spodbujanje bralne pismenosti, zaradi krepitve domoznanskih aktivnosti in ob vedno bolj sistematičnem delu na področju domoznanstva je potrebno tudi to področje organizacijsko urediti in oboje vgraditi v Odlok o ustanovitvi.</p>	Realizirano.
<p>Odlok o ustanovitvi je potrebno odpreti tudi zaradi potrebe po uskladitvi z aktualno zakonodajo, zato bomo pri ustanoviteljih poskušali doseči optimalne prilagoditve.</p>	
<p>Pravila poslovanja – uskladitev pravilnika z zahtevami C3 in GDPR – varstvo osebnih podatkov.</p>	Realizirano.
<p>Delovanje pooblaščenih oseb za varstvo podatkov: pooblaščen osebja za varstvo podatkov (v nadaljevanju DPO) je nov institut, ki ga uvaja Uredba. Njeno imenovanje je obvezno. Po sprejemu ZVOP-2 bodo zavezujoče tudi tam zapisane zahteve. Kontaktni podatki DPO morajo biti objavljeni in posredovani informacijskemu pooblaščenju.</p>	Realizirano.
<p>Organizacija notranjega izobraževanja in prenos znanja je že uveljavljena praksa v knjižnici: poudarek na izobraževanjih za delo v COBISS, pridobivanje dodatnih za delo z uporabniki s posebnimi potrebami; proučitev in načrt uporabe programskega orodja SharePoint; izobraževanje s področja zaščite knjižnega gradiva.</p> <p>Prenos znanja med knjižnicami območja: organizacija in izvedba delavnice za prenos dobrih praks med knjižnicami na območju (Mariborska knjižnica, Knjižnica Lenart in Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica in UKM).</p>	Večinoma realizirano.
<p>Pridobivanje alternativnih virov finančnih sredstev: priprava kreativnega koncepta in strategije sponzorstev ostaja neuresničena naloga, saj v danih pogojih predstavlja kadrovska in organizacijsko nedosegljiv cilj. Bomo pa še naprej poskušali pridobivati donatorska in sponzorska sredstva za nakup knjižničnega gradiva (Darujem in berem) in za organizacijo večjih dogodkov ter posebej za vse oblike praznovanja 70-letnice knjižnice</p>	Nerealizirano.
<p>Prostovoljstvo v knjižnici: glede na potrebe delovnih procesov bomo pripravili aktualne programe prostovoljstva.</p>	Programi so pripravljene. Delno realizirano.
<p>Raziskave in analize notranjega in zunanjega okolja knjižnice: redno spremljanje in analize zunanjega in notranjega okolja z dokumentom Profiline.</p>	Opravljen pregled dokumentov; načrt nadaljnega dopolnjevanja vsebine za novo popisno obdobje.
<p>Izvedba manjših raziskav med uporabniki, člani in nečlani v posameznih lokalnih okoljih, evalvacija učinkov pri zastavljenih strateških ciljeh, in med zaposlenimi (merjenje zadovoljstva).</p>	Realizirano merjenje zadovoljstva med zaposlenimi) – dopolnitev obrazca »Osebno letno poročilo«
<p>Vodenje kakovosti in poslovanje skladno z usmeritvami ISO standarda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Delovanje skladno z novo izdajo standarda ISO 9001:2015. 	Od leta 2019 naprej ohranjamo že vpeljan

<ul style="list-style-type: none"> - Seznanjanje zaposlenih z izvedenimi aktivnostmi. - Uskladitev Poslovnika kakovosti s spremembami poslovanja knjižnice v tekočem letu. - Spremljanje Preglednice preventivnih, korektivnih ukrepov in izboljšav 2x letno. - Vodstveni pregled, ki predstavlja letni pregled in ocenitev uspešnosti poslovanja knjižnice. - Priprava rednega letnega izobraževanja notranjih presojevalcev. - Notranja presoja izbranih segmentov poslovanja. - Zunanja presoja. - Priprava ukrepov na priporočila zunanje presoje <ul style="list-style-type: none"> - Raziskava med zaposlenimi (merjenje zadovoljstva) s pomočjo anketnega orodja 1Ka (po e-pošti) ali preko vprašalnika na naši spletni strani. - Postopna implementacija standarda ISO 16439: 2014 Informatika in dokumentacija - Metode in postopki za ocenjevanje vpliva knjižnic. 	<p>sistem notranje presoje.</p> <p>Namen: vzdrževati pregled nad izvajanjem dogovorjenih postopkov dela, njihovo razumevanje med zaposlenimi in skladnost s prakso.</p> <p>Redno izvajati korektivne ukrepe.</p> <p>Zunanje presoje od leta 2019 naprej ne bomo več izvajali.</p>
Organizacija informacijskega sistema:	
<ul style="list-style-type: none"> - Posodobitev dokumentov s področja uporabe informacijske tehnologije – nadaljevanje realizacije 2018. 	Delno realizirano.
<ul style="list-style-type: none"> - Priprava informacijske varnostne politike. Načrtovanje in realizacija nalog v skladu z GDPR - ustrezna varnostna ureditev dostopa do podatkov. 	Nerealizirano (vezano na reševanje v okviru koordinacije OOK).
<ul style="list-style-type: none"> - Dopolnitve, posodobitve in razporeditev IKT opreme skladno z razvojem, novimi tehnologijami in razpoložljivimi finančnimi viri; dodatni najem kapacitet za spletno stran in intranet (v oblaku) zaradi dosega limita obstoječih kapacitet. 	Realizirano v okviru razpoložljivih finančnih sredstev.
<ul style="list-style-type: none"> - Spremljanje sprememb v delovanju IS knjižnice; nadaljevanje implementacije Office 365 in izobraževanje zaposlenih; proučitev nadaljnje možnosti Microsoft Azure – varnostnega kopiranja; umeščanje enot knjižnice v notranje omrežje knjižnice s pomočjo Cyberoam-ov, operativne naloge. 	Delno realizirano (glej t. 7.1.).

V Strateškem načrtu MK 2014-2020 in Programu Mariborske knjižnice 2019 je v okviru strateškega področja 6: **Promocija knjižnice, založniška dejavnost** načrtovan tudi del internega komuniciranja, ki ga v poročilu uvrščamo pod področje Organizacija in delovanje knjižnice in je bilo v celoti realizirano:

- interno glasilo Informator – 5 števil,ki,
- notranje komuniciranje: redni sestanki na vseh organizacijskih nivojih, pisna obvestila, okrožnice,
- intranet - redno delo uredniškega odbora, vzdrževanje, dopolnjevanje vsebin, urejanje.

4.2 Organizacija dela, organigram, oddelki, službe

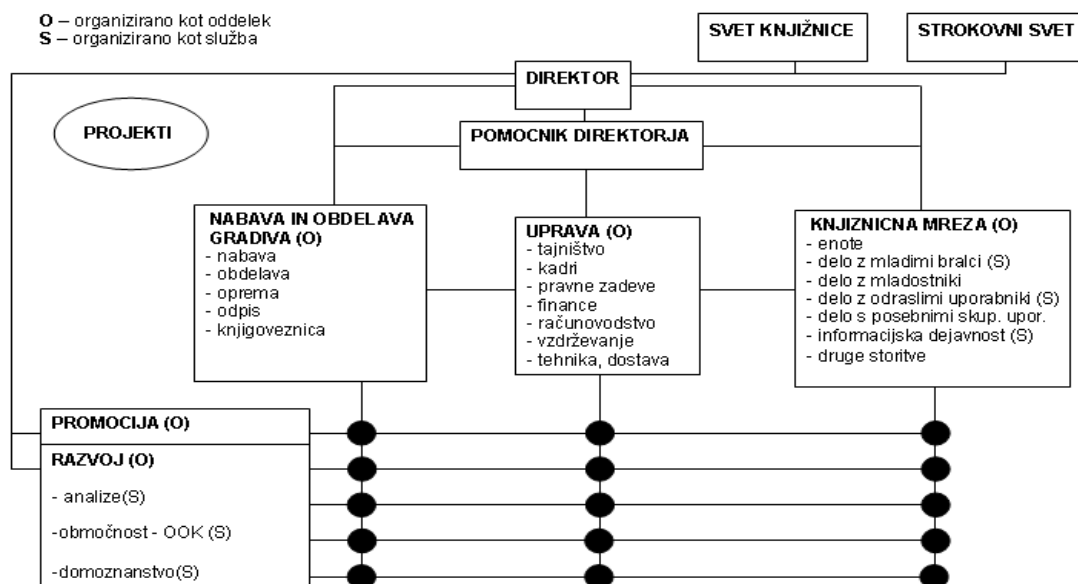
Notranja organizacija, ki je bila zastavljena na podlagi organizacijskega elaborata knjižnice leta 2005 in usklajena s plačno reformo leta 2008, je sicer zasnovana sodobno in dovolj fleksibilno, da je bila sprejemljiva in prilagodljiva tudi ob kasnejših ukrepih vlade, ki so posegali na področje kataloga delovnih mest za področje kulture. Zadnjih spremembe kolektivne pogodbe za kulturo pa so omejile nabor nekaterih, predvsem vodstvenih delovnih mest, hkrati pa se tudi v razvoju posameznih področij in nalog knjižnice kažejo potrebe po spremembah v notranji organizaciji. V naslednjih letih bo zagotovo potrebno postaviti nov organigram, še prej pa podlage za posodobitve omogočiti v odloku o

ustanovitvi, ki zdaj kot najvišjo organizacijsko stopnjo opredeljuje oddelek, pri tem pa delovnega mesta vodja oddelka sploh ni v katalogu delovnih mest za kulturo.

Prav tako razvoj knjižnic prinaša nekatere nove vsebine in naloge, povezane z reorganizacijo vloge osrednjih območnih knjižnic (spodbujanje bralne pismenosti, spletna stran slovenskih splošnih knjižnic, koordinacija IKT, domoznanstvo) in tudi z zahtevami novih priporočil in standardov, sprejetih v letu 2018.

Do spremembe notranje organizacije, ki bo mogoča po posodobitvi odloka o ustanovitvi, smo organizacijsko in izvedbeno korektnost zagotovili z uvedbo Centra za spodbujanje bralne pismenosti, ki je umeščen v Oddelek za razvoj, vodje oddelkov pa so uvrščeni na ustrezno sistemizirana strokovna delovna mesta bibliotekar VII/2 oziroma bibliotekar z magisterijem in s položajnim dodatkom za vodenje. Trenutni organigram omogoča še nekaj sprememb pri umestitvah služb, saj odlok o ustanovitvi ne določa, v katere oddelke so umeščene posamezne službe. Kaže se tudi vedno večja potreba po vzpostavitvi službe ali centra za domoznansko dejavnost, kar bo prav tako potrebno urediti v bližnji prihodnosti.

Je pa notranja organizacija živ organizem, ki se mora prilagajati potrebam delovnega okolja in procesov, zato mora biti organigram postavljen čim bolj odprto.

4.3 Organi upravljanja knjižnice

Člani strokovnega sveta knjižnice:

- Mag. Barbara Kovář (Mariborska knjižnica)
- Anka Rogina (Mariborska knjižnica)
- Sandra Kurnik Zupanič (ZBDS)
- Mira Petrovič (DBM)
- Mirko Nidorfer (DBM)

Člani sveta knjižnice:

- Mag. Majda Potrata, predsednica (MOM)
- Robert Pungertl (MOM)
- Marina Svečko (MOM)
- Andrej Šauperl (MOM)

- Mihaela Cvetko (Občina Duplek)
- Vanja Jus (Občina Hoče – Slivnica)
- Dr. Zdenka Petermanec (Občina Miklavž na Dravskem polju)
- Simona Antolič (Občina Rače – Fram)
- Stanka Vobič (Občina Starše)
- Semir Atić, namestnik predsednice (Mariborska knjižnica)
- Zora Lovrec Jagačič (Mariborska knjižnica)
- Mag. Nina Hriberšek Vuk (Mariborska knjižnica)

4.4 Aktivnosti pooblaščenih osebe za varstvo osebnih podatkov

Delo pooblaščenih osebe za varstvo podatkov določa Splošna uredba o varstvu podatkov (General Data Protection Regulation – GDPR).

Temeljna načela Uredbe so zakonitost, poštenost in preglednost, omejitev namena zbiranja podatkov, najmanjši obseg podatkov, točnost, omejitev shranjevanja, celovitost in zaupnost podatkov.

Podlaga za obdelavo osebnih podatkov je lahko osebna privolitev, zakonska zahteva, pogodba, zaščita življenjskih interesov posameznika, naloge v javnem interesu ali izvajanje oblasti.

Osebnosti podatke zbiramo po pravilih, ki jih določa zakonodaja. V knjižnici upoštevamo Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1), Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1), Splošno uredbu o varstvu osebnih podatkov, dokument Mariborske knjižnice Splošni pogoji obdelave osebnih podatkov v Mariborski knjižnici ter navodila in priporočila Informacijskega pooblaščenca.

Pooblaščenca oseba za varstvo osebnih podatkov v Mariborski knjižnici sodeluje z zaposlenimi v različnih procesih dela s spremljanjem, svetovanjem in predlogi glede pravilne in zakonsko skladne uporabe osebnih podatkov. V letu 2019 je bilo opravljenih več nalog:

- Priprava plana za delo DPO v letu 2020.
- V sodelovanju z državno nadzornico pri Informacijskem pooblaščenca smo dokončno uskladili dokumente z navodili o varovanju osebnih podatkov (Splošni pogoji obdelave osebnih podatkov v Mariborski knjižnici). Pripravili smo tudi izpis Splošnih pogojev obdelave osebnih podatkov v Mariborski knjižnici z namenom, da so prav vsi naši uporabniki seznanjeni s svojimi pravicami s tega področja, ne glede na to, kako dostopajo do knjižničnih pravil (v elektronski ali tiskani obliki).
- Nadzornica je pregledala tudi primer zbiranja osebnih podatkov s privoljenjem, ki ga izvajamo s pomočjo spletnih obrazcev za potrebe prijav na naše dogodke. Od državne nadzornice pri Informacijskem pooblaščenca smo prejeli dokončni sklep s pozitivnim mnenjem o našem poslovanju na področju rabe osebnih podatkov. Sklep se nanaša na revizijski postopek, ki je bil uveden za našo knjižnico.
- Sodelovanje v delovni skupini za prenovu Pravilnika o splošnih pogojih poslovanja Mariborske knjižnice z namenom zagotovitve skladnosti določil pravilnika z načeli varovanja osebnih podatkov.
- Za zaposlene smo pripravili navodila za hranjenje osebnih podatkov, ki so bili pridobljeni z osebno privolitvijo, v adreah.
- Pripravili smo predlog okrožnice za zaposlene o pravilnem vpisovanju osebnih podatkov, ki nam jih uporabniki posredujejo, v Cobiss3.
- Preko celega leta je potekalo svetovanje zaposlenim za različne primere uporabe osebnih podatkov.
- Podana so bila mnenja in izvedena je bila pomoč pri oblikovanju besedil za zbiranje osebnih podatkov ob organizaciji različnih dogodkov v knjižnici.
- Pripravili smo informativni članek o varstvu osebnih podatkov in GDPR za zaposlene v knjižnici, ki je bil objavljen v Informatorju.

- Pregledan je bil Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov in Seznam katalogov zbirk osebnih podatkov v Mariborski knjižnici in podane so bile pripombe za nadaljnjo obravnavo.
- Redno smo spremljali strani Informacijskega pooblaščenca ter po potrebi posredovali pomembna navodila in priporočila zaposlenim ali vodstvu.
- Pooblaščenca oseba za varstvo podatkov je sodelovala na strokovnih kolegijih knjižnice.

4.5 Organizacija informacijskega sistema

Postavitev na strežnikih ob koncu leta 2019:

Fizični strežniki:

- AD host
- Virtual 1 (Replikator virtualnih strežnikov Virtual2)
- Virtual 2 (Hosting virtualnih strežnikov MBK)

Virtualni strežniki:

- AD (active directory, DNS server, DHCP, Remote Access, printserver, Domain controller)
- Web (spletna stran MBK, intranet)
- Data - novi (osebne mape)
- Data 2 (mape intraneta)
- Azure backup
- Računovodstvo
- Belinfo

Storitve v oblaku:

- Azure (backup)
- Office 365 (mail in ostale storitve)

V Pionirski knjižnici Rotovž smo nadaljevali z uvedbo omejitev za boljše upravljanje dostopa do interneta za uporabnike knjižnice. Preučili smo možnosti za selitev spletne strani v oblak, rešitev je povezana s finančnimi sredstvi, ki jih je potrebno še zagotoviti. Pripravili smo načrt za celovito in ustrezno rešitev WiFi v knjižnici. Testirali smo rešitev za sporočanje napak v IT službo. Ker finančnih sredstev ni na voljo, testiramo brezplačne rešitve.

Pregledani in posodobljeni so bili ključni dokumenti s področja uporabe informacijske tehnologije. Priprava informacijske varnostne politike je vezana na projekt v okviru osrednjih območnih knjižnic.

4.6 Zaposleni

Na dan 31. 12. 2019 je bilo v vseh oblikah zaposlitve (za nedoločen in določen čas) zaposlenih 91 sodelavcev. Dva zaposlena sta se v letu 2019 upokojila.

V letu 2019 smo bili uspešni s prijavo na razpisu za program javnih del Pomoč v knjižnici in za enajst mesecev smo v programu lahko zaposlili dve delavki.

Dobra petina zaposlenih v kolektivu je moškega spola, povprečna starost vse zaposlenih pa presega 50 let. Vsi redno zaposleni, ki opravljajo dela na delovnih mestih, za katera je zahtevan bibliotekarski izpit, izpolnjujejo ta pogoj.

V letu 2019 smo uspeli zmanjšati odsotnosti zaradi bolezni, še vedno pa skupno število ur bolniških odsotnosti predstavlja obseg celoletne odsotnosti skoraj petih zaposlenih.

Tabela 17: Realizacija po urah

	Realizacija 2018	Realizacija 2019	% vseh ur leta 2019	Indeks 2018/2019
Redno delo	146.132	146.438	76,49	100,21
Državni praznik	8.771	8.167	4,26	93,11
Letni dopust	23.901	24.194	12,64	101,23
Boleznine	10.848	9.379	4,9	86,46
Porodniško nadomestilo	927	2.074	1,08	223,73
Nadurno delo	693	1.199	0,63	173,02
Skupaj	191.272	191.451	100	

Tabela 18: Popoldansko in sobotno delo

Popoldansko delo	39.452	26,94% rednega dela
Delo ob sobotah	4.612	3,14 % rednega dela

Tabela 19: Zaposleni po virih financiranja na dan 31.12.2019

Vir financiranja	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2019
1. Državni proračun	2
2. Proračun občin (2a+2b+2c)	87
2.a Proračun MOM 100%	64
2.b Proračun MOM v deležu	7,34
2.c Proračuni drugih občin	15,66
3. ZZZS in ZPIZ	0
4. Sredstva EU, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna	0
5. Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	0
6. Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesnine, RTV-prispevek)	0
7. Nejavna sredstva za opravljanje javne službe	0
8. Sredstva za financiranje javnih del	2
9. Namenska sredstva, iz katerih se v celoti zagotavlja financiranje stroškov dela zaposlenih, in sicer mladih raziskovalcev, zdravnikov pripravnikov in specializantov, zdravstvenih delavcev pripravnikov in zdravstvenih sodelavcev pripravnikov ter zaposlenih na raziskovalnih projektih	0
Skupno število vseh zaposlenih (od 1. do 9. točke)	91
Skupno število zaposlenih pod točkami 1, 2, 3 in 6	89
Skupno število zaposlenih pod točkami 4, 5, 7, 8 in 9	2

4.7 Izobraževanje, strokovno izpopolnjevanje

Tabela 20: Število ur in udeležencev izobraževanja

	Interno	Zunanje	Skupaj
Število ur	2.638	1.894	4.532
Število zaposlenih	91	78	169

Tabela 21: Načrtovani kazalniki – kadri

Kazalniki	Rezultat 2018	Cilj 2019	Rezultat 2019
Število zaposlenih (redni)	89	89	89
Delež zaposlenih glede na minimalne zahteve Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe	92,7	92,7	92,7
Delež zaposlenih glede na Standarde za splošne knjižnice	72,3	72,3	72,3
Število javnih kulturnih prireditev na zaposlenega	13	12	12

4.8 Interno komuniciranje

Komuniciranje med zaposlenimi, zagotavljanje pretoka informacij in vključevanje zaposlenih v soodločanje so pomembne naloge menedžmenta, ki jim sledimo tako s formalnim kot z neformalnim komuniciranjem. Sestanke na vseh nivojih, formalni sistem obveščanja v okviru intraneta in izdajanje internega glasila dopolnjujemo z različnimi oblikami neformalne komunikacije ob različnih priložnostih, še posebej na strokovnih ekskurzijah in na prednovoletnem srečanju.

4.8.1 Intranet Mariborske knjižnice

Zaposleni so leta 2019 prek intraneta prejeli 13 okrožnic in 13 obvestil, mesečno so naročali material in storitve, ki jih potrebujejo pri svojem delu, izvajali naročanje članskih izkaznic, pripravljali sezname za izterjavo uporabnikov, ki so v zamudi z vračanjem gradiva, dostopali do vseh internih dokumentov in različnih predstavitev, člankov in drugih informacij, s katerimi smo dopolnjevali zbirko Knjižnica znanja. Redno smo dopolnjevali tudi koledar dogodkov in pripravili ter omogočili zaposlenim dostopnost do elektronske različice internega glasila Informator.

4.8.2 Interno glasilo Informator

Izdali smo 5 številk internega glasila Informator v tiskani in elektronski obliki ter vsebinsko in avtorsko kazalo 1999-2018.

Interno glasilo Informator št. 159, marec-april 2019, str. 4

marec, april 2019 Informator – glasilo Mariborske knjižnice številka 159

Prispevki

DEDIŠČINA SVETA – PREDSTAVITVE ZBORNICA

Prenos pravljic v raznoliterne pojavnosti in umestitev
IN PRAVLJIČNI VEČER
26. marca 2019

Prenos pravljic v raznoliterne pojavnosti in umestitev : zbornik simpozija 16. Pravljičnega dne Mariborske knjižnice, Maribor, 16. novembra 2016]. - [avtorji besedil Jerca Cvetko ... et al. ; uredile Meta Blagšič, Lea Hedl, Maja Logar]. - V Mariboru : Mariborska knjižnica, 2018.

Besedilo in fotografije: Maja Logar

Predstavitve monografije *Prenos pravljic v raznoliterne pojavnosti* smo umestili v zgodnji pomladni čas, jo priključili 22. Priporočalskemu festivalu in jo nadaljevali z dodatnimi potni promocije. Odločili smo se, da bomo na publikacijo, ki prinaša strokovne prispevke s področja pravljice, umetnosti pripovedovanja, etnologije in knjižne ilustracije, opozorili z večernim dogodkom, ki bo knjigo prestavljal v življenje in jo objel v pripovedovanje, ki mu je v celoti tudi posvečena. K sodelovanju smo zato najprej povabili naše odlične pripovedovalce, celoto pa smo želeli simbolno povežati tudi z vsebino monografije in simpozija, na podlagi katerega je nastala. Z Agno Kavše smo se vrnili k Pohorju in ljudskemu pevu Jurju Vodovniku, z Lako Ropretom in Brno Vogelčnik, ki je tudi avtorica prispevka in nas je na simpoziju vodila v zgodbo *Trdoglavu in Marjetice*, pa smo dogodek glasbeno obogatili.

Knjigo je na pot pospremila dr. Moja Ramšak, etnologinja in filozofinja, avtorica enega od prispevkov naše publikacije in moderatorka simpozija na Pravljičnem dnevu. Govorka nas je popeljala v izris pomena pripovedovanja v Mariborski knjižnici in njene založniške dejavnosti, sprehodila se je skozi naše publikacije in se ustavila pri umestitvah zadnje v prostore pravljice, knjižničarstva in medpodočnih povezav. Posudarila je zanimiv in pester nabor številnih pomembnih avtorjev, ki so se v vseh teh letih zvrstili kot nastopajoči strokovnjaki, znanstveniki in umetniki, ter opozorila na umeščenost Pravljičnih dni v slovensko in lokalno dogajanje, ki se kaže v njihovi prepoznavnosti in vedno zelo lepo obiskanih izobraževalnih in prireditvah.

Direktorica Dragica Turjak in dr. Moja Ramšak.

4.8.3 Strokovna ekskurzija zaposlenih

Od 22. do 24. marca 2019 nas je v okviru strokovne ekskurzije kolektiva Mariborske knjižnice pot vodila po Nemčiji. Pridružile so se nam tudi kolegice iz Knjižnice Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica. Prvi dan smo preživel v Weimarju, kjer smo si med številnimi kulturnimi znamenitostmi ogledali tudi knjižnico Anne Amalie, ki je del Unescove svetovne kulturne dediščine. Naslednji dan smo obiskali knjižni sejem v Leipzigu in si ogledali znamenitosti mesta. Zadnji dan smo se ustavili še v Regensburgu, prestolnici vzhodne Bavarske.

Sodelavci MK na strokovni ekskurziji, knjižnica Anne Amalie v Weimarju (foto B. Kovář)

4.9 Nagrade zaposlenim in knjižnici

Strokovno in inovativno delo Mariborske knjižnice je vsako leto potrjeno tudi različnimi nagradami in priznanji. Tudi v letu 2019 naše delo ni ostalo neopaženo.

Tabela 22: Nagrade zaposlenim in knjižnici

Datum	Nagrada, priznanje	Prejemnik
20. 11. 2019	Nagrada Združenja splošnih knjižnic za inovativno storitev	Hokejska bralna postava
29. 11. 2019	Priznanje IBBY	Maja Logar

Hokejska bralna postava je prejela nagrado Združenja splošnih knjižnic za inovativno storitev za uporabnike.

Iz obrazložitve nagrade:

Projekt HOKEJSKA BRALNA POSTAVA, ki ga izvaja Mariborska knjižnica, je inovativen v več pogledih. Osredotočen je na ciljno skupino, ki je ne nagovarja nobena druga slovenska knjižnica... Nagovarja mlade v obdobju, ko knjižnice zaznavajo drastičen upad branja, in to mlade športnike, skupaj z njimi pa nagovarja tudi njihove starše in trenerje... Izbor besedil za branje je skrbno pretehtan, da omogoča identifikacijo mladih športnikov in spodbuja njihovo osredotočenost in osebnostno rast.

(Vir: Združenje splošnih knjižnic)

Podelitev nagrade za inovativno storitev splošne knjižnice; direktorica Dragica Turjak, vodja projekta dr. Sabina Fras Popovič in mladi hokejisti.

Priznanje Mednarodne zveze za mladinsko knjižničarstvo (IBBY) je prejela vodja službe za mlade bralce **Maja Logar**.

Iz obrazložitve nagrade:

Maja Logar je od leta 2000 vodja službe za mlade bralce v Mariborski knjižnici; že vrsto let je aktivna na področju spodbujanja bralne kulture, zlasti med mladimi bralci. Tvorno deluje na področju smernic za razvoj mladinskega knjižničarstva, hkrati pa ima pomembno vlogo pri povezovanju mladinskih knjižničarjev v splošnih in šolskih knjižnicah. Skrbi za povezanost področja in trajnostno sodelovanje z ustanovami, ki se ukvarjajo z branjem mladih. Sodeluje v različnih bralnih projektih ter pri oblikovanju in izvedbi strokovnega izpopolnjevanja učiteljev in knjižničarjev na področju mladinske književnosti...

(Vir: <https://www.ibby.si/>)

Podelitev priznanja IBBY Maji Logar (Foto: Arhiv MK)

4.10 Druga za knjižnico pomembna priznanja

Branju prijazna občina

Kar tri občine z našega območja: Mestna občina Maribor, Občina Hoče Slivnica in Občina Ruše, so v letu 2019 pridobile naziv Branju prijazna občina, ki ga podeljuje Skupnost občin Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo RS in Združenjem splošnih knjižnic. Projekt spodbuja občine, da so bolj aktivne pri sprejemanju programov in izvajanju ukrepov za izboljšanje bralne pismenosti in bralne kulture.

Na podelitvi naziva Branju prijazna občina 3. decembra 2019 v Kulturnem domu v Medvodah (Foto: Arhiv MK)

5 UPRAVLJANJE KNJIŽNIČNE ZBIRKE

5.1 Realizacija načrtovanih ciljev in aktivnosti – strateško področje 3

Izgradnja relevantne knjižnične zbirke in izvajanje kakovostne nabavne politike v mreži krajevnih knjižnic z upoštevanjem specifik okolja, v katerem knjižnice delujejo.	Permanenten proces
Analiza knjižničnih zbirk krajevnih knjižnic: analiza obrazca Profil enote - analiza pridobljenih podatkov za posamezne krajevne knjižnice v segmentu knjižnične zbirke,	Delno realizirano
Nabava relevantnih elektronskih virov oz. podatkovnih zbirk za potrebe Mariborske knjižnice in zagotavljanje oddaljenega dostopa do baz tudi za uporabo na širšem območju OOK (Lenart in Slovenska Bistrica).	Realizirano
Sanacija in preoblikovanje knjižničnih zbirk	Permanenten proces
Učinkovita in strokovna obdelava in oprema knjižničnega gradiva: retrospektivna obdelava domoznanskega gradiva.	Realizirano

5.2 Nabava knjižničnega gradiva, ocena uspešnosti in učinkovitosti

Za nakup knjižničnega gradiva smo porabili 578.470,99 EUR, in sicer:

- sredstva občin: 294.795 EUR,
- sredstva Ministrstva za kulturo: 138.265 EUR (od tega 125.765 EUR redna sredstva in 12.500 EUR za naloge osrednje območne knjižnice),
- lastna sredstva: 145.410,99 EUR (od tega 110,73 EUR sredstva, zbrana z akcijo Darujem in berem in 145.300,26 EUR druga lastna sredstva).

Tabela 23: poraba sredstev za nakup knjižničnega gradiva 2011-2019

Leto	Knjige	Neknjžno g.	Serijske publikacije	Vse gradivo
2019	491.462,69	22.185,85	64.822,45	578.470,99
2018	488.599,52	22.579,99	61.310,03	572.489,54
2017	451.939,19	23.615,92	59.925,77	535.480,88
2016	502.057,12	27.449,09	58.715,31	588.221,52
2015	437.615,56	19.487,77	61.814,42	518.917,75
2014	484.552,45	30.339,68	62.733,50	577.625,63
2013	515.292,72	22.809,18	61.856,16	599.958,06
2012	437.050,79	26.898,78	65.063,53	529.013,10
2011	491.318,76	56.850,39	73.112,11	621.281,26

Namenska sredstva za nakup knjižničnega gradiva so od leta 2010 v upadu. V letu 2013 smo negativni trend skušali zavezati z uvedbo članarine, predvsem z namenom, da bi pridobili dodatna lastna sredstva za povečanje nakupa knjižničnega gradiva, s katerimi že skoraj desetletje zagotavljamo minimum nabave in vzdržujemo dotok najbolj ključnih in iskanih knjižnih naslovov tekoče založniške produkcije. Kljub težavam smo nabavno politiko v okviru zagotovljenega financiranja v 2019 izvajali skladno s strokovnimi priporočili za oblikovanje knjižnične zbirke. Prizadevali smo si ohraniti predpisana razmerja glede vrste in namembnosti gradiva. Nabavljali smo vse vrste gradiva, tudi neknjžno, e-vire in serijske publikacije. Z nakupom elektronskih knjig na portalu Biblos smo članom knjižnice omogočili, da si prek oddaljenega dostopa na bralnice, tablice, pametne telefone in druge

naprave izposojajo priročnike, leposlovje in knjige za otroke v slovenskem jeziku. Sredstva za plačilo letne članarine za Biblos je v okviru rednega financiranja nabave knjižničnega gradiva v pogodbi namensko opredelilo Ministrstvo za kulturo.

Tekoče smo spremljali in nadzorovali porabo finančnih virov. S tem smo zagotovili razporejanje sredstev tako, da smo uspeli nabaviti večino novo izdanih naslovov vsaj za osrednjo knjižnico. Vendar pa nismo uspeli kupiti zadostnega števila izvodov, da bi lahko večino naslovov razporejali tudi v manjše knjižnične enote. Zaradi zagotavljanja najboljših nakupnih pogojev smo sodelovali z več kot 300 direktnimi dobavitelji. To se je obrestovalo, saj smo dosegli 21% popust pri nabavi monografij v znesku 106.232,46 EUR, ki smo ga v celoti namenili za povečanje števila nakupljenih izvodov. Kvalitetno gradivo za zbirko si prizadevamo pridobiti tudi z donacijami.

Indeks financiranja nakupa glede na leto 2018 s strani občin je 98, pri sredstvih Ministrstva za kulturo 105 pri lastnih sredstvih 104, v skupnem znesku namenskih sredstev pa 101.

Tabela 24: Načrtovani kazalniki – gradivo v letu 2019 (prirast in zaloga – izvodi)

Kazalniki	Rezultat 2018	Plan 2019	Realizacija 2019
Prirast	31.791	50.099	34.849
Prirast na prebivalca	0,17	0,27	0,19
Zbirka	874.999	879.000	880.136
Število enot v zbirki na prebivalca	4,81	4,82	4,78

5.2.1 Nabava gradiva v 2019 (nakup)

Minimalni standard in osnova za načrtovanje je 250 enot na 1.000 prebivalcev po skupni povprečni ceni 20,00 EUR. Podatek o številu prebivalcev - vir SURS: (plan 2019: 182.182 prebivalcev; ob realizaciji 2019: 184.146 prebivalcev)

Tabela 25: Nabava knjižničnega gradiva (načrtovano/realizirano)

KNJIŽNIČNO GRADIVO	Realizacija 2018 v EUR	Plan 2019 izvodi	Plan 2019 v EUR*	Realizacija 2019 v EUR	Realizacija 2019 izvodi
Knjige	488.599,52	45.545	910.900	491.462,69	25.950
Neknjižno g.	22.579,99	4.554	56.925	22.185,85	1.983
Serijske publikacije	61.310,03		59.926	64.822,45	901
SKUPAJ	572.489,54	50.099	1.027.751	578.470,99	28.834

*Plan ne vključuje lastnih sredstev in sredstev za naloge osrednje območne knjižnice

Tabela 26: Nabava knjižničnega gradiva po virih financiranja

Vir financiranja	Plan 2019 v EUR	Odobreno 2019 (pogodbe)	Realizacija 2019 v EUR
Občine	719.426	294.795	294.795
MZK	308.325	125.765	125.765
MZK za OOK	15.000	11.500	12.500
Lastna sredstva	130.000	145.411	145.411
SKUPAJ	1.172.751	577.471	578.471

Tabela 27: Financiranje nabave knjižničnega gradiva po občinah

OBČINA	Število prebivalcev	Sredstva občin realizacija 2018	Sredstva občin plan 2019 v EUR	Sredstva občin pogodbe 2019	Sredstva občin realizacija 2019
Maribor	112.095	170.000	438.850	170.000	170.000
Duplek	6.955	5.000	26.619	5.000	5.000
Hoče	11.848	8.200	44.605	8.500	8.500
Kungota	4.734	11.000	18.706	12.500	12.500
Lovrenc	2.974	10.500	12.230	10.500	10.500
Miklavž	6.828	21.133	25.899	21.133	21.133
Pesnica	7.360	10.000	28.777	10.000	10.000
Rače-Fram	7.433	10.000	28.057	10.000	10.000
Ruše	7.038	26.362	28.057	26.362	26.362
Selnica	4.479	10.474	17.985	2.500	2.500
Starše	4.011	3.300	15.827	3.300	3.300
Šentilj	8.391	15.000	33.814	15.000	15.000
Skupaj	184.146	300.969	719.426	294.795	294.795

Tabela 28: Primerjava nabave 2018/2019

Vsa sredstva za gradivo			Za knjige			Za neknjižno gradivo*			Za serijske publikacije**		
2018	2019	%	2018	2019	%	2018	2019	%	2018	2019	%
572.489,5	578.470,99	101	488.599,52	491.462,69	101	22.579,99	22.185,85	98	61.310,03	64.822,45	106
Razlika	+5.981,45			+2.863,17			-394,14			+3.512,42	

Povprečna cena			Knjige			Neknjižno gradivo*			Serijske publikacije**		
2018	2019	%	2018	2019	%	2018	2019	%	2018	2019	%
20,68	19,79	-4,30	19,42	18,94	-2,47	13,68	9,36	-31,58	70,07	71	+1,33

*Neknjižno gradivo na fizičnem nosilcu ali dostopno na daljavo

**Serijske publikacije na fizičnem nosilcu ali dostopne na daljavo

5.2.2 Doseganje standardov, skladnost s Pravilnikom o načinu izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe, razmerja med posameznimi vrstami gradiva, elektronski viri, dostopnost

Pri obsegu zbirke knjig dosegamo določila Priporočil in standardov za splošne knjižnice, ki zahtevajo zalogo najmanj 4 knjige na prebivalca, zato je priporočen letni prirast najmanj 250 izvodov knjig na 1.000 prebivalcev. Za 184.146 prebivalcev bi morali letno pridobiti 46.036 izvodov knjig. Realiziran prirast v letu 2019 je bil 30.718 izvodov, kar pomeni, da smo pri prirastu knjig dosegli le 66,73 % standarda.

Pri neknjižnem gradivu predpisane zaloge 0,4 enote na prebivalca ne dosegamo. Zato je po standardu priporočen letni prirast najmanj 40 izvodov neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev, kar za 184.146 prebivalcev pomeni 7.366 enot. Realiziran prirast v letu 2019 je bil 2.315 izvodov, torej smo pri neknjižnem gradivu dosegli le 31,43 % standarda.

Tabela 29: Prirast po vrstah gradiva 2010-2019

PRIRAST	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Knjige	32.512	29.645	26.517	33.429	31.805	28.300	30.302	27.532	28.371	30.718
Neknjžno	4.112	4.900	3.050	2.521	3.293	2.091	2.110	1.850	1.698	2.315
Serijske p.	2.424	2.207	2.076	1.592	1.591	1.758	1.835	1.870	1.722	1.816
SKUPAJ	39.048	36.752	31.643	37.542	36.689	32.149	34.247	31.252	31.791	34.849

V letu 2019 je Mariborska knjižnica prejela v dar celotno knjižnično zbirko časopisne hiše Večer. Dar je obsegal 5.316 enot gradiva. Večinoma je šlo za starejše gradivo in gradivo, ki ga ima Mariborska knjižnica v zadostnem številu v svoji zbirki. Po pregledu gradiva smo se povezali z Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani, ki je iz darovane zbirke izbrala 108 enot knjižničnega gradiva. Za zbirko Mariborske knjižnice smo izbrali večje število domoznanskega gradiva, njegovo obdelavo pa prenesli v leto 2020.

5.2.3 Nakup elektronskih virov, dostopnih na daljavo:

- Biblos: osnovni paket 221 naslovov; zakup izposoj 166 naslovov; skupaj dostopnih 908 naslovov
- Bančni vestnik
- Delo premium
- EkspertRFR.si
- Encyclopædia Britannica online
- GV IN: poslovni splet
- IKS : revija za računovodstvo in finance
- IUS-INFO: pravni informacijski portal
- Kemija v šoli in družbi
- Knjižničarske novice
- PressReader (zbirka več deset tisoč časnikov in časopisov)
- Tax-Fin-Lex: davčni, finančni in pravni informacijski sistem
- Večer

Tabela 30: Poraba sredstev za nakup knjižničnega gradiva po knjižničnih enotah in vrstah gradiva

Enota	Knjige	Neknjžno gradivo	Serijske publikacije	Skupaj
Knjižnica Rotovž	81.596,04	142,81	3.081,79	84.820,64
Čitalnica	6.762,69	0,00	12.689,47	19.452,16
Pionirska knjižnica Rotovž	25.949,37	223,31	1.773,75	27.946,43
Knjižnica Tabor	22.348,64	22,67	1.998,20	24.369,51
Knjižnica Nova vas	38.772,12	1.563,68	4.378,75	44.714,55
Pionirska knjižnica Nova vas	18.123,20	7.117,71	975,76	26.216,67
Potujoča knjižnica	67.835,30	76,54	1.401,53	69.313,37
Knjižnica Bistrica ob Dravi	10.376,80	0,00	182,15	10.558,95
Knjižnica Duplek	13.634,42	10,24	511,24	14.155,90
Knjižnica Hoče	18.491,25	38,27	1.277,74	19.807,26
Knjižnica Kamnica	15.044,65	16,47	1.503,78	16.564,90

Knjižnica Lovrenc na Pohorju	15.645,88	9,44	703,56	16.358,88
Knjižnica Pekre	14.051,72	0,00	1.156,82	15.208,54
Knjižnica Pobrežje	30.420,42	68,71	2.164,60	32.653,73
Knjižnica Pesnica	14.414,26	18,98	727,05	15.160,29
Knjižnica J. Glazerja Ruše	27.790,71	38,27	1.235,91	29.064,89
Knjižnica Studenci	11.870,12	0,00	795,22	12.665,34
Knjižnica Selnica ob Dravi	14.220,51	19,78	1.840,98	16.081,27
Knjižnica Šentilj	20.687,31	38,27	2.069,56	22.795,14
Knjižnica Tezno	22.960,72	14,96	1.469,34	24.445,02
Izposoja/dom	0,00	0,00	245,16	245,16
Filmski center - Filmoteka	466,56	2.183,92	15,29	2.665,77
AV zbirka	0,00	3.369,91	0,00	3.369,91
DZ zbirka	0,00	0,00	0,00	0,00
Serije – dostop na daljavo			22.624,80	22.624,80
Biblos – dostop na daljavo		7.211,91		7.211,91
Skupaj	491.462,69	22.185,85	64.822,45	578.470,99

5.3 Zaloga knjižničnega gradiva

31. 12. 2019 je zbirka knjižničnega gradiva štela 880.136 enot, od tega 811.902 knjigi, 58.878 enot neknjižnega gradiva in 9.356 letnikov serijskih publikacij.

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za zalogo v knjižnični zbirki priporočajo najmanj 4 knjige in 0,4 enote neknjižnega gradiva na prebivalca, kar znaša 736.584 knjig in 73.658 enot neknjižnega gradiva za 184.146 prebivalcev. Pri knjigah dosegamo standard za zalogo 110,23 %, pri neknjižnem gradivu pa 79,93 %, kar pomeni 0,3 enote na prebivalca.

Primerjalno z letom 2018 se je temeljna zaloga knjig povečala za 4.232 enot, zaloga neknjižnega gradiva pa za 913 enot. Zaloga serijskih publikacij je manjša za 8 letnikov.

5.4 Odpis knjižničnega gradiva

V letu 2019 smo odpisali **29.712 enot** knjižničnega gradiva, od tega 26.486 knjig, 1.402 enoti neknjižnega gradiva in 1.824 letnikov serijskih publikacij. Pri odpisu gradiva smo ravnali v skladu z navodili NUK za izločanje in odpis knjižničnega gradiva in internimi pravilniki, ki podrobno opredeljujejo notranje postopke odpisa. V NUK smo posredovali 21 odpisnih seznamov z 10.732 naslovi odpisanega gradiva. Glede na prejete zahteve smo v NUK oddali 114 izvodov izbranega gradiva.

5.5 Oprema, popravilo in vezava knjižničnega gradiva

V opremi gradiva smo ovili in opremili z nalepkami 33.225 knjig in 914 enot neknjižnega gradiva. Skupaj smo opremili 34.139 izvodov knjižničnega gradiva.

V knjigoveznici smo vezali 62 knjig, popravili pa smo jih 1.361.

Zanimanje za knjigoveška opravila je vsako leto večje. V letu 2019 so knjigoveznico obiskale 3 skupine otrok iz osnovne šole Lovrenc na Pohorju (82 otrok), 1 skupina iz osnovne šole Bratov Polančič (21 otrok) in iz III. Gimnazije Maribor 5 skupin (80 dijakov).

Knjigoveznica postaja tudi učni center za knjigoveze in knjižničarje z območja, ki ga pokrivamo kot osrednja območna knjižnica, in širše. V 2019 smo v knjigoveške postopke uvajali knjižničarja iz Knjižnice Ivana Potrča Ptuj (32 ur).

5.6 Posebne zbirke

5.6.1 Zbirka igrač – Igoteka

Igoteka Mariborske knjižnice je največja knjižnična zbirka igrač v Sloveniji. Deluje že 27 let. Igralnemu gradivu je namenjene veliko pozornosti, saj ponuja široko paleto načinov uporabe, tako pri bibliopedagoškem delu z mladimi bralci kot tudi pri izposoji na dom, kjer poskrbi za kakovostno preživljanje prostega časa in krepí družinske vezi. Zbirka vključuje različne vrste iger in igrač, ki spodbujajo otrokovo domišljijo, koncentracijo, logiko, mišljenje, ustvarjalnost, vztrajnost in natančnost ter s tem razvijajo različne otrokove sposobnosti in znanja.

V letu 2019 smo iz Igoteke Mariborske knjižnice **izposodili 12.337 igrač**, kar je za 658 izvodov manj kot v letu 2018.

Za nakup novih iger in igrač smo porabili 6.991,82 EUR. Poskrbeli smo za nakup terapevtskih igrač ter več konstrukcijskih igrač in družabnih iger za starejše otroke.

Nabavljenih je bilo 183 naslovov oziroma 194 izvodov igrač. Z darovi smo pridobili 9 izvodov igrač. Iz zbirke smo odpisali 34 poškodovanih igrač. **Zbirka šteje 5.629 igrač.**

Tabela 31: Upravljanje in uporaba zbirke igrač

Leto	Nakup naslovov	Nakup izvodov	Poraba sredstev	Odpis	Zaloga	Izposoja
2015	53	65	2.776,35	35	5.217	14.158
2016	161	172	8.013,31	181	5.210	13.821
2017	200	218	7.554,22	54	5.385	13.688
2018	173	173	7.054,30	105	5.460	12.995
2019	183	194	6.991,82	34	5.629	12.337

Pozornost namenjamo igračam, s katerimi sledimo potrebam otrok in odraslih s posebnimi potrebami ter institucij, ki se z njimi strokovno ukvarjajo. Del zbirke igrač je namenjen slepim in slabovidnim otrokom in odraslim. Posebno skrb posvečamo igračam za učenje tujih jezikov, ki se povezujejo z drugim knjižničnim gradivom za zgodnje učenje jezika.

V zbirko sistematično umeščamo igrače, ki se prekrivajo s književnimi junaki, literarnimi deli in njihovimi prenosi v igrani in animirani film ter tako povezujejo raznoliko knjižnično gradivo Pionirske knjižnice Nova vas. Zbirka arhivskih igrač izkazuje naravnost in vizijo Igoteke že od njenega začetka.

Pri izposoji, svetovanju in strokovnem delu z Igoteko je zelo pomembno poznavanje zbirke ter znanje in interes zaposlenih. Svetovalno delo pri otrocih in njihovih starših je nujno pri izboru iger in igrač, izkušnje se povezujejo z uporabnikovimi željami in potrebami. Posebna pozornost informacijskega dela je usmerjena v spodbude vzgojiteljem in učiteljem, da bi v svoje delo v čim večji meri vključevali tudi igrače iz naše Igoteke; pri predlogih, možnostih in naboru jim pomagamo.

Uporabnikom želimo ob izposoji posredovati izčrpne informacije o igrači in njeni uporabi.

S priložnostnimi razstavami večinoma predstavljamo posamezne segmente iger in igrač iz zbirke in jih naravnava po aktualnih dogodkih in temah (letni časi, praznovanja, prva matematika, pisanje, črke, začetek šole, miselne igre...). Posebno pozornost v enoti namenjamo tudi igralnemu kotičku, v

katerem smo v letu 2019 zabeležili 2.450 obiskovalcev. Te podatke za statistiko obiska beležimo ročno.

Igroteka omogoča opremljanje igralnih koticov tudi v drugih knjižnicah naše knjižnične mreže. V njih otrokom in njihovim družinam ob obisku knjižnic ponudimo možnost, da se z igračami Igroteke poigrajo, da jih spoznajo in da si jih kdaj v prihodnosti v Pionirski knjižnici Nova vas tudi sami izposodijo. Zaradi prostorske stiske je v marsikateri naši enoti ta možnost okrnjeno izvedljiva ali pa jo je celo nemogoče izpeljati.

V letu 2019 smo Igroteko Mariborske knjižnice v različnih povezavah predstavljali in jo strokovno umeščali z različnimi dogodki:

- 5. februar - *Tipne slikanice Potipaj me* (ob dogodkih za mlade in odrasle uporabnike, ki jih je pripravila Služba za mlade bralce v okviru Bralnic pod slamnikom in v sodelovanju z Univerzo v Mariboru in Kopru smo v razstavi predstavili taktilne igre in igrače ter možnost njihove uporabe;
- 19. marec - sodelovanje na *II. simpoziju igrotekarjev Slovenije* v Mestni knjižnici Ljubljana z referatom Maje Logar in Tanje Vreš *Sobivanje taktilnih igrač in tipnih slikanic v Mariborski knjižnici*;
- 28. maj – *Igralni dan* ob mednarodnem dnevu iger in igranja, predstavitev družabnih in skupinskih iger za otroke iz vrta Otona Župančiča in odrasle varovance Varstveno delovnega centra Sožitje;
- 8. junij – *Dan Mariborske knjižnice*, predstavitev velikih in talnih iger, uporaba različnih spretnosti in igranje;
- 13. december – z igračami iz Igroteke smo popestrili vsebine ob obisku dijakov iz Murske Sobote v osrednji Knjižnici Rotovž;
- skozi vse leto z izvedbami Igralnic v Pionirski knjižnici Nova vas in v Pionirski knjižnici Rotovž (vsak petek v tednu).

Pri odpisu iger in igrač smo upoštevali vse pomanjkljivosti pri posamezni igrači. Tokrat smo odpisane igrače podarili Vrtcu Jadvice Golež, enota Cesta zmage, ter Vrtcu Jožice Flander.

5.6.2 Študijska zbirka mladinske književnosti in arhivski zbirki slikanic

V Študijski zbirki mladinske književnosti v Pionirski knjižnici Rotovž sistematično zbiramo, obdelujemo in dajemo v uporabo temeljno referenčno in strokovno literaturo s področja mladinske književnosti in knjižničarstva, knjižne ilustracije, psihologije otrok in mladostnikov, metodike bibliopedagoškega dela ter slovensko mladinsko leposlovje in pomembne serijske publikacije.

Študijska zbirka je bila osnovana skupaj s Službo za mlade bralce in z revijo *Otrok in knjiga* in je edinstvena tovrstna zbirka na širšem slovenskem območju. Namenjena je strokovnjakom s področja mladinske književnosti, knjižničarjem, učiteljem, vzgojiteljem, študentom in vsem, ki svoje delo usmerjajo k otroku in mladostniku ter ga povezujejo s knjigo in umetnostjo. Zbirka je tudi temelj za študijske potrebe in za pripravo na različne oblike bibliopedagoškega dela, prireditev in dejavnosti za mlade bralce.

Strokovno gradivo v zbirki je namenjeno izposoji, njen leposlovni del pa ima status omejenega dostopa in je na voljo za interno in čitalniško uporabo. Zaradi prostorske stiske v Pionirski knjižnici Rotovž smo v letu 2016 leposlovno gradivo in arhiv serijskih publikacij predstavili v skladiščne prostore na Rotovški trg 2, kjer so še danes.

Predstavitev zbirke redno vključujemo v vodstva po Pionirski knjižnici Rotovž in jih povezujemo predvsem z izobraževanji za študente Pedagoške fakultete v Mariboru ter za skupine srednješolcev III. gimnazije Maribor.

Študijska zbirka mladinske književnosti je v letu 2019 obsegala 11.682 izvodov knjižnega gradiva, od tega 3.033 strokovnega in 8.649 leposlovnega, 693 letnikov serijskih publikacij in 396 izvodov neknjižnega gradiva.

Izvajanje dejavnosti za otroke in mladostnike ob Študijski zbirki mladinske književnosti podpirata tudi arhivski zbirki slikanic v Pionirski knjižnici Rotovž in v Pionirski knjižnici Nova vas, kjer zbiramo kakovostne tuje in domače slikanice in igralne knjige najvidnejših mladinskih pisateljev, pesnikov, ilustratorjev in oblikovalcev. Obe zbirki sta priročni in v prvi vrsti služita knjižničarjem za snovanje in izvajanje strokovnega dela, hkrati pa predstavljata pomembno gradivo za podajanje informacij staršem, knjižničarjem in pedagoškim delavcem ter tako vsebinsko dopolnjujeta Študijsko zbirko mladinske književnosti. Delež knjig za arhivski zbirki kupujemo tudi za potrebe igralnic v obeh knjižnicah.

Pripovedovalke in pripovedovalci so za svoje delo že v preteklosti pripravljali odlične prevode v arhivsko zbirko vključenih slikanic in tako je še danes. V Službi za mlade bralce smo celotno prevedeno gradivo skenirali in digitalizirali ter ga ob usmeritvah Službe za razvoj uredili tako, da omogoča iskanja po različnih parametrih. V letu 2019 smo zbirko prevodov v lokalnem katalogu dopolnili z geslom *prevodi MKPR* in tako omogočili povezavo med zapisom, slikanico in njenim prevodom.

Zaloga arhivskih zbirk slikanic je v letu 2019 znašala 2.076 izvodov knjižnega in 309 izvodov neknjižnega gradiva.

Tabela 32: Zbirka arhivskih slikanic

	Knjige			Neknjižno gradivo		
	Pionirska k. Rotovž	Pionirska k. Nova vas	Skupaj	Pionirska k. Rotovž	Pionirska k. Nova vas	Skupaj
Prirast	81	36	117	7	7	14
Odpis	53	0	53	4	1	5
Zaloga 2019	1.400	676	2.076	16	293	309

5.6.3 Filmska zbirka – Filmoteka

Filmski center je posebna knjižnična zbirka, ki vsebuje neknjižno in knjižno gradivo, povezano s filmom in filmsko kulturo. Zaradi prostorskih omejitev zbirka še ni zaživela v celoti in na enem mestu, kot je bilo predvideno, temveč je njeno gradivo razdeljeno na tri lokacije. Neknjižno gradivo, zlasti DVD-ji, ki predstavljajo srce zbirke, je na voljo v Knjižnici Rotovž. DVD-ji z vsebino, primerno za otroke in mladino (animirani filmi, mladinski filmi), so umeščeni v Pionirsko knjižnico Rotovž, začasno pa je bilo zaradi prostorske stiske tja preusmerjeno tudi knjižno gradivo za mlade. Del gradiva, knjige za odrasle, ki dopolnjujejo filmsko zbirko, je v Knjižnici Nova vas.

Pri nabavi gradiva sledimo kriterijem kakovosti in spremljamo ocene na preverjenih portalih. V letu 2019 smo za filmsko zbirko nabavili **207 naslovov** oziroma **214 izvodov neknjižnega gradiva**, 114 naslovov oziroma 122 izvodov knjig in 2 naslova serijskih publikacij. **Filmska zbirka šteje 9.181 enot neknjižnega gradiva, 1.438 knjig in 18 izvodov serijskih publikacij.**

5.6.4 Zbirka neknjižnega gradiva – AV zbirka

AV zbirka deluje kot premična zbirka. Obiskovalcem v celotni mreži želimo omogočiti pestro ponudbo neknjižnega gradiva, zato zbirka kroži po enotah. V zbirko uvrščamo filme različnih žanrov,

risanke in dokumentarne filme na DVD-jih in BD-jih, glasbo in pravljice na CD-jih, pa tudi CD-ROMe z različnimi strokovnimi vsebinami.

V letu 2019 smo pridobili **252 naslovov** oziroma **356 izvodov** neknjižnega gradiva in 9 naslovov oziroma 11 izvodov tiskanih prilog k neknjižnemu gradivu. **Zbirka AV gradiva šteje 16.965 enot neknjižnega gradiva in 174 tiskanih prilog.**

Z neknjižnim gradivom bogatimo zbirko in pokrivamo potrebe naših uporabnikov v skladu s poslanstvom, vizijo in cilji knjižnice, predvsem pa z zbirko omogočamo najširši dostop po mreži knjižnice. Z AV zbirko želimo našim uporabnikom približati kakovostne izobraževalne in kulturne vsebine v zvoku, sliki in govorjeni besedi.

5.6.5 Glasbena zbirka – CD-teka

Ponudba glasbene zbirke je kakovostna in raznovrstna ter primerna za vsako uho in dušo, razpoloženje in priložnost. V njej zbiramo in hranimo ter redno dopolnjujemo raznovrstno ponudbo zvočnih posnetkov in muzikalij na različnih medijih: na gramofonskih ploščah, notnih zapisih ter na CD-jih, kot prevladujočem mediju glasbene zbirke. Glasbena zbirka za odrasle uporabnike je za izposajo na voljo v Knjižnici Nova vas, za mlade pa v Pionirski knjižnici Rotovž in Pionirski knjižnici Nova vas.

V zbirki so izvodi slovenske in tuje glasbe različnih obdobj in zvrsti za odrasle: jazz, rock, blues, country, reggae, šansoni, gospel, plesna glasba, slovenska ljudska glasba, narodnozabavna glasba, etno, klasična glasba, odrska glasba, orkestralna glasba, elektronska glasba, idr. Za mlade kupujemo v največji meri otroško glasbo, pesmi za otroke, instrumentalno glasbo, glasbo za sprostitvev oz. meditativno glasbo, ki je v največji meri namenjena otrokom starosti od 0 do 3 let, ter zborovsko glasbo. Pomemben del zbirke je domoznansko gradivo. Zbirko smo obogatili z muzikalijami za učenje instrumentov in zborovsko glasbo ter z glasbenimi in neglasbenimi zvočnimi posnetki.

Namen oblikovanja zbirke je obogatiti ponudbo in pokriti potrebe in želje naših uporabnikov po tovrstnem gradivu. Letna nabava neknjižnega gradiva poteka glede na obstoječo zalogo in frekvenco izposoje gradiva. Z zelo hitrim porastom mobilnega interneta že opažamo manjši interes pri izposoji glasbenih zvočnih posnetkov, kar pripisujemo hitremu razvoju informacijske tehnologije, presnemavanju glasbenih zgoščenk in prenosu glasbe s spleta.

Za promocijo in več informacij so našim uporabnikom na voljo mesečni sezname novice in povezava do spletne ponudbe glasbe. Pri nakupu tudi radi prisluhnemo predlogom naših članov.

V letu 2019 smo nabavili **140 naslovov** oziroma **168 izvodov** glasbenih zvočnih posnetkov ter **23 naslovov** oziroma **24 izvodov** notnega gradiva. V zbirki je **7.637 izvodov zvočnih posnetkov in 1.042 enot notnega gradiva.**

6 STORITVE ZA UPORABNIKE

6.1 Realizacija načrtovanih ciljev in aktivnosti – strateško področje 4

	Realizirano/nerealizirano
Ohranitev dostopnosti knjižničnih storitev za prebivalce.	Realizirano.
Možnost vračanja gradiva na kateri koli lokaciji v mreži – proučitev možnosti in obstoječih praks.	Delno realizirano – proučitev obstoječih praks v MKL in Mestni knjižnici Kranj.
Aktiviranje fizičnih prostorov knjižnice s ponudbo storitev, povezanih z zbirko:	
- Zbirka igrač – Igroteka in igralnice: predstavitve in pogovori za mlade in odrasle	Nerealizirano.
- Zdravstveni kotiček: srečanja uporabnikov knjižnice s strokovnjaki različnih področij znanja o zdravem življenju ter obvladovanju in premagovanju bolezni (2 krat v letu) in predstavljanje gradiva čez vse leto.	Realizirano.
- Filmska zbirka – Filmoteka: letni filmski ciklusi določene filmske produkcije (kot npr. Cikel ruskega filma).	Realizirano.
- Priprava »virtualnih kotičkov na spletu« in interaktivne komunikacije z uporabniki za promocijo posamezne zbirke – Igroteka, Zdravstveni kotiček, Filmoteka.	Nerealizirano.
Izvajanje programov vseživljenjskega učenja za vse generacije:	
- Informacijsko opismenjevanje uporabnikov: osnovnošolci, srednješolci po ustaljenih in glede na novosti prenovljenih programih, starejši odrasli, ranljive skupine (v sodelovanju z različnimi partnerji); digitalna pismenost (E-uprava) – proučitev možnosti.	Realizirano.
- Programi za mladostnike s poudarkom na razvoju bralne pismenosti in bralne kulture.	Realizirano.
- Programi, prilagojeni družinam s poudarkom na družinski pismenosti	Delno realizirano.
- Univerza za tretje življenjsko obdobje – Knjižnični cikel – mesečna predavanja in krožki.	Realizirano.
- Vključevanje uporabnikov s posebnimi potrebami v vse aktivnosti knjižnice.	Realizirano.
Knjižnica kot prostor srečevanja, druženja in navdiha:	
- Program Literarnih postaj.	Realizirano.
- Program Odprtih horizontov.	Realizirano.
- Pravljični dan s pravljичno šolo.	Realizirano.
- Cikel pravljичnih večerov za odrasle v sodelovanju z drugimi knjižnicami (5 do 7 večerov).	Realizirano.
- Dejavnosti in prireditve v krajevnih knjižnicah – po programu.	Realizirano.
- Center za spodbujanje bralne pismenosti.	Realizirano.
- Planiranje, koordinacija in sodelovanje pri izvajanju dejavnosti in prireditev domoznanskega značaja v enotah – v skladu s programom	Realizirano.

OOK in planom vseh prireditev in dejavnosti v knjižnici. Nadaljevanje serije domoznanskih predavanj z naslovom »Domoznanski pomenki« po enotah. Teme, aktualne za posamezna območja, ki jih enote pokrivajo.	
- Koordinacija in vključevanje odraslih UPP v vse aktivnosti	Realizirano.
Knjižnica kot prostor socialnega vključevanja ranljivih skupin prebivalstva za samostojno in aktivno življenje:	
- Izposoja v bolnišnico, izposoja na domu, potujoča knjižnica (Varstveno delovni center Polž).	Realizirano.
- Premične zbirke za ranljive skupine: obisk 8 postajališč; menjava zbirk 1-krat letno. Dom starejših občanov Tezno, Društvena knjižnica Zg. Kungota, Dom starejših Idila, UKC/Maribor -Oddelek za psihiatrijo, Materinski dom, Sončni dom, VDC Sožitje, UKC/Maribor - Bolnišnična šola.	Delno realizirano.
- Organizacija/izvedba prilagojenih oblik dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami in druge ranljive skupine - v skladu z možnostmi ter v sodelovanju s Svetom invalidov pri MOM in invalidskimi društvi.	Realizirano.
Posredovanje informacij in dokumentov o zgodovini in razvoju lokalnega okolja v analogni in digitalni obliki (domoznanstvo):	
- Nadaljevanje digitalizacije publikacij Gradivo za zgodovino Maribora (za portal dLib)	Realizirano.
- Digitalizacija gradiva in priprava pogovora o Antonu Murku, dekanu in jezikoslovcu, ki je deloval v Hočah	Nerealizirano.
- Promocija zbirk na območju – tudi v okviru programa OOK. V okviru serije predavanj domoznanskega značaja (Domoznanski pomenki) smiselno predstavljati domoznanski portal Kamra in digitalno knjižnico Slovenije dLib.	Realizirano.
- <i>Dodatna naloga:</i> Popis že digitaliziranega gradiva, hranjenega na DVD-jih in ključkih, in dogovor glede trajne hrambe tega gradiva (v oblaku).	Delno realizirano.
Priprava izhodišč za oblikovanje ponudbe nadstandardnih plačljivih storitev v skladu s spremembo Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic, povezano z razvojem storitve z možnostjo vračanja v kateri koli enoti.	Nerealizirano.

6.2 Knjižnična dejavnost v krajevnih knjižnicah

Dejavnost krajevnih knjižnic je namenjena prebivalcem v okolju njihovega bivanja. Njihovo poslanstvo je močno povezano z odgovorom na potrebe v okolju, za katerega razvijamo storitve. Aktivno se vključujemo v lokalno okolje in povezujemo knjižnično dejavnost z družbenim življenjem prebivalcev ter skrbimo za prepoznavnost in prisotnost knjižnice v okolju. S promocijami in svetovanjem pri izboru knjižničnega gradiva skrbimo za rast bralne kulture in spodbujamo bralno pismenost med uporabniki knjižnice. Koordinirano pripravljamo, organiziramo in izvajamo vsebinsko raznolike sklope prireditev in dejavnosti za mlade in odrasle uporabnike. Kljub kadrovski podhranjenosti skrbimo za ohranitev kvalitetne ponudbe kulturnih in izobraževalnih vsebin.

Spodnja tabela prikazuje primerjavo različnih kazalnikov poslovanja krajevnih knjižnic med letoma 2018 in 2019. Prikazano je tudi razmerje med načrtovanimi cilji za leto 2019 in doseženimi rezultati, ki smo jih zabeležili ob koncu leta.

Tabela 33: Načrtovani kazalniki uporabe storitev za leto 2019

Kazalniki	Rezultat 2018	Cilj 2019	Rezultat 2019	Cilj/rezultat
Število ur odprtosti – dostopnosti krajevnih knjižnic, bibliobusa in premičnih zbirk	33.539	33.950	32.719	-3,76
Število bibliobusnih postajališč	45	45	45	0
Število članov	31.959	33.205	31.628	-4,99
število obiskov (fizični in virtualni)	945.738	969.300	942.061	-2,8
Število izposojenih enot knjižničnega gradiva	1.496.894	1.670.000	1.489.000	-12,16
Število prireditvev	1.227	980	1.114	12,1
Število obiskov prireditvev	68.647	67.200	88.049	23,6
Število dostopov do naročenih e-virov	5.652	4.280	4.977	16,28
Število posredovanih informacij	130.113	131.674	130.260	-1,08

Tabela 34: Število članov in ure dostopnosti krajevnih knjižnic

Leto	Število članov krajevnih knjižnic	Število ur dostopnosti krajevnih knjižnic*
2015	32.725	29.788
2016	32.477	31.155
2017	30.967	29.894
2018	31.025	28.865
2019	30.691	29.359

*podatek ne vključuje ur dostopnosti premičnih zbirk

Zniževanje števila članov je povezano z mnogimi dejavniki, ki v največji meri izhajajo iz sprememb v družbenem okolju. Spremenil se je tempo življenja, spremenile so se potrebe in navade ljudi, konkurenčnih ponudnikov priložnosti je vedno več, poleg vsega pa dobiva vse večjo moč tudi virtualni svet hitro dostopnih informacij in storitev. Knjižnice zaradi kadrovske in finančne ovir zelo težko, vendar vztrajno sledimo spremembam, ki jih narekujejo okolje in uporabniki. Z odpiranjem možnosti dostopa do naših storitev na daljavo in vzpostavitvijo poti elektronskega poslovanja (vpis v knjižnico, poravnava terjatev, ipd.) želimo ohraniti vsaj obstoječe število članov, s kvalitetno ponudbo in povezovanjem navzven pa spodbuditi zanimanje pri vseh potencialnih članih v različnih okoljih.

Število ur dostopnosti krajevnih knjižnic se je v letu 2019 povečalo za 1,7% (494 ur). K povečanju deleža odprtosti so pripomogli 14-dnevno podaljšanje voženj bibliobusa v poletnem obdobju, podaljšanje poletnega odpiralnega časa Knjižnice Lovrenc na Pohorju in bolj ugodno razporejeni državni prazniki v teku leta.

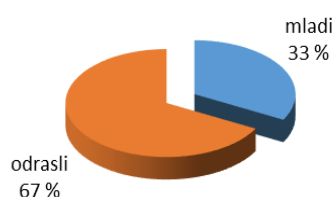

6.2.1 Člani, obisk, izposoja, oddaljen dostop

Tabela 35: Število članov, deleži po kategorijah in delež včlanjenih prebivalcev

Člani	Število članov	Delež po kategorijah (%)	Število prebivalcev	Delež včlanjenih prebivalcev (%)
Mladi	10.397	32,87	24.555	42,34
Odrasli	21.231	67,13	159.591	13,30
Skupaj	31.628	100,00	184.146	17,18

Člani Mariborske knjižnice

Deleži članov Mariborske knjižnice

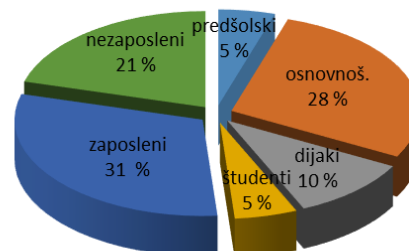

Tabela 36: Obiskovalci knjižnice (število in delež)

Obisk	Število obiskovalcev	Delež vseh obiskov (%)
Mladi	116.133	20,45
Odrasli	451.838	79,55
Skupaj	567.971	100,00

Tabela 37: Izposoja po namembnosti (število in delež)

Izposoja	Število izvodov	Delež (%)
Mladi	552.140	37,08
Odrasli	936.860	62,92
Skupaj	1.489.000	100,00

Tabela 38: Izposoja po vrstah gradiva

Izposoja	Leposlovje	Strokovno gradivo	Periodika	Neknjižno gradivo	Skupaj
Mladi	380.959	117.608	4.143	49.430	552.140
Odrasli	534.012	300.545	57.840	44.463	936.860
Skupaj	914.971	418.153	61.983	93.893	1.489.000

6.2.2 Opomini in izterjava gradiva

Poročilo o uspešnosti izterjave obsega obdobje od oktobra 2018 do decembra 2019. Februarja 2019 smo prekinili pogodbo z agencijo za izterjavo Creditexpress, ker je ta prenehala s poslovanjem. Za potrebe izterjave dolgov in gradiva smo v prvi polovici leta iskali najugodnejše ponudnike tovrstnih storitev. Maja 2019 smo sklenili pogodbo z novim poslovnim partnerjem, mariborskim podjetjem Izterjava d. o. o., ki je pooblaščen za izvajanje pred sodne in sodne izterjave.

Ob rednih seznamih novih dolžnikov, ki smo jih na agencijo pošiljali dvakrat mesečno, smo v letu 2019 na agencijo posredovali tudi seznam neuspešno zaključenih izterjav iz let 2014, 2015 in 2016.

Do konca leta 2019 so člani vrnili 385 izvodov gradiva in poravnali odškodnino za 69 izvodov gradiva v skupni vrednosti 1.309,85 EUR. Obseg vrnjenega in plačanega gradiva za leto 2019 predstavlja 71 % vrednosti terjatev. Skupna vrednost vseh v procesu izterjave plačanih terjatev je znašala 11.140,29 EUR.

6.2.3 Pritožbe, pohvale in mnenja uporabnikov

Pritožbe, pohvale in mnenja uporabnikov redno spremljamo prek javno objavljenih naslovov (krajevne knjižnice, vodje enot, direktorica), uporabniškega vmesnika »Pišite nam« ter z vpisi v knjige pohval in pritožb, ki jih imamo v vseh enotah Mariborske knjižnice.

Pritožbe bralcev razrešujemo tudi ustno v izposoji v pogovorih s posameznimi vodji.

Pisne odgovore posredujemo uporabnikom v roku, določenem v Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja.

Vsebinsko so se pritožbe navezoval predvsem na naslednja področja: prostori in oprema, ponudba in dostopnost aktualnega gradiva, transakcije v izposoji in dolgovi ter strokovno delo zaposlenih.

Največ nezadovoljstva smo zabeležili na račun prostorske utesnjenosti enot, še posebej osrednje knjižnice na Rotovškem trgu. Poleg nepreglednosti gradiva, ki je postavljeno na preobloženih knjižnih policah, kar odvrta obiskovalce od samostojne uporabe in izbora, je težava tudi v dostopnosti za gibalno ovirane, za starše z otroškimi vozički in starejše uporabnike.

Zelo pogosto se nezadovoljstvo uporabnikov kaže tudi na področju dostopnosti aktualnega gradiva (novitet) v posameznih enotah knjižnice. Zaradi prilagoditve zmanjšanemu obsegu sredstev, ki nam jih financerji zagotavljajo za nabavo knjižničnega gradiva, smo morali zmanjšati število izvodov zelo iskanih naslovov (predvsem leposlovnih del), hkrati pa tudi omejiti raznovrstnost naslovov po manjših enotah.

Kljub nezadovoljstvu s pogoji delovanja knjižnice pa smo prejeli tudi vrsto pohval in zahval zaposlenim za prijazno, korektno ter visoko strokovno in zavzeto delo.

Pri obravnavi predlogov, pohval, pritožb in vprašanj uporabnikov in članov knjižnice je vzpostavljeno aktivno sodelovanje med posameznimi oddelki knjižnice, še posebej v primerih, ko razrešujemo bolj zapletene in zahtevne primere.

6.3 Elektronske in druge storitve pri izposoji gradiva

Člani knjižnice lahko po spletu in v mobilni aplikaciji mCOBISS samostojno podaljšajo rok izposoje, rezervirajo gradivo in se naročijo na prejemanje vrste e-obvestil in opomnikov.

Uporabnikom omogočamo tudi spletni vpis, spletno podaljšanje članstva in spletno poravnavo dolgov. Zanimanje za spletne storitve in uporabo e-virov je močnem porastu.

V 2019 smo zabeležili **105.371 e-obiskov**, kar je za **8,56 % več** kot v letu 2018. Člani so samostojno opravili **307.874 transakcij** z gradivom v programskih okoljih Cobiss+, Moja knjižnica in mCobiss. V večini primerov so člani podaljšali rok izposoje ali rezervirali gradivo, na voljo pa jim je bilo tudi podaljševanje z bibliofonom.

Storitve e-obveščanja omogočajo članom prejemanje e-obvestil na naslov elektronske pošte, prejemanje sporočil SMS ali prejemanje potisnih obvestil iz aplikacije mCobiss. Naročiti se je možno na splošna obvestila knjižnice ter na e-obvestila o:

- prispelem rezerviranem gradivu,
- poteku rezervacije,
- skorajšnjem poteku roka izposoje,
- poteku članstva,
- skorajšnjem opominu,
- neporavnanih terjatvah.

Število članov, naročenih na e-obveščanje, se iz leta v leto povečuje. Najbolj se je povečalo število uporabnikov potisnih obvestil v mobilni aplikaciji mCobiss.

Tabela 39: Statistika obiska v okoljih COBISS+, mCOBISS in Bibliofon

Število obiskov v okolju COBISS+ in mCOBISS skupaj	105.371
- naročila gradiva	32.497
- rezervacije gradiva (s preklici rezervacij)	26.653
- podaljšanje roka izposoje	53.759
- podaljšanje roka izposoje prek Bibliofona	152

Tabela 40: Statistika transakcij v okoljih COBISS+, mCOBISS in Bibliofon

Število transakcij z gradivom v okolju COBISS+ in mCOBISS skupaj	307.874
- število naročenega gradiva	61.634
- število rezerviranega gradiva (s preklici rezervacij)	43.698
- število podaljšanj roka izposoje	202.542
- število podaljšanj roka izposoje prek Bibliofona	525

6.4 Medknjižnična izposoja

	Posredovanih izvodov	Prejetih izvodov	Skupaj
Število knjig	222	125	347
Število kopiranih dokumentov	1		1
Število elektronsko posredovanih dokumentov	2	2	4
Skupaj	225	127	352

6.5 Izposoja na domu

Mariborska knjižnica že več kot dve desetletji izvaja obliko izposoje, ki uporabnikom s posebnimi potrebami omogoča večjo dostopnost knjižničnega gradiva, storitev in informacij. Servis Izposoja na domu je na voljo članom vseh enot Mariborske knjižnice, ki zaradi starosti ali zdravstvenih težav ne zmorejo sami obiskovati knjižnice. Uporabljamo gradivo knjižnice Rotovž, kjer je sedež servisa, po potrebi pa tudi iz drugih enot.

Naša prizadevanja gredo v smeri čim hitrejši odzivnosti na potrebe uporabnikov. Pri izboru gradiva upoštevamo individualne želje in zahteve, posamezniku so prilagojeni tudi roki izposoje in čas obiska.

V letu 2019 smo obiskovali 37 bralcev na različnih lokacijah v Mariboru in okolici, tako v domačem bivanjskem okolju kot tudi v Sončnem domu Pobrežje in Domu upokojencev Pobrežje. 30 bralcev je bilo včlanjenih v enoti Izposoja na domu, sedem pa v drugih enotah Mariborske knjižnice.

Opravili smo 453 obiskov in izposodili 1.557 enot knjižničnega gradiva. Obisk, izposoja gradiva in čas, namenjen tej dejavnosti, so v porastu.

Uporabniki izposoje na domu največ posegajo po leposlovju, v okviru tega predvsem po aktualnem in berljivem gradivu. Nekateri so člani knjižnice že desetletja, zato čutimo še posebej močno zavezo in dolžnost, da jih spremljamo tudi v tem življenjskem obdobju.

6.6 Izposoja v bolnišnico

Izposoja v bolnišnico je storitev, namenjena bolnikom na zdravljenju v UKC Maribor. Kadrovsko in organizacijsko poteka iz Knjižnice Tabor, ki s svojo lokacijo zagotavlja optimalne pogoje za to obliko izposoje. Storitev smo zagotavljali na vseh tistih oddelkih UKC Maribor, s katerimi smo v preteklosti dogovorili sodelovanje, v oktobru 2019 pa smo jo razširili še na Oddelek za očne bolezni in na Oddelek za onkologijo. Na Oddelku za psihiatrijo smo nadaljevali tudi s posebno obliko sodelovanja v okviru delovne terapije, kjer izbor gradiva potrdijo delovni terapevti na osnovi presoje, ali to ustreza bolnikovim željam in potrebam.

Vsi kazalniki izposoje v bolnišnico v letu 2019 kažejo izrazito rast, zahvaljujoč odločitvi, da se za storitev ponovno dodeli namenski čas zaposlenih. V letu 2019 smo v UKC Maribor opravili 183 ur izposoje, kar je 101 % več kot leta 2018. Vpisali smo 109 novih članov, 82 % več kot leto prej. Zabeležili smo 968 obiskov v UKC Maribor, kar predstavlja 106 % večji obisk v primerjavi z letom 2018. Tudi izposoja knjižničnega gradiva je narasla, izposodili smo 1.046 enot knjižničnega gradiva in tako dosegli 34 % večjo izposajo v primerjavi z letom 2018.

Delo na tem področju je zahtevno, zanj je potrebno široko bibliotekarsko in psihosocialno znanje. Dejavnost je v bolnišnici cenjena in prepoznavna tako med bolniki kot med zaposlenimi.

6.7 Delo potujoče knjižnice

Potujoča knjižnica, kot je že desetletja zasnovana v Mariborski knjižnici, je kot organizacijska enota v slovenskem prostoru posebna in edinstvena. Ima bogato zalogo knjižničnega gradiva, iz katere črpamo zbirko gradiva za bibliobus, premične zbirke v zavodih in krajih, kjer ni krajevne knjižnice, in temeljno zalogo za knjižnice, ki jih ustanavljamo na novo.

V letu 2019 je potujoča knjižnica s svojo bogato zbirko dosegla načrtovane cilje: knjižnico je približevala ljudem v okoljih, kjer ni druge knjižnične ponudbe, in s svojo socialno vlogo omogočala prebivalcem lažjo dostopnost do knjižničnih storitev.

6.7.1 Bibliobus

Mariborska knjižnica ima sodoben bibliobus, opremljen z informacijsko tehnologijo, ki ni le izposojevališče knjižničnega gradiva, ampak kraj svojega postanka spremeni v majhno kulturni in informacijsko središče.

Še posebej je dejavnost bibliobusa pomembna za vrtce in osnovne šole, saj jih oskrbuje z zbirkami, ki jih potrebujejo pri svojem vzgojno-izobraževalnem procesu. To potrjuje njihov odziv in aktivno sodelovanje. Na določenih postajališčih se število bralcev in zanimanje za branje tako povečuje, da komaj zadostuje postanek ene ali dveh ur.

Bibliobus deluje v desetih občinah in ima 45 postajališč. V letu 2019 smo prevozili 15.333 kilometrov in opravili 887 voženj. Vsako postajališče smo obiskali 18 do 22-krat, opravili 1298 ur na terenu in izposodili 143.027 enot knjižničnega gradiva.

Dejavnost bibliobusa pokriva široko območje. V bodoče želimo obdržati že obstoječa postajališča in po potrebi še razširiti delovanje v kraje, kjer ni stacionarnih knjižnic. V slovenskem prostoru potujoči

knjižničarji vzorno sodelujemo tudi na strokovnem področju. Tekoče si izmenjujemo naše izkušnje in skupaj rešujemo strokovne izzive. Vključujemo se tudi v strokovne tokove s tujino.

6.7.2 Premične zbirke

Postajališča premičnih zbirk so oblika knjižnične dejavnosti v krajih, kjer še ni krajevne knjižnice, ali s katero posebnim skupinam uporabnikov, ki teže dostopajo do enot v knjižnični mreži, omogočamo dostop do knjižničnega gradiva in informacij.

S premično zbirko v Občini Kungota, ki že od leta 2010 sobiva s šolsko knjižnico v prostorih tamkajšnje osnovne šole, še vedno zapolnjujemo vrzel na tem območju, vendar postajališče premične zbirke, ki vsebuje le okoli 2.000 enot, dolgoročno ne more nadomeščati sodobne splošne občinske knjižnice kot kulturnega in informacijskega središča kraja, stičišča za spodbujanje branja, bralnih navad in vseživljenjskega izobraževanja.

Postajališče Gradišče na Kozjaku je trenutno v mirovanju, saj je prebivalcem Občine Selnica ob Dravi od leta 2015 na voljo Knjižnica Selnica ob Dravi, ki se nahaja v prostorih Hrama kulture Arnolda Tovornika. Po dogovoru s KUD Gradišče na Kozjaku pa še naprej spremljamo potrebe po knjižnični dejavnosti, saj zaradi oddaljenosti, slabih prometnih povezav in starosti populacije obstaja potreba po krajevni knjižnici ali postajališču bibliobusa na tem območju.

Postajališča premičnih zbirk delujejo v 3 domovih starejših na našem območju. Kot primer dobre prakse bi izpostavili bralno značko v Domu starejših Idila iz Vukovskega Dola, ki že 4. leto poteka v sodelovanju s Knjižnico Šentilj. S premično zbirko zagotavljamo izbor gradiva za bralno značko v Domu starejših občanov Tezno. Postajališči delujeta tudi na Oddelku za psihiatrijo UKC Maribor in v Bolnišnični šoli na Kliniki za pediatrijo. Aktivnosti izvajamo v sodelovanju s strokovnjaki z različnih področij, delovnimi terapevti, psihologi, socialnimi delavci, učitelji idr.

Gradivo na večini postajališč zamenjamo enkrat letno, vmes pa ponudbo dopolnjujemo tudi z neknjižnim gradivom.

Postajališča premičnih zbirk tako ostajajo pomembna oblika knjižnične dejavnosti, s katero omogočamo enakopraven dostop do knjižničnega gradiva in informacij tudi ranljivim skupinam prebivalstva. Poleg tega imajo pomembno socialno vlogo, saj pozitivno vplivajo na vključevanje ranljivih skupin.

Postajališča premičnih zbirk so bila uporabnikom na voljo 3.360 ur, pri evidenci gradiva smo opravili 3.642 transakcij.

Postajališča premičnih zbirk v 2019

Ustanove/Zavodi

- Oddelek za psihiatrijo UKC Maribor
- OŠ Bojana Iliča, enota Bolnišnična šola, Maribor
- Sončni dom, Maribor
- Dom starejših Idila, Vukovski Dol
- Dom starejših občanov Tezno, Maribor
- VDC Sožitje, Maribor
- Materinski dom Maribor

Društvene knjižnice

- Zg. Kungota
- Gradišče na Kozjaku (v mirovanju)

Sabina Kotnik, vodja Knjižnice Šentilj, podeljuje priznanja ob zaključku bralne značke v Domu starejših Idila. (Foto: Š. Lubej)

6.8 Informacijska služba

6.8.1 Izobraževanje uporabnikov – informacijsko opismenjevanje

V okviru informacijske službe organiziramo informacijsko opismenjevanje za osnovnošolce, dijake in odrasle uporabnike. Tudi v letu 2019 smo izvajali *vodstva po knjižnici z informacijskim opismenjenjem*, kjer uporabnikom predstavimo delovanje knjižnice in jih seznanimo s pogoji vpisa, pravilnikom poslovanja, mrežo knjižnice in ostalimi podatki, ki so v pomoč pri uporabi knjižnice. V drugem delu predstavitve skupaj pogledamo postavitev gradiva ter sistem iskanja gradiva v elektronskem katalogu COBISS+ in na policah v knjižnici. Pomembna vsebina informacijske dejavnosti je tudi *predstavitev elektronskih virov*, dostopnih v Mariborski knjižnici, posebej možnost dostopa na daljavo tudi v času, ko je knjižnica zaprta. Ta izobraževanja izvajamo tako v prostorih Mariborske knjižnice kakor tudi izven zidov knjižnice. Ob informacijskem opismenjenju srednješolcev izvajamo tudi nacionalni projekt *Rastem s knjigo*, namenjen motivaciji mladih, dijakov prvih letnikov srednjih šol, za branje slovenskih avtorjev.

Tabela 41: Informacijsko opismenjevanje uporabnikov

		Število skupin			Število obiskovalcev		
		Mladi	Odrasli	Skupaj	Mladi	Odrasli	Skupaj
Vodstvo z informacijskim opismenjenjem	OK	5	5	10	91	173	433
	TE		7	7		169	
Predstavitev elektronskih virov	OK		8	8		199	199
Rastem s knjigo	OK		34	34		997	1.551
	PK		2	2		65	
	KT		14	14		388	
	RU		1	1		21	
	TE		3	3		80	
Prireditve e-virov zunaj knjižnice		3	3	6	75	108	183
Skupaj				85			2.366

V letu 2019 smo izven knjižnice izvedli šest predstavitev baz podatkov, ki jih ima v svoji zbirki Mariborska knjižnica in so dostopni na daljavo. Tri predstavitve smo izpeljali v prostorih šol za učence OŠ Prežihov Voranc (dva deveta razreda) in OŠ Bratov Polančičev (en osmi razred).

Dve predstavitvi smo izvedli za zaposlene na OŠ Prežihov Voranc in OŠ Bratov Polančičev in sta potekali v prostorih šol (89 udeležencev), eno predstavitev pa smo izpeljali za zaposlene v Knjižnici Lenart.

6.8.2 Elektronski viri

V letu 2019 smo omogočali dostop do naslednjih naročenih elektronskih virov:

- **elektronske podatkovne zbirke:** Poslovni splet GV IN, Pravni in poslovni informacijski sistem in servis IUS INFO/EURO IUS INFO, FinD INFO, IUS INFO HR, EBSCOhost, Tax-Fin-Lex, in Encyclopedia Britannica.
- **elektronske serijske publikacije:** Uradni list RS Online, Finance online (vključuje tudi: Manager online in Moje finance online), Dnevnik online, Spletni arhiv dnevnika Večer, Knjižničarske novice, spletno Delo, spletni portal Adma, Sodobna pedagogika, Kemija v šoli in družbi, Pravna praksa, Bančni vestnik in Pressreader.

Tabela 42: Elektronski viri

	2017	2018	2017/2018	2018	2019	2018/2019
Število dostopnih e-virov	20	20	0%	20	20	0%
Število e-virov, dostopnih na daljavo	9	8	-12,5%	8	8	0%
Število dostopov na daljavo *	4113	5652	37,4%	5652	4977	-13,56%

*število prvih prijav

6.8.3 Posredovanje informacij

Število posredovanih informacij beležimo z aplikacijo BelInfo 6 vzorčnih tednov v letu. Vzorčne tedne določimo na podlagi statistike za obdobje zadnjih treh let. Informacije beležimo v treh tednih z visoko frekvenco izposoje, dveh tednih s srednjo frekvenco izposoje in enem tednu z nizko frekvenco izposoje.

Z aplikacijo BelInfo smo v letu 2019 zabeležili 130.260 posredovanih informacij o gradivu in iz gradiva. Od tega je bilo 1.009 domoznanskih informacij.

Tabela 43: Posredovane informacije

Aplikacija BelInfo – 6 tednov v letu	2019
Število informacij iz gradiva in o gradivu	130.260
Domoznanske informacije	1.009

6.8.4 Elektronski referenčni servis Vprašaj knjižničarja

Elektronski referenčni servis Vprašaj knjižničarja v sistemu COBISS.SI deluje že 14 let, vse od začetka pa pri izvajanju servisa aktivno sodeluje tudi Mariborska knjižnica. Po dobrih desetih letih delovanja se je izvajanja servisa spremenilo, saj splošne in visokošolske knjižnice sodelujemo le pri odgovarjanju na vprašanja uporabnikov, prispela po elektronski pošti, IZUM pa edini izvaja tudi pogovore v živo (klepeti). Od začetka delovanja pa do 30. 6. 2019 je servis deloval na orodju QuestionPoint, po tem datumu pa na spletnem obrazcu RSVK.

V letu 2019 smo uporabnikom poslali 259 odgovorov po e-pošti, 206 odgovorov so poslali knjižničarji iz visokošolskih knjižnic, sledijo splošne knjižnice s 35 poslanimi odgovori ter IZUM z 18 poslanimi odgovori. Pri izvajanju servisa sodelujemo že več let le še 3 splošne knjižnice, ki pokrivamo dežurstva od ponedeljka do petka od 9. do 15. ure.

6.8.5 Projekt Rastem s knjigo

Program nacionalnega projekta Rastem s knjigo smo v letu 2019 za osnovnošolce izvajali že štirinajsto, za srednješolce deveto leto. Nosilci projekta so Javna agencija za knjigo, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo in šport, in Združenje splošnih knjižnic v sodelovanju z vsemi splošnimi knjižnicami. Namen projekta je popularizacija knjige in branja ter motivacija šolarjev za branje slovenskih avtorjev mladinskega leposlovja ter spodbuda njihovemu obiskovanju splošnih knjižnic.

Rastem s knjigo 2019 za osnovnošolce

Ob obisku knjižnice so sedmošolci prejeli knjigo Janje Vidmar Elvis Škorc, genialni štor.

V enotah smo program Rastem s knjigo izpeljali za 52 skupin sedmošolcev, in sicer za 1.252 učencev in 110 spremljevalcev, skupaj 1.362 obiskovalcev.

Rastem s knjigo 2019 za srednješolce

Za srednješolce je bila izbrana knjiga Cvetke Sokolov V napačni zgodbi. Knjižnico je v okviru projekta obiskalo 54 skupin dijakov prvih letnikov, skupaj 1.551 udeležencev.

6.9 Spodbujanje bralne pismenosti

6.9.1 Mladi bralci – središče našega poslanstva

Služba za mlade bralce ima v Mariborski knjižnici in tudi v slovenskem prostoru posebno mesto in pomen. Skupaj z revijo Otrok in knjiga celovito skrbi za otroke in mladostnike, razvija različne oblike bibliopedagoškega dela ter jih povezuje s kakovostno zbirko in umetnostjo pripovedovanja. Njena delovna področja se prepletajo in dopolnjujejo z drugimi oddelki, službami in skupinami. V okviru tega skrbi za ureditev mladinskih knjižnic in oddelkov za otroke in mladostnike, za nabavo gradiva zanje, klasifikacijo knjig za otroke in mladino, za načrtovanje in promocijo prireditvev in dejavnosti ter za svetovanje in izobraževanje. Sodelujemo s sorodnimi institucijami na lokalnem in nacionalnem nivoju, se priključujemo slovenskim projektom za promocijo knjige in branja ter razvijamo lastne projekte.

Aktivnosti in strokovno delo na področju mladinskega knjižničarstva Mariborsko knjižnico umeščajo med tiste splošne knjižnice, ki pomembno in opazno soustvarjajo in razvijajo delo z mladimi bralci, na področju bralne kulture nasploh ter v prizadevanjih za promocijo kakovostne knjige, mladinske književnosti in ilustracije.

Ob številnih prireditvah in dejavnostih ter ob projektih, ki spremljajo delo Službe za mlade bralce, je leto 2019 pomembno zaznamovala deseta obletnica Pravljičnih večerov za odrasle, ki je pripovedovalsko povezala večji del slovenskih splošnih knjižnic, s prireditvijo pa smo pospremili tudi izid publikacije Prenos pravljic v raznotere pojavnosti in umestitve.

Pomembno promocijsko pot smo skupaj z ilustratorji in oblikovalcem ubirali tudi s snovanjem plakatov, vabil in objav v Skoviku, ki so v ospredje postavljali zanimive avtorje in detajle, s katerimi smo skozi vse leto opozarjali na izstopajoče dosežke s področja otroškega in mladinskega literarnega ustvarjanja in slovenske knjižne ilustracije. Inovativne premike na tem polju smo dosegli tudi z oblikovanjem spretnega gradiva za mlade in odrasle bralce ob dogodkih in projektih.

6.9.2 Prireditve in dejavnosti za mlade bralce

Pripravili smo **888 prireditvev** za mlade bralce, ki so privabile **29.545 mladih** in **14.771 odraslih**, skupaj **44.316 obiskovalcev**. Od tega smo otrokom in mladostnikom v enotah knjižnice namenili 778 prireditvev, ki jih je obiskalo 34.412 ljudi (23.711 mladih, 10.701 odraslih).

Del prireditvev smo kot vsako leto izvedli tudi izven knjižnice. Z njimi sledimo potrebam specifičnih skupin uporabnikov, stopamo v nove prostore in sodelovanja ter se vsebinsko in programsko

povezujemo na lokalnem in širšem slovenskem območju. Pogosta so sodelovanja z vrtci in šolami, redne dejavnosti že vrsto let izvajamo v Univerzitetnem kliničnem centru, vse bolj pa so v razmahu tudi povezave z različnimi društvi, kulturnimi institucijami in projekti. Leto 2019 nas je delovno povežalo z RTV Slovenija, Radiem Maribor, s katerim smo začeli skupni projekt snemanja radijskih pravljič. Zunaj knjižnice smo pripravili 110 prireditev za mlade bralce, na katerih je bilo 9.904 obiskovalcev (5.834 otrok in 4.070 odraslih). Pripovedovalci so poleg tega v Mariboru in po Sloveniji izvedli še 34 pravljičnih večerov za odrasle, ki se jih je udeležilo 1.553 obiskovalcev.

Med rednimi oblikami dejavnosti za mlade bralce so najmočnejše zastopane **pravljicne ure**. Izvajamo jih samostojno, ob vodstvih po knjižnici, ob vodstvih po razstavah, v sklopu Pravljičnih veselih počitnic in pri sodelovanju v različnih projektih za spodbujanje in širjenje bralne kulture. Povezujemo jih tudi z igralnicama za najmlajše v Pionirski knjižnici Rotovž in v Pionirski knjižnici Nova vas in jih v različnih kombinacijah izvajamo v vseh enotah knjižnice, kot redne pravljične ure ali za šole in vrtce.

V Pionirski knjižnici Rotovž smo v letu 2019 vstopili v drugo sezono dejavnosti za mladostnike **Kl(j)ub temu berem**. V sklopu zaključene skupine bralcev so za svojega osrednjega gosta izbrali Tadeja Toša, novo šolsko leto pa so začeli z Boštjanom Gorencem Pižamo. Srečujejo se enkrat mesečno ob sobotnih dopoldnevih.

Tudi **Hokejska bralna postava** je nadaljevala avtobusna bralna druženja in pogovore na potovanjih na tekme. Mladi hokejisti so sodelovali na projekciji filma v Ciklu ruskega filma in na dogodkih v sklopu Evropskega tedna športa in Nacionalnega meseca skupnega branja.

V Pionirski knjižnici Rotovž se je v letu 2019 v okviru prizadevanj integracije otrok migrantov začel projekt **Takalamaj ali Pogovarjaj se z mano**.

Pravljične vešele počitnice smo izvajali v poletnem in zimskem času. Vsebinsko smo jih zastavili v celotedske zgodbe v obeh pionirskih enotah, v krajevnih knjižnicah pa smo pripravili enodnevne dogodke. Ponovno smo z njimi sodelovali na Festivalu Lent in jih prenesli na prizorišče Mestnega parka

V sodelovanju z Bolnišnično šolo Osnovne šole Bojana Iliča smo izvajali pravljične ure za najmlajše v bolnišnični oskrbi.

Pripovedovanje z vodenimi obiski po knjižnici in z vključevanjem igrač in iger v programe je tudi naša stalnica pri delu z otroki in z odraslimi s posebnimi potrebami in z ustanovami, ki izvajajo programe zanje.

Med izrazitejšje in po vsej mreži izvajane oblike dela so se tudi v letu 2019 umestila srečanja sedmošolcev ob projektu **Rastem s knjigo** ter **razstavna dejavnost**, ki spremlja aktualno dogajanje, sledi

promociji knjige, branja, umetnosti in domoznanskih vsebin ter se pogosto nadaljuje z vodstvi in s projektnim delom za napovedane skupine otrok iz vrtcev in šol. Zelo lep primer sodelovanja s šolo je

bil že 6. večer poezije in mladosti Knjižnice Duplek, ki krepi povezovanje z okoljem in odpira prostor ustvarjalnosti mladih ter ga povezuje z odnosom do pesmi.

Na **srečanja z ustvarjalci** smo pripeljali zanimive goste: ilustratorja Marjana Mančka, ambasadorja knjižnice, voditelja in igralca Tadeja Toša, pisatelja Luko Sternada, mlado umetnico Nežo Glonar, pisateljico in pesnico dr. Aksinjo Kermauner, profesorico specialne pedagogike dr. Jernejo Herzog, umetnike Mojco Andrej, Petra Andreja in Darko Erdelji, profesorja za slovensko mladinsko književnost dr. Igorja Saksido, pesnika, pisatelja in urednika Aleša Štegerja, pesnico, pisateljico, pripovedovalko in raziskovalko pripovednega izročila mag. Anjo Štefan, avtorico, urednico in pripovedovalko Ireno Cerar, etnologinjo in filozofinjo dr. Mojco Ramšak, glasbenico in lutkarico Brino Vogelnik, glasbenika Luko Ropreta, pesnika, pisatelja, prevajalca in literarnega zgodovinarja dr. Petra Svetino in ilustratorja Damijana Stepančiča, v sodelovanju z Lutkovnim gledališčem Maribor pa še lektorico Metko Damijan, filmskega animatorja, režiserja, producenta in scenografa Roka Predina, režiserja Matjaža Latina, skladatelja Gregorja Stermeckega, lutkarico Jeleno Sitar Cvetko, etnomuzikologa, lutkarja, glasbenika, ilustratorja mag. Igorja Cvetka in dramaturga Anžeta Viranta.

Iz knjige na oder

Posebej lepo sodelovanje smo začeli z Lutkovnim gledališčem Maribor. Z nizom dogodkov smo pozornost namenjali gledališkim predstavam, ki jih spodbujajo knjižne predloge in so jih je izvedli mariborski lutkarji. Na njihovem malem odru smo skupaj pripravili tri sklope prireditev: Kako zorijo ježevci, Netopir Kazimir in Možiček žebliček. Vsak dogodek je slonel na dveh delih: po ogledu predstave je sledil pogovor z literarnimi, ilustratorskimi in gledališkimi ustvarjalci.

Radijske pravljice in sodelovanje z RTV Slovenija - Radiem Maribor

V letu 2019 smo vzpostavili še eno zanimivo sodelovanje, ki pravljice v izvedbi naših pripovedovalcev prinaša tudi v radijski medij. Snemanju radijskih pravljic se je priključilo osem pripovedovalcev. Skupaj so posneli 70 večinoma ljudskih pravljic tako soustvarili 35 otroških sobotnih radijskih oddaj na Radiu Maribor

Slovenska knjižna ilustracija v Mariborski knjižnici

Tokratna razstava izvornih ilustracij ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke, je v goste pripeljala enega od najprepoznavnejših slovenskih ilustratorjev Marjana Mančka. Skupaj z ilustratorjem smo počastili njegov življenjski jubilej in sočasno izdajo ilustratorsko in literarno bogate monografije Mladinske knjige Mančkarada. Mariborsko knjižnico smo ponovno spremenili v veliko razstavišče izvornih ilustracij in kakovostnih reprodukcij. Razstavo smo pripravili na sedemnajstih lokacijah, v skoraj v vseh naših knjižnicah,

umeščali smo jo tudi kot povezavo med mladimi in odraslimi bralci ter nanjo z velikimi plakati opozorili tudi na Rotovškem trgu. Razstavo je zaokrožilo srečanje z ilustratorjem Marjanom Mančkom v Pionirski knjižnici Nova vas, dogodek pa smo promovirali s plakati za mlade in odrasle bralce, z vabili, ilustratorsko obarvanimi naslovniciami Skovikov in z razglednicami.

Obisk ilustratorja Marjana Mančka na Rotovžu in v Novi vasi (foto: M. Logar)

V Knjižnici Kamnica smo razstavljali originalne ilustracije Bojane Dimitrovski, v Knjižnici Janka Glazerja Ruše originalne ilustracije mariborske kiparke, scenografinje in ilustratorke Darke Erdelji, v sklopu Bralnic pod slamnikom pa se je na dveh dogodkih z dijaki, otroki in odraslimi srečal Damijan Stepančič. Ilustratorske teme smo odpirali ob predstavitvi zbornika Prenos pravljic v raznotere pojavne oblike in umestitve, že tradicionalno pa smo v povezavi z ilustracijo zasnovali tudi skupno podobo Pravljičnega dne s pravljlično šolo in jo naslonili na upodobitev Jožeta Beráneka iz Tomažičevih Pohorskih pravljic. Ob tej priložnosti smo pripravili plakate, prijavnice in vabila s pohorskimi vilami. Z ilustracijo, ki nam jo je mariborski ilustrator Danijel Demšar prijazno odstopil za podobo mariborskega Pravljičnega dne, smo potiskali spremljajoče materiale.

Pravljični dan s pravljlično šolo

19. Pravljični dan z dvema pripovedovalskima dogodkoma in dvema pravljličnima šolama je potekal 16. in 17. oktobra 2019, naslovili pa smo ga Zavetje pohorskih zgodb z mislimi, da je Pohorje človeka že od nekdaj pritegovalo v svoj objem, ga varovalo in mu pripovedovalo zgodbe, ter z zavedanjem njegove bogate naravne in kulturne dediščine. Zanimala nas je povezava med izvorom, zapisom in različnimi uprizoritvenimi pristopi pravljic, zgodb in legend. Da bi bili Pohorju čim bližje, smo obe pravljlični šoli prenesli v Botanični vrt Univerze v Mariboru.

V pripovedovanju so sodelovali domači pravljličarji, igralci Lutkovnega gledališča Maribor in izvajalke šole. Oba dneva sta prepletala šolo in pripovedovanje za mlade in odrasle.

Tudi tokrat smo projekt delno uresničili s finančno pomočjo Javne agencije za knjigo Republike Slovenije.

Pravljični večeri za odrasle

V letu 2019 je projekt Pravljični večeri za odrasle stopil v deseto leto povezovanj med slovenskimi splošnimi knjižnicami in njihovimi pripovedovalci. Obletnico smo obeležili z velikim maratonskim pravljličnim večerom v Mariboru, na katerem je pripovedovala velika večina vseh v projekt vključenih slovenskih pripovedovalk in pripovedovalcev.

Pravljične večere smo izvedli v devetnajstih knjižnicah po vsej Sloveniji. Vzpostavili smo tudi nova sodelovanja z zamejci v Porabju in v Celovcu. V projektu so sodelovali pripovedovalci iz sedmih splošnih knjižnic.

Pikina bralna značka

134 mladih bralcev iz naših enot Kamnica, Pobrežje in Šentilj je sodelovalo v Pikini bralni znački, ki jo organizira in koordinira Knjižnice Velenje. Otroci so brali knjige s Pikinega priporočilnega seznama in vtise zapisovali v Pikino beležnico, ki so jo po prebranih knjigah prinesli v knjižnico in ob slavnostni podelitvi prejeli za spodbudo priznanje in Pikin gumbek.

Bralnice pod slamnikom

Mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom, ki ga pripravlja založba MIŠ, je usmerjen v motiviranje za branja ter v promociji knjige in branja povezuje založnike, knjižnice, šole, vrtce in avtorje. Mariborska knjižnica se je festivalu v letu 2019 prvič aktivno priključila in pripravila štiri dogodke. Gostila je dr. Aksinjo Kermauner, dr. Jernejo Herzog, dr. Petra Svetino in Damijana Stepančiča.

Pozdrav prazniku poezije

Prireditev je potekala v sredo, 20. marca 2019, v Svečani dvorani Rotovž. Obiskovalce smo povabili v svet poezije ob predstavitvi pesniške zbirke z naslovom PESEM SEM: razumljive pesmi za nerazumljive čase, ki je izšla pri založbi Beletrina. Čemu še ena pesem, čemu še ena knjiga, sta nam razkrila gosta **Aleš Šteger**, pesnik, prevajalec in urednik ter **prof. dr. Igor Saksida**, predavatelj, kritik in raper. Dogodka so se udeležili dijaki in dijakinje III. Gimnazije Maribor, I. gimnazije, Srednje ekonomske šole in gimnazije Maribor, učenci in učenke Osnovne šole Prežihovega Voranca in Osnovne šole bratov Polančičev Maribor.

#športajmoinberimo

V sklopu dogodkov ob **Evropskem tednu športa in Nacionalnega meseca skupnega branja 2019** smo v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije pripravili dogodek, ki smo ga naslovili **#športajmoinbereimo**. Potekal je v torek, 24. septembra 2019. Z obiskovalci so se pogovarjali vrhunski športniki: **smučarka Katja Koren Miklavec**, **atlet Primož Kozmus** in **hokejist Mitja Robar**, vsi udeleženci OI. Pogovor je usmerjala **dr. Sabina Fras Popović**.

Uvodoma sta obiskovalce nagovorila **Aleš Šolar**, predstavnik OK Slovenije, ter svetovni prvak v taekwondoju **Tomaž Barada**. Pogovor je tekkel o **pomenu psihične priprave ter kako lahko s pomočjo literature urimo svojo koncentracijo, ustvarjamo pozitivne miselne vzorce in treniramo misli**. Dogodek je bil namenjen dijakom in dijakinjam s statusom športnika ali tistim, ki so vpisani v športni razred, in trenerjem ter pedagoškemu kadru, ki spremlja mlade na njihovi športni poti. Udeležilo se ga je 210 obiskovalcev.

*Mitja Robar, Primož Kozmus in Katja Koren v Mariborski knjižnici z moderatorko dr. Sabino Fras Popović
(Foto Maja Logar)*

Projekti v sodelovanju z društvom MARS

Z društvom MARS smo v letu 2019 sodelovali pri treh projektih: Obsežnejše sodelovanje se je nadaljevalo ob **Kulturnem dnevniku**, programu, ki je namenjen mariborskim osnovnošolcem tretjih in petih razredov. Otroci v okviru projekta obiščejo različne kulturne ustanove in se v njih seznanijo s poklici v kulturi in umetnosti. V Pionirski knjižnici Rotovž so spoznali delovanje splošne knjižnice in poklic knjižničarja ter prisluhnili tudi pravljici. Poletne pravljичne počitnice smo izvedli v okviru **Art Kampa** v Mestnem parku, **Vilinskemu mestu** pa smo se pridružili ob svetovnem dnevu migrantov.

6.9.3 Prireditve in dejavnosti za odrasle bralce

V letu 2019 smo izvedli **407 prireditev** za odrasle bralce, in zabeležili **43.733 obiskovalcev**. **104 prireditve** so imele domoznanski značaj, na teh je bilo **19.526 obiskovalcev**. V skupno število prireditev niso vštet študijski krožki Univerze za tretje življenjsko obdobje.

Tudi tokrat smo zaradi pomanjkanja in neprimernih prostorov vsebinsko pomembnih del prireditev za odrasle prenesli izven knjižnice. Tako smo na različnih drugih lokacijah po mestu in okolici ter drugih krajih po Sloveniji in tujini izvedli 71 prireditev, ki so pritegnile 4.470 obiskovalcev.

Prireditve smo izvajali v skladu s programskimi načrti, kot vsako leto pa smo dodali nekaj novosti in novih sodelovanj ter tako popestrili in nadgradili stalno spreminjajoči se mozaik dogodkov, dejavnosti in povezovanj. Močno vsebinsko pridobitev pomeni cikel pogovorov Branje za življenje, vse večji razmah imajo naši bralni klubi. V nadaljevanju navajamo nekaj najbolj opaznih dogodkov, ki so zaznamovali leto in odmevali v javnosti.

Začeli smo s hrvaškim gostom, zgodovinarjem dr. Ivom Goldsteinom, ki je ob spremljavi urednika zagrebške založbe Fraktura predstavil odmevno monografijo Jasenovac. S prireditvijo smo se pridružili dogodkom ob Dnevu spomina na žrtve holokavsta.

Pogovor z dr. Ivom Goldsteinom v Salonu uporabnih umetnosti je vodil mag. Franci pivec (Foto Igor Napast)

Februarja smo ob kulturnem prazniku začeli s **praznovanji 70-letnice knjižnice** ter z gostovanjem razstave o Ivu Andriću z naslovom »Iz izgnanstva, po 100 letih...«. Skupaj z UKM in Zavičajnim muzejem Travnik smo pripravili voden domoznansko-literarni sprehod do nekdanje kaznilnice, kjer je bil Andrić zaprt.

Semir Atić bere Andrićeve verze pred nekdanjo kaznilnico (Foto Anja Deželak)

Veliko pozornosti je februarja poželo tudi predavanje dr. Dragana Potočnika z naslovom *Zahod o islamu, islam o Zahodu* v okviru Knjižničnega cikla in pogovor *Slovenci in Maribor na prepihu 1. svetovne vojne*. V Knjižnici Hoče je februar zaznamovala *projekcija dokumentarnega filma o slikarki Ejti Štih z naslovom Gorenjka v džungli*.

Marca smo v sodelovanju z Izraelskim veleposlaništvom na Dunaju in Sinagogo Maribor v Salonu uporabnih umetnosti gostili uglednega pesnika *Amirja Ora*, na isti lokaciji pa je o digitalni zasvojenosti med otroci govoril terapevt in vodja goriškega centra za zasvojenosti Miha Kramli. Glazerjevo poezijo in pomlad smo tradicionalno počastili s sodelovanjem pri dogodku *Poezija povezuje* pred Rektoratom Univerze v Mariboru in z Glazerjevim posvetom v Rušah z naslovom *Naši duhovniki in njihova dela*, ki ga je spremljal voden ogled po ruški sakralni stavbni dediščini.

April je bil v znamenju 22. *festivala Slovenski dnevi knjige v Mariboru – Ko te napiše knjiga*. V sklopu festivala, ki je raziskoval »Užitek. Užitke? Užitek!« smo v Lutkovnem gledališču Maribor pripravili srečanje z osrednjim gostom festivala *Andrejem Rozmanom Rozo*, ki je publiko očaral s hudomušnostjo in pronicljivostjo, glasbeni gost je bil Matjaž Pikalo. V sklopu festivalskih prireditev smo skupaj z Mladinskim kulturnim centrom Maribor nadaljevali projekt *Literatura pobratenih mest* in

gostili literate iz sosednjega Gradca. Močan vtis je pustilo tudi predavanje Ane Tasič o Afganistanu v Knjižnici Kamnica.

Literarno postajo z Andrejem Rozmanom Rozo, osrednjim gostom festivala Slovenskih knjige v Mariboru je vodila Darka Tancer Kajnih (Foto Kristijan Robič)

Maja smo organizirali projekcijo dokumentarnega filma *Naravnost v poletno sonce*, kot hommage preminulemu Amosu Ozu, svetovnem literatu in borcu za mir na Bližnjem vzhodu. V sklopu cikla *Branje za življenje* je tekel pogovor z reperjem Trkajem. V hoški knjižnici je o učinkih lokalno in sezonsko pridelane hrane predaval dr. Jan Bizjak.

Zoran Predin na 8. dnevu Mariborske knjižnice (foto Branimir Ritonja)

Dan Mariborske knjižnice na Rotovškem trgu je tradicionalno potekal prvo soboto v juniju. Z motom *Povežimo bregova* smo tokrat obeležili 70-letnico knjižnice ter dokazali njeno medgeneracijsko poslanstvo: na koncertu glasbene legende Zorana Predina se je trlo publike različnih generacij, na 7-kilometrski tekaški trasi pa je bil starostni razpon udeležencev še večji. Praznovanje ni minilo brez kritične osti: namesto pregledne razstave o zgodovini knjižnice smo na Rotovški trg umestili razstavo *11 let, 11 lokacij*, ki je vse leto opozarjala na nerešeno prostorsko vprašanje knjižnice.

Druga pomembna prireditev meseca je bila predstavitev knjige *Maribor paralaksa* Jerneje Ferlež in Petra Rezmana, ki smo jo pripravili na novem prizorišču, Mali tržnici v Dominkuševi ulici. Obisk in odmev sta preseгла pričakovanja.

Pogovor z Jernejo Ferlež in Petrom Rezmanom ob predstavitvi knjige Maribor paralaksa na Mali tržnici je vodila Petra Vidali (foto Boštjan Lah)

Avgusta je v okviru Jezernikovih dni v kamnolomu v Puščavi o Himalaji predaval lovrenški alpinist Branimir Osovnik, konec meseca pa smo organizirali že četrti izlet po Slovenski pisateljski poti. Tokrat je bil namenjen Šavrinkam in Marjanu Tomšiču.

Septembrski domoznanski pomenki o Karolu Glaserju in Janku Glazerju, v pogovoru so sodelovali Mitja Čander, dr. Vlasta Stavbar in Vili Rezman, so v Knjižnici Hoče pritegnili širšo pozornost. V okviru ruskega filmskega cikla pa je izstopala ruska filmska uspešnica Matilda (2017). V Biblioteci Mariano Moreno, »argentinskem NUK-u« v Buenos Airesu, in v mestecu Parana (provinca Entre Rios), pri slovenski skupnosti, smo predstavili dokumentarni filma Alejandra, pri nastanku katerega je sodelovala tudi Mariborska knjižnica.

Oktober smo v sodelovanju z založbo Goga gostili še drugo ugledno tuje literarno ime, španskega pisatelja Jesusa Carrasca. Pogovor na Malem odru SNG Maribor je vodila prevajalka njegovih del Urška Zabukovec.

Literarna postaja s Jesusom Carrascom (Foto Vid Hajnšek)

Kot partnerji Borštnikovega srečanja smo v Knjižnici Rotovž pripravili pregledno razstavo Zadnja petletka dramatike in v Stari dvorani SNG organizirali pogovor Mostovi med bregovi, na katerem so avtor predloge Tone Partljič ter režiser Aleksander Popovski in dramatik Nejc Gazvoda predstavili nastajanje predstave Mostovi in bogovi.

Mostovi med bregovi v SNG Maribor s Tonetom Partljičem, Aleksandrom Popovskim in Nejcem Gazvodo (foto Boštjan Lah)

Novembra smo gostili komunikologinjo in ekonomistko Nastjo Mulej in alpinista Vikija Grošlja.

V sodelovanju z založbo Litera je svoj literarni prvenec na polnem Malem odru SNG predstavil Mitja Čander. V Knjižnici Nova vas je o gradovih med Pohorjem, Dravinjo in Dravo, predaval Marijan Vešnar, v Knjižnici Selnica pa je o knjigi Zdravje in bolezni na Pohorju govorila dr. Mojca Ramšak. V Knjižnici Ruše je o popotnih dogodivščinah predaval Peter Kramer.

Branje za življenje z Nastjo Mulej v Minoritski cerkvi (Foto K. Brvar)

Decembra je športno javnost navdušil predavatelj Aleš Vičič, Mohamed Laissani pa je slikovito predstavil svojo rojstno Alžirijo. Sezono pogovorov smo zaključili literarno-filmsko: na pogovor v večnamensko dvorano Rotovž sta prišla legendarni pisatelj Mate Dolenc in Miha Čelar, režiser filma iOTOK, sledila je projekcija filma v Mariboxu.

Branje in bralno kulturo smo skozi vse leto spodbujali in promovirali z bralnima kluboma v Čitalnici Rotovž in Knjižnici Selnica ob Dravi s ponudbo izbora kakovostnih knjig iz slovenske in svetovne zakladnice literature. V bralnem klubu v Knjižnici Tabor se sestajajo člani Zavoda Franko, namenjen je bralcem z duševnimi težavami.

Z že izoblikovano publiko smo odvrteli **šesto sezono cikla ruskega filma**. Omeniti je potrebno tudi krog navdušencev okoli Skodelice besed, ki se srečujejo v Knjižnici Šentilj in tedensko skrbijo za pester program, ki dobro pokriva potrebe okolja. V Knjižnici Selnica ima domicil ciklus likovnih predavanj.

Pozornost obiskovalcev in mimoidočih so zbudile **razstave: 10 božjih zapovedi v primežu neoliberalizma** pod arkadami Čitalnice Rotovž, domoznanska razstava o Karolu Glaserju in Janku Glazerju v Knjižnici Hoče, ter *Štajerski argo*, ki smo jo v letu narečnih govoric in v sodelovanju z istoimensko Instagram stranjo postavili v Knjižnici Rotovž, Pionirski knjižnici Rotovž, Knjižnici Duplek in Lovrenc na Pohorju.

Že deset let organiziramo **Bralno značko za odrasle**, najprej v sodelovanju s knjižnico Ivana Potrča Ptuj, od leta 2015 pa z lastnim priporočilnim seznamom, ki ga tematsko in vsebinsko vključujemo v aktualna dogajanja v knjižnici. Tokratna vsebina je bila povezana s filmom v počastitev 100-letnice rojstva Frana Žižka.

6.9.4 Center za spodbujanje bralne pismenosti

Center za spodbujanje bralne pismenosti Mariborske knjižnice je pri delovanju v letu 2019 izhajal iz usmeritev, ki smo jih v knjižnici pripravili v prvi polovici leta 2018 ter sprejeli v juniju 2018.

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018) postavljajo knjižnice pred odločitve, katere knjižnične vloge bodo aktivno in prioritarno izvajale in vanje usmerile vire. Z ustanovitvijo Centra za spodbujanje bralne pismenosti se Mariborska knjižnica načrtno profilira v konceptu štirih knjižničnih vlog: *razvoj predbralne pismenosti, bralna kulturna in bralna pismenost otrok, bralna kultura in bralna pismenost mladostnikov* ter *bralna kultura in bralna pismenost odraslih*. S temi štirimi knjižničnimi vlogami se aktivno prepletata še dve, in sicer knjižnična vloga *informacijsko in računalniško opismenjevanje in pridobivanje znanja*. Ker Mariborska knjižnica gradi na povezovanju v lokalnem okolju, vse prireditve in dejavnosti v knjižnici povezuje knjižnična vloga *spodbujanje povezovanja ter sodelovalne kulture in ustvarjalnosti v lokalni skupnosti*.

Tako je Center za spodbujanje bralne pismenosti v letu 2019 deloval na dveh vsebinskih področjih. Na prvem deluje kot bibliotekarski specializirani center v okviru nalog Mariborske knjižnice kot osrednje območne knjižnice. S postopno vzpostavitvijo in oblikovanjem programa bo namenjen knjižničarjem vseh slovenskih splošnih knjižnic z dolgoročnim ciljem, zagotoviti relevantne informacije in usmerjati delovanja posameznih knjižnic na tem področju. Center bo tako imel v svojem programu permanentno nalogo v slovenski knjižnični prostor prinesiti strokovne vsebine, tako v obliki izobraževalnih dogodkov kot v obliki strokovnih prispevkov ali monografij, ki bodo vplivali na izboljšanje kompetenc strokovnega kadra v knjižnicah. Poročilo o delovanju Centra na področju nalog osrednjih območnih knjižnic je predstavljeno v poglavju 9.

Na drugem vsebinskem področju je Center za spodbujanje bralne pismenosti vezan na program v lokalnem okolju Mariborske knjižnice. S tem delom Center spodbuja zavedanje o pomenu bralne pismenosti v lokalnem okolju ter izkušnje s tega področja prenese v sodelovanje in povezovanje z različnimi akterji v slovenskem prostoru. Vodja Centra je tako v sklop dejavnosti in prireditev za otroke, mladostnike in odrasle ter v sklop dejavnosti Informacijske službe Mariborske knjižnice vnašala vsebine, ki so predstavljale praktičen primer spodbujanja in razumevanja bralne pismenosti kot ene »temeljnih zmožnosti ljudi, ki omogoča na eni strani učinkovit ekonomski razvoj družbe, na

drugi strani pa ima pomembno socialno integracijsko funkcijo, saj olajšuje socialno vključenost posameznikov v družbo» (Pečjak, 2010). S temi dogodki smo tudi v letu 2019 želeli izpostaviti pomen knjižnic in knjižničarjev pri spodbujanju bralne pismenosti pri posameznikih. Ob tem smo želeli poudariti tudi, da problem bralne pismenosti ni le problem mladih, temveč predvsem in tudi odraslih.

Pomen spodbujanja prebivalcev za branje sodi tudi v kontekst družbene odgovornosti knjižnice.

V sklopu prireditev in dejavnosti za otroke, mladostnike in odrasle smo v letu 2019 pod okriljem Centra izvedli vsebine, ki so usmerjene v profiliranje Mariborske knjižnice na področju štirih knjižničnih vlog Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice (2018), predstavljajo praktična izhodišča uresničevanja smernic na tem področju ter sledijo prenosu teoretičnega modela proaktivne splošne knjižnice na področju bralne kulture in bralne pismenosti v dimenziji aktivnega delovanja (Vilar, 2017, 96).

Aktivnosti centra, ki so neposredno vezane na Mariborsko knjižnico, so cikel pogovorov Branje za življenje, Hokejska bralna postava, srečanja za srednješolce (#športajmoinberimo, praznik poezije), informacijsko opismenjevanje za učitelje ter zasnova in izvedba internega izobraževanja za krepitev kompetenc strokovnih delavcev v neposrednem odnosu z uporabniki (izobraževanje z naslovom Komunikacija, konflikt in strokovna suverenost ter delavnice Pedagogika montessori in predbralna pismenost).

Cikel pogovorov Branje za življenje

Cikel pogovorov z naslovom Branje za življenje smo pričeli v letu 2018, ob prvem nacionalnem mesecu skupnega branja. Namen pogovorov v tem ciklu je, da v ospredje postavimo strokovno

*Branje za življenje z Andrejem Perkom, oktober 2019
(Foto Nataša Konec)*

literaturo, hkrati pa v goste povabimo praviloma posameznike, ki niso literarni ustvarjalci, a pri svojem delu in s svojim delom poudarjajo pomen branja za posameznikov razvoj in razvoj celotne družbe. V letu 2019 so tako pomen branja za različna življenjska obdobja in različne življenjske situacije osvetlili mag. Jani Prgič, mag. Alenka Zupančič Danko in mag. Aco Prosnik, mag. Miha Kramil, dr. Barbara Pregelj, Rok Trkaj, dr. Andrej in dr. Verena Perko, mag. Nastja Mulej in mag. Aleš Vičič. Pogovore je usmerjala dr. Sabina Fras Popović.

Hokejska bralna postava: sezona 2019/2020

V letu 2019 smo izvajali že utečeno obliko hokejske bralne postave, ki je bralni klub prenesla na posebno prizorišče: avtobus na poti na hokejsko tekmo v gosteh. Tako nadaljujemo sodelovanje pri bralnem projektu, v katerem mladim športnikom ponudimo kakovosten način preživljanja časa ob organiziranem potovanju do prizorišč tekem državnega prvenstva pod okriljem Hokejske zveze Slovenije. S skupino 25 hokejistov in hokejistk smo brali in se ob vsebinah z otroki o prebranem tudi pogovarjali, iskali vzporednice z lastnimi izkušnjami in branje kot večino mnogokrat povezovali tudi s športom.

Ob začetku hokejske sezone 2019/2020 smo sodelovanje nadgradili in posegli s knjigo tudi v čas intenzivnih priprav. V mesecih avgustu in septembru smo tako imeli štirikrat na teden srečanja v okviru rednih treningov. Na posameznem srečanju, ki je trajalo do 45 minut, smo se s pomočjo knjig lotili naslednjih tem: samospoštovanje, samopodoba, upravljanje z jezo, miselni procesi, notranja motivacija, odgovornost zase, komunikacija, čustvena inteligenca. Skozi leposlovno in strokovno literaturo smo mladim približali vedenje o tem, kakšna je razlika med informacijo in znanjem, kako

znanje nastaja in kje ga hranimo. V središču pogovora z mladostniki je bila knjiga *Mi smo medvedi* (avtor Frederik Backman). Knjiga, ki govori o hokeju, tekmovanju mladinske ekipe, razmerjih med igralci, trenerji in starši ter odgovornosti za sprejete odločitve posameznika in ekipe, je izhodišče pri delu s to ciljno skupino mladostnikov. Posebni poudarki v letu 2019: otroci, starši in trenerji so se v Mariborski knjižnici udeležili projekcije v sklopu cikla ruskega filma; kadeti in mladinci s trenerji so se udeležili dogodka, ki ga knjižnica pripravlja v sodelovanju z OKS v sklopu Evropskega tedna športa in Nacionalnega meseca skupnega branja; igralci in trenerji so sodelovali v radijski oddaji o branju in športu.

Hokejska bralna postava 2019 (Foto arhiv MK)

6.9.5 Revija Otrok in knjiga

V letu 2019 so izšle vse tri načrtovane številke v skupnem obsegu 324 strani in skupni nakladi 2100 izvodov. Številka 104 je izšla meseca oktobra, številka 105 decembra, številka 106 pa v začetku januarja 2020. Dinamika izhajanja je bila premaknjena v drugo polovico leta zaradi pomembnih jesenskih dogodkov na področju mladinske književnosti, s katerimi so povezani tudi prispevki v reviji (podelitev večernice, simpozij na srečanju Oko besede, simpozij Bralne značke, podelitev nagrade Kristine Brenkove in zlatih hrušk).

Od leta 2015 je revija s svojo elektronsko verzijo vključena v dLIB (Digitalno knjižnico Slovenije). Podatki kažejo, da število ogledov narašča. Od 2016 je predstavljena in dostopna tudi na portalu JAK www.revije.si.

Revija je vključena v podatkovne baze MLA International Bibliography, Ulrich's Periodicals Directory, ter EBSCO Information Services.

Člani uredniškega odbora revije so bili:

- dr. Meta Grosman, strokovnjakinja s področja branja in dolgoletna predsednica Bralnega društva Slovenije
- dr. Gaja Kos, literarna kritičarka, predsednica Društva slovenskih literarnih kritikov, urednica, pisateljica in prevajalka
- mag. Darja Lavrenčič Vrabec, vodja Pionirske - Centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana
- dr. Peter Svetina, avtor mladinske književnosti, literarni zgodovinar in predavatelj slovenske književnosti na Univerzi v Celovcu,
- Maja Logar, vodja službe za mlade bralce v Mariborski knjižnici
- Tatjana Pregl Kobe, umetnostna zgodovinarica, likovna kritičarka, pesnica in pisateljica
- dr. Barbara Pregelj, docentka za literaturo na Univerzi v Novi Gorici, prevajalka, promotorka branja ter urednica
- urednica revije Darka Tancer-Kajnih.

Člani uredniškega odbora iz tujine so bili:

- dr. Gloria Bazzocchi (Univerza v Bologni)
- dr. Juan Kruz Igerabide (Univerza Baskovske dežele) in
- dr. Dubravka Zima (Pedagoška fakulteta Univerze v Zagrebu).

Tajnik uredništva je Robert Kereži.

V 46. letniku revije je bilo objavljenih 54 prispevkov, od tega 21 v rubriki Razprave - članki. Sodelovalo je 41 različnih avtorjev besedil, 9 avtorjev je objavilo več kot en prispevek.

Razen avtorjev znanstvenih in strokovnih besedil je sodelovalo še 7 prevajalcev in 8 ilustratorjev, ki so prispevali naslovnice in notranje likovne priloge. Revijo je lektorirala Darka Tancer-Kajnih.

Pomembnejši tematski sklopi v letu 2019:

- med individualnostjo in družbenostjo
- spodbujanje branja kot vseživljenjske dejavnosti
- lik staršev v sodobni mladinski književnosti
- slovenska ilustracija doma in po svetu
- intervjuji z ustvarjalci (s finalisti večernice, tujimi gosti festivala Pranger in Itn)
- avtorefleksije ilustratorjev
- berilo in didaktični instrumentarij v njem
- poročila o aktualnih nagradah, priznanjih, jubilejih, kongresih in drugih dogodkih
- ocene novejših knjižne produkcije.

Kot soorganizatorica je revija v letu 2019 sodelovala na več akcijah ter vrsti simpozijev in prireditvah, med drugim:

- na strokovnem posvetovanju Med individualnostjo in družbenostjo, 15. 4. 2019, v MKL,
- na srečanju slovenskih mladinskih pisateljev OKO BESEDE, 19. do 21. septembra v Murski Soboti; urednica revije je v sodelovanju z uredniškim odborom revije vsebinsko zasnovala in moderirala simpozij o liku staršev v mladinski književnosti,
- na simpoziju Razvijanje bralne pismenosti in bralne kulture ter večkulturnost, večjezičnost, 29. novembra v Klubu Cankarjevega doma v okviru programa Slovenskega knjižnega sejma.; urednica revije je na simpoziju vodila okroglo mizo z mladimi bralci in Markom Kravosom,
- na tradicionalni prireditvi v okviru Slovenskega knjižnega sejma, v organizaciji Slovenske sekcije IBBY, Društva Bralna značka Slovenije in revije Otrok in knjiga; urednica revije je na prireditvi vodila pogovor z nagrajenimi mladinskimi pisatelji v letu 2019; na prireditvi je nagrado IBBY za promocijo branja prejela Maja Logar, članica uredniškega odbora revije Otrok in knjiga,
- z Društvom slovenskih pisateljev, Slovensko sekcijo IBBY in Bralno značko Slovenije smo v dvorani Društva slovenskih pisateljev pripravili tradicionalno ob mednarodnem dnevu knjig za otroke.

Revijo smo promovirali na navedenih prireditvah, z objavami na spletnih straneh Mariborske knjižnice, Društva Bralna značka, Slovenske sekcije IBBY in drugod.

Otrok in knjiga je še zmeraj edina slovenska strokovna revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev. Revija od vsega začetka izhaja s pomočjo državne subvencije.

6.9.6 Univerza za tretje življenjsko obdobje – Knjižnični cikel

V Knjižnični cikel je bilo v študijskem letu 2018/19, vpisanih 640 članov. Delovalo je 48 študijskih skupin, v katerih je sodelovalo 998 slušateljev.

V študijskem letu 2019/20 se je vpisalo 738 članov.

Za člane Knjižničnega cikla smo v letu 2019 organizirali 9 mesečnih srečanj, ki se jih je udeležilo 407 slušateljev. Člani so se odpravili na 34 strokovnih ekskurzij po Sloveniji (1.177 udeležencev) in osemkrat v tujino (446 udeležencev).

V okviru Knjižničnega cikla smo izvedli **1.176 prireditev** (vključno s srečanji na študijskih krožkih), ki se jih je udeležilo kar **14.825 slušateljev**.

Urnik zasedenosti učilnic je v dopoldanskem času v celoti zapolnjen, večnamenska dvorana Rotovž je na razpolago članom Knjižničnega cikla in udeležencem ostalih dejavnosti, 13 skupin pa še vedno gostuje na zunanjih lokacijah.

Člani vsak mesec prejmejo Sporočila, v katerih jim podrobneje predstavimo temo mesečnega srečanja hkrati pa jih tudi seznanimo z aktualnimi dogodki v Mariborski knjižnici.

Ob koncu študijskega leta, ki traja od oktobra do maja, se sestane usklajevalni odbor mentorjev in animatorjev posameznih študijskih skupin. Na sestanku pregledamo delo zaključenega leta in podamo smernice za novo študijsko leto. Animatorji in mentorji oddajo zaključna poročila, ki so nam v pomoč pri oblikovanju programa za novo študijsko leto.

Predavanje Sabine Blumauer, januar 2019 (foto Nataša Konec)

Vključeni smo v mrežo članic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Prav tako smo kot partner vključeni v Strateški svet Informativno svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih (ISIO).

Na Javnem razpisu za sofinanciranje programov in dejavnosti izobraževanja odraslih smo v letu 2019 pridobili sredstva v višini 1.500 eurov.

---

738 vpisanih članov v študijskem letu 2019/20

48 študijskih skupin

998 članov študijskih krožkov

1.125 srečanj na študijskih krožkih

12.795 obiskov na študijskih krožkih

6.9.7 Dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami in ranljive skupine

Osebe s posebnimi potrebami in druge ranljive skupine smo tudi v letu 2019 vključevali v naše storitve, prireditve in dejavnosti, ki smo jih prilagajali njihovim potrebam in željam. Pri tem je bistvenega pomena sodelovanje z invalidskimi in drugimi organizacijami. V letu 2019 je bilo vzpostavljenih več novih oblik sodelovanja, s katerimi smo razširili prepoznavnost naših vsebin, knjižnico pa približali skupinam uporabnikov, ki nas do sedaj niso obiskovali. Med njimi so priseljenci, osebe z mednarodno zaščito, osebe s težavami v duševnem zdravju, dolgotrajno brezposelne osebe v programu socialne aktivacije in drugi. Pri tem bi izpostavili dragoceno sodelovanje z Zavodom Franko, Mladinskim kulturnim centrom, Slovensko filantropijo, Raziskovalno postajo Maribor pri Inštitutu za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU in Andragoškim zavodom Maribor.

Člane invalidskih društev smo o prireditvah in dejavnostih obveščali preko portala Svet invalidov, tudi v formatu, primernem za slepe in slabovidne. Nadgrajevali smo sodelovanje z Društvom gluhih in naglušnih Podravja Maribor, Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Maribor in Društvom Sožitje. Posebej bi izpostavili dobro sodelovanje z Društvom študentov invalidov Slovenije, enota Maribor, Svetom invalidov Mestne občine Maribor in njegovo delovno skupino za kulturo, v kateri tudi aktivno sodelujemo.

Vrsto let opozarjamo na potrebo po enakopravni dostopnosti do knjižničnih storitev tudi za gibalno ovirane, a na področju fizične dostopnosti žal še vedno ne beležimo pozitivnih premikov. Pereča prostorska problematika osrednje knjižnice še vedno ni rešena, prav tako gibalno ovirani ne morejo dostopati do nekaterih enot v naši knjižnični mreži: do Knjižnice Studenci, Knjižnice Bistrica ob Dravi, Knjižnice Pesnica in Knjižnice Duplek.

Vsebine za uporabnike s posebnimi potrebami in druge ranljive skupine so podrobneje predstavljene v posameznih poglavjih (Izposoja na domu, Izposoja v bolnišnico, premične zbirke itd.), informacije pa so dostopne tudi na spletni strani knjižnice <http://www.mb.sik.si/ranljive-skupine.html>.

Pomembnejše aktivnosti preteklega leta:

- program socialnega vključevanja, predstavitve knjižnice z informacijskim opismenjevanjem za osebe s težavami v duševnem zdravju (uporabnike Zavoda Franko, društva Ozara in Zavoda Šent). Knjižnica Tabor, Knjižnica Nova vas, Pionirska knjižnica Rotovž
- Potipaj me! - priložnostna razstava tipnih slikanic, senzornih igrač in strokovnega gradiva na teme o slepote in slabovidnosti ter pogovor s tiflopedagoginjo Aksinjo Kermauner in doc. dr. Jernejo Hercog, ob zaključku študijskega projekta izdelave tipnih slikanic
- bralna značka v Domu starejših Idila, Knjižnica Šentilj
- bralna značka za uporabnike VDC Polž, Knjižnica Šentilj
- projekt vključevanja otrok in najstnikov migrantov v Pionirski knjižnici Rotovž (v sodelovanju s finsko knjižnico Mikkeli, Inštitutom za izseljeniška vprašanja in migracije ZRC SAZU in Slovensko filantropijo)
- sodelovanje ob zaključku projekta »Vključujemo in aktiviramo! za osebe na prestajanju zaporne kazni
- predstavitev knjižnice tujcem - ekonomskim migrantom, v sodelovanju z Andragoškim zavodom Maribor, Pionirska knjižnica Rotovž
- dan knjižnice, udeležba oseb z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki potrebujejo podporo in pomoč pri življenju v skupnosti – sodelovanje z Zavodom Franko
- priprava strokovnih podlag za označevanje gradiva s povečanim tiskom
- program vključevanja dolgotrajno brezposelnih - sodelovanje v programu socialne aktivacije, ki ga izvaja Festival Borštnikovo srečanje, Knjižnica Rotovž
- sodelovanje na posvetu o dostopnosti kulture za invalide »Kultura bogati vse ljudi«.

Sabina Kotnik, vodja Knjižnice Šentilj, ob podelitvi priznanja za osvojeno bralno značko v VDC Polž Šentilj, 29.11. (foto: VDC Polž Šentilj)

Program vključevanja otrok migrantov. Pionirska knjižnica Rotovž, 16.10. (foto: M. Ignjatović)

Pravljničarka Zdenka Gajser na medkulturnem druženju v Vetrinjskem dvorcu, 11.12. (foto: arhiv MKC)

7 VIRTUALNA KNJIŽNICA, KNJIŽNICA NA DALJAVO

7.1 Realizacija načrtovanih ciljev in aktivnosti – strateško področje 5

	Realizirano/nerealizirano
Virtualna knjižnica za uporabnike	
- E-učilnica	Nerealizirano (vsebine še niso definirane).
- Elektronski obrazci, možnost vpisa... Sodelovanje pri nadgradnji v okviru Cobiss3: E-vpis, naročanje gradiva na različne lokacije.	Delno realizirano.
- Spodbujanje interaktivne komunikacije z uporabniki na spletu v okviru posameznih dejavnosti, virtualni koticiki (povezano s strateškim področjem 4: Storitve za vse skupine aktivnih in potencialnih uporabnikov knjižnice).	Nerealizirano.
- Sodelovanje pri uresničevanju ciljev področja Knjižnice v E-okolju v okviru slovenskih osrednjih območnih knjižnic (OOK) - projekt skupnega spletnega portala slovenskih splošnih knjižnic.	Realizirano (glej poglavje 9).
- Biografski leksikon Štajerci.si – priprava in vnos vsebin ter uredništvo. Portal ZnaniSlovenci.si – koordinacija pri poenotenju biografskih leksikonov v okviru nalog OOK	Realizirano (glej poglavje 9).
- Portal Dobre knjige.si – v okviru nalog OOK – priprava in vnos vsebin in urednikovanje.	Realizirano (glej poglavje 9).
- Domoznanski portal Kamra – v okviru nalog OOK – priprava in vnos vsebin ter regionalno uredništvo.	Realizirano (glej poglavje 9).
Povečanje dostopnosti knjižnice z novimi tehnologijami:	
- Proučitev možnosti, priprava načrta, kandidiranje na razpisih in postopno uvajanje knjigomatov v enotah MK v povezavi z RFID tehnologijo (glede na finančne in prostorske možnosti).	Nerealizirana končna izvedba (ni fin. sredstev), posamezne možnosti se spremljajo.
- Aktivnosti za uvedbo brezgotovinskega plačevanja v drugih enotah	Nerealiziran najem dodatnih pos terminalov.
- Uvedba podpisnih tablic in koordinacija vzpostavitve e-arhiviranja pristopnih izjav.	Nerealizirano (ni finančnih virov, niso bile predmet poziva Mzk)
- Nadaljevanje implementacije Office 365: prehod osebnih map zaposlenih v MK v oblak (Microsoft OneDrive for Business), preučitev možnosti selitve spletne strani MK v oblak, preučitev in načrt uporabe programskega orodja SharePoint z izobraževanji zaposlenih v MK (naloga 2018-2019).	Delno realizirano.

7.2 Povečanje dostopnosti z novimi tehnologijami

Tehnična možnost namestitve E-učilnice je bila zagotovljena že v prejšnjih letih, potrebe in vsebine pa tudi v letu 2019 niso bile definirane.

Realiziran je bil spletni vpis v knjižnico, pričela se je priprava izhodišč za medoddelčno izposajo kot proces izmenjave knjižničnega gradiva med posameznimi organizacijskimi enotami, ki omogoča

članom knjižnice rezervacijo/naročilo knjižničnega gradiva v kateri koli organizacijski enoti in vzporedno s tem še izbiro lokacije prevzema gradiva.

Interaktivna komunikacija z uporabniki prek spleta se že leta ne razvija. Za izvajanje le-te v okviru posameznih storitev so potrebni kadrovske viri in organizacijsko določen delovni čas, česar pa nismo uspeli zagotoviti.

Nadaljevanje implementacije Office 365 zahteva finančne in kadrovske vire. Zaradi pomanjkanja obojega se implementacija izvaja počasneje, saj sistemski operater večino časa porabi za vzdrževanje, dopolnjevanje in odpravo težav na IKT opremi za 100 zaposlenih, v uporabi je prek 160 delovnih postaj in veliko druge IKT opreme (tiskalniki, mrežna stikala itd.). Zato nismo mogli preučiti programskega orodja SharePoint do te mere, da bi ga že lahko ponudili zaposlenim. Smo pa v letu 2019 proučili možnost selitve spletne strani v oblak, do tehnične realizacije pa ni prišlo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Proučili smo tudi prehod osebnih map v Microsoft OneDrive for Business in pričeli pripravljati natančna navodila za zaposlene.

8 PROMOCIJA, SODELOVANJA

8.1 Realizacija načrtovanih ciljev in aktivnosti – strateško področje 6

	Realizirano/nerealizirano
Promocijske akcije in zagovorništvo: <ul style="list-style-type: none"> - 70 let Mariborske knjižnice, Dan Mariborske knjižnice, - Dan slovenskih splošnih knjižnic, - promoviranje vloge Mariborske knjižnice med OOK, - prazniki krajevnih in občinskih knjižnic, - promoviranje nalog OOK in domoznanske dejavnosti 	Realizirano.
Založniška produkcija: <ul style="list-style-type: none"> - 5 številčk internega glasila Informator (tiskana in elektronska oblika), - 3 številke revije Otrok in knjiga 	Realizirano (glej poglavji 4.6.1. in 6.9.3.)
Promocijski material: <ul style="list-style-type: none"> - promoviranje dejavnosti z vabili, letaki (glej stran 69 in 71) 	

8.2 Promocijske akcije in zagovorništvo

8.2.1 Dan Mariborske knjižnice

Dan Mariborske knjižnice 2019 se je odvijal v soboto, 8. junija 2019, na Rotovškem in Glavnem trgu v Mariboru. Celotna prireditev in njen športni del Povežimo bregove je bila praznično obarvana, saj je Mariborska knjižnica leta 2019 praznovala 70-letnico delovanja. Bregove smo povezovali s tradicionalnim rekreativnim tekom v znak podpore Mariborski knjižnici, z glasbenim gostom Zoranom Predinom, lutkovno predstavo, dogajanjem na stojnicah, druženjem mladostnikov pod imenom Kl(j)ub temu berem, razstavo na Rotovškem trgu *11 let, 11, lokacij – prizadevanja za nove prostore osrednje knjižnice* in predstavitev bibliobusa.

8. dan Mariborske knjižnice
Sobota, 8. junija 2019, med 8.30 in 12.30 na Rotovškem trgu

Ob vračilu gradiva
-50% na članarino
in dolgeve

8.2.2 Teden slovenskih splošnih knjižnic

Teden splošnih knjižnic se je razširil iz Dneva splošnih knjižnic, ki ga že od leta 2002 v slovenskih splošnih knjižnicah obeležujemo vsako leto 20. novembra. Teden splošnih knjižnic po vsej Sloveniji skupaj s knjižnicami organizira Združenje splošnih knjižnic Slovenije. Od 18. do 22. novembra 2019 je tako po vseh knjižnicah potekalo bogato dogajanje za vse generacije pod sloganom *Moja knjižnica praznuje*.

Osrednji dogodek je bil organiziran v sredo, 20. novembra 2019, na Dan splošnih knjižnic v dvorani Instituta informacijskih znanosti v Mariboru. Ob tej priložnosti sta bili podeljeni tudi nagradi za inovativne storitve, ki sta ju prejeli Mariborska knjižnica za projekt Hokejska bralna postava in Knjižnica dr. Toneta Pretnarja iz Trziča za projekt Digitalno=realno=normalno.

V Mariborski knjižnici smo se Tednu splošnih knjižnic pridružili z brezplačnim prvim vpisom v vseh enotah knjižnice in več kulturnimi dogodki.

8.3 Spletna stran, FB, E-novice, eFollowr

Spletno stran knjižnice in facebook smo dnevno ažurirali, dopolnjevali z novimi vsebinami in video predstavitevami. V letu 2019 smo zabeležili 249.855 obiskov strani. Statistiko spletne strani spremljamo s pomočjo orodja Google Analytics. Podatki ne prikazujejo dejanskega števila dostopov ampak samo tiste, pri katerih so se uporabniki strinjali z uporabo piškotkov. Ocenjujemo, da je dejanski obisk višji.

Odzivnost 800 naročnikov, ki smo jim 20-krat poslali E-novice Mariborske knjižnice je bila med 35 in 55%.

Prek mobilne aplikacije E-Followr smo 215 naročnikom poslali 100 obvestil o dogodkih v Mariborski knjižnici.

8.4 Promocijsko in informativno gradivo

- Mesečni vodniki po prireditvah (SKOVIK), tiskana vabila in plakati za posamezne prireditve
- Obvestila knjižničnega cikla (mesečno)
- Sezname novosti v elektronski obliki, anotacije (spletna stran)
- Poletni urnik 2019
- Plakat, elektronska prijavnica, tiskana in elektronska vabila s programom za Dan Mariborske knjižnice, junij 2019
- Vabilo, plakat in elektronska prijavnica za Pravljični dan s pravljlično šolo
- Letno poročilo 2018
- Program dela 2019

8.5 Naša sodelovanja, strokovne izmenjave, predstavitve na konferencah, simpozijih

Mariborska knjižnica v očeh učenke 5. razreda osnovne šole

Lili Primc, učenka 5. A razreda OŠ Draga Kobala, nas je skupaj z mamo Iris in novinarko Melito Forstnerič Hajnšek konec januarja 2019 obiskala v Mariborski knjižnici. Po pogovoru, kjer smo ji predstavili knjižnico, njeno ponudbo in poslanstvo, je pripravila raziskovalno nalogo o razvoju Mariborske knjižnice. Izdelala je tudi zanimiv plakat.

Obisk iz Ljubljane

V četrtek, 21. marca 2019, so Mariborsko knjižnico obiskale tri skupine udeležencev študijskih skupin Umetnostne zgodovine ljubljanske Univerze za tretje življenjsko obdobje. Delujejo pod mentorskim vodstvom dr. Rajke Bračun Sova. Delovanje Knjižničnega cikla Univerze za tretje življenjsko obdobje v Mariboru sta jim predstavili mentorica in animatorka študijske skupine Spoznavajmo Slovenijo Slavica Tovšak in Jana Peserl.

Udeleženke ljubljanske Univerze za tretje življenjsko obdobje na obisku v Mariborski knjižnici, 21. 3. 2019 (Foto arhiv MK)

Obisk irskega veleposlanika

V sredo, 27. marca 2019, nas je ponovno obiskal gospod Myles Patrick Geiran, veleposlanik Republike Irske v Sloveniji. Tokrat nam je podaril 15 monografij različnih irskih avtorjev, dogovarjali smo se tudi o možnostih sodelovanja na področju predstavitve irskih avtorjev in njihovih del.

Veleposlanik Myles Patrick Geiran, in Barbara Kovář, namestnica direktorice MK ob predaji darovanih monografij, 27. 3. 2019 (Foto Sabina Prevorčič)

Obisk iz Romunije

V sredo, 24. aprila 2019, so nas v času 22. slovenskih dnevov knjige v Mariboru, obiskali: Veronika Haring, predsednica Kulturnega društva nemško govorečih žena Mostovi v Mariboru, Balthasar Waitz,

romunsko-nemški pisatelj in pesnik, Erwin Josef Tigla, direktor nemške knjižnice v mestu Resita in Clara Maria Constantin, direktorica knjižnic v pokrajini Caras Severin.

Društvo Mostovi ima redne stike z društvi nemške manjšine v državah EU, še posebej tesne pa z nemškim društvom iz Romunije, ki deluje v pokrajini Caras Severin.

Gostom smo predstavili našo knjižnico in v pogovoru spoznali delovanje knjižnic v pokrajini Caras Severin v Romuniji.

Predstavniki knjižnic iz Romunije na obisku v Mariborski knjižnici, (Foto S. Prevorčič)

Obisk predstavnice Slovenskega veleposlaništva v BIH

V sklopu projekta vključevanja otrok in najstnikov migrantov v knjižnico smo se povezali tudi s Knjižnico grada Sarajeva, ki nam je podarila več knjig v arabskem jeziku. 5. julija 2019 nas je obiskala predstavnica Slovenskega veleposlaništva v BIH, svetovalka Andreja Najžar, ki nam je v imenu knjižnice prinesla knjižne darove v Maribor.

Prevzem knjižnih darov Biblioteke grada Sarajeva. Predstavnica Slovenskega veleposlaništva v BIH in namestnica direktorice MK Barbara Kovář, (Foto S. Prevorčič)

Mariborska knjižnica v trajnostnem projektu

Oktobra 2019 smo se odzvali povabilu Hortikulturenega društva Maribor za sodelovanje v trajnostnem projektu »Drevo za naslednje rodove«. Nosilci projekta: Hortikultureno društvo Maribor, Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor, Mariborski vodovod ter ostali sodelujoči so si zadali cilj, da »rešijo« dva javorja in jima najdejo nov dom v parku Mariborskega vodovoda na Jadranski cesti 24 v Mariboru. V želji, da dogodek še dodatno osmislijo, so organizatorji projekta sodelujoče povabili, da ob drevesih v časovno kapsulo shranijo svoj artefakt. Zanamcem na ta način puščamo »zamrznjen del časa« v katerem živimo in nekaj primerov dobre prakse uveljavljanja načel trajnostnega razvoja. Mariborska knjižnica je za časovno kapsulo ob presajenih drevesih prispevala simbolni predmet – staro opeko z Rotovškega trga z odtisnjenim logotipom, ter tako opozorila na potrebo po novi stavbi in nujnost uresničitve že več kot desetletje starih načrtov.

Krajinska arhitektka ob zlaganju publikacij v časovno kapsulo, oktober 2019 (Foto arhiv MK)

Častno pokroviteljstvo predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja

Leta 2019 je bila Mariborska knjižnica že drugič kot pobudnica in organizatorica pokroviteljica Nacionalnega meseca skupnega branja 2019, ki je trajal od 8. septembra do 13. oktobra. Med pokrovitelji so bili še Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Društvo slovenskih pisateljev, Mestna knjižnica Kranj, Mestna knjižnica Ljubljana, Slovenska sekcija IBBY, Združenje slovenskih splošnih knjižnic in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.

Častni pokrovitelj pobude je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Strokovna izmenjava med Mariborsko knjižnico in Mestno knjižnico Ljubljana

Od 3. do 5. decembra 2019 sta bila iz Mestne knjižnice Ljubljana na strokovni izmenjavi v Mariborski knjižnici Erika Žitko, organizatorica kulturnih programov za otroke v Službi za delo z uporabniki, in Tone Brlan, bibliotekar informator na strokovnem oddelku v enoti MKL, Knjižnici Otona Župančiča. V Mariborski knjižnici smo jima v skladu z njunimi interesi in zanimanji pripravili program, v okviru katerega sta spoznala organiziranost in delovanje posameznih služb, oddelkov, področij in procesov dela v Mariborski knjižnici. Udeležila sta se tudi prireditev v posameznih enotah Mariborske knjižnice.

Sodelovanje z Oddekom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo FF UL

Že vrsto let sodelujemo z Mihelo Pauman Budanović v okviru njenega doktorskega raziskovanja na Filozofski fakulteti, na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. Sodelovali smo pri raziskavah miselnih procesov pri slovenskih katalogizatorjih z namenom konceptualne zasnove sistema za katalogizacijo na osnovi nove paradigme bibliografskega univerzuma (IFLA LRM). V letu 2019 smo se vključili tudi v zaključno fazo raziskovanja. Sodelovale so vse katalogizatorke Mariborske knjižnice. Ugotovitve je raziskovalka predstavila na Kongresu Zveze bibliotekarskih društev Mariboru.

Sodelovanje in partnerstva pri organizaciji prireditev in dejavnosti za odrasle

Ohranili smo jedro sodelovanj iz preteklih let in ga nadgradili še z nekaterimi novimi. Cikel Branje za življenje smo izvedli v prostorih Lutkovnega gledališča Maribor, nekaj prireditev v Sinagogi Maribor in SNG Maribor. Okrepili smo stike in sodelovanja tudi z drugimi kulturnimi institucijami in akterji v mestu: Mladinskim kulturnim centrom Maribor, Univerzitetno knjižnico Maribor, SNG Maribor, Malo tržnico.

Vsebinsko in organizacijsko smo vpleteni v vse večje literarne festivale v Sloveniji, zlasti vidno vlogo igramo v Slovenskih dnevih knjige v Mariboru, sodelovali pa smo tudi pri izvedbi festivala Pranger, promocijsko pomagali gledališkima festivaloma Prestopi in Borštnikovo srečanje. Tradicionalno sodelujemo ob dnevu spomina na žrtve holokavsta, Glazerjevih dnevih, dogodku Poezija povezuje, v letu 2019 pa tudi z Zavičajnim muzejem Travnik iz Bosne in Hercegovine, izraelskim in španskim veleposlaništvom v RS, slovenskim veleposlaništvom v Argentini ter Biblioteco Mariano Moreno Buenos Aires. Dobro sodelujemo tudi z založniki.

Sodelovanje in partnerstva na področju mladinskega knjižničarstva

Strokovno sodelujemo z revijo Otrok in knjiga, s knjižnicami, sekcijami in društvi, šolami, vrtci, založniki, avtorji in strokovnjaki različnih področij, povezanih s knjigo, branjem, otrokom in mladostnikom. Maja Logar je v letu 2019 prejela priznanje Slovenske sekcije IBBY za svoje delo na področju mladinskega knjižničarstva.

8.6 Prispevki sodelavcev na posvetih in srečanjih

- **Posvet koordinatorjev kulturno – umetnostne vzgoje (KUV) v kulturnih ustanovah**, 18. junij 2019, Cankarjev dom, Ljubljana
Na posvetu, kjer so bili predstavljeni primeri dobrih praks sodelovanja in povezovanja kulturnih ustanov je Simona Ornik skupaj z Brigito Strnad, muzejsko svetovalko v Umetnostni galeriji Maribor (UGM) predstavila sodelovanja med Mariborsko knjižnico in UGM v okviru projekta Galerija v knjigi in druga sodelovanja.
- **Predstavitev storitev za gluhe in naglušne v Mariborski knjižnici na kongresu IFLA 2019**
Dragana Lujčić je za predstavitev na kongresu IFLA 2019 v Atenah, v okviru Sekcije za knjižnične storitve za osebe s posebnimi potrebami pripravila prispevek o storitvah za gluhe in naglušne uporabnike v Mariborski knjižnici.
- **Srečanje slovenskih mladinskih pisateljev OKO BESEDE 2019, 19. – 21. 10. 2019**
V okviru simpozija, ki se je odvijal drugi dan srečanja, je dr. Andreja Erdlen predstavila prispevek z naslovom Vloga staršev v sodobni družini in dr. Sabina Fras Popovič prispevek z naslovom Lik staršev ali model, ki bere, knjigo le drži v roki ali sploh ne bere?
- **Mednarodna konferenca ter prvi Festival bibliobusov v Srbiji : "Predstavimo našo mobilno knjižnico", 4. – 6. oktober 2019**
Na povabilo organizatorjev mednarodne konference je Ksenija Trs v prispevku z naslovom »Naše poti so vez med ljudmi« predstavila potujoče knjižničarstvo v Sloveniji, osrednji del referata pa posvetila predstavitvi razvoja in dela bibliobusa Mariborske knjižnice.
- **Slovenski knjižni sejem 2019. Debatna kavarna. Knjige in nogomet – zmagovalna kombinacija? Ljubljana, Cankarjev dom, 27. november 2019**
V pogovoru je sodelovala dr. Sabina Fras Popovič, pogovor je usmerjala dr. Barbara Pregelj
- **Slovenski knjižni sejem 2019. Debatna kavarna. Ali obstajajo primerne in neprimerne knjige? Ljubljana, Cankarjev dom, 29. november 2019**
V pogovoru o tem, kako se na težnje po cenzuri določenih leposlovnih del odzivajo različne generacije bralcev in strokovnih delavcev, kakšne oblike za motiviranje branja razvija model splošne knjižnice, posebej Mariborske knjižnice, so sodelovale dr. Andreja Erdlen, dr. Sabina Fras Popovič in Maja Logar, pogovor je usmerjala Darka Tancer Kajnih.

Ksenija Trs na mednarodni konferenci o bibliobusih v Kladovu, 5. 10. 2019

Darka Tancer Kajnih, dr. Andreja Erdlen, dr. Sabina Fras Popovič in Maja Logar na debatni kavarni v okviru Slovenskega knjižnega sejma 2019 (Foto Barbara Kovár)

- Natanko 10 let po otvoritvi Kulturnega doma in Knjižnice Kamnica, 23. oktobra 2019, je Monika Čermelj na povabilo Krajevne skupnosti Kamnica pripravila program in vodila slavnostno sejo.

9 PROGRAM OBMOČNOSTI

Mariborska knjižnica kot osrednja območna knjižnica (OOK) koordinira izvajanje knjižnične dejavnosti na območju Mariborske knjižnice, Knjižnice Lenart in Knjižnice Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica. Domoznansko dejavnost usklajuje tudi z Univerzitetno knjižnico Maribor (UKM).

9.1 Realizacija programa izvajanja nalog osrednje območne knjižnice 2019

	Realizirano /nerealizirano
Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij:	
<ul style="list-style-type: none"> - Zagotavljanje dostopa na daljavo do elektronskih virov IUS Info, Encyclopedia Britannica in PressReader za člane vseh knjižnic na območju. - Brezplačna medknjižnična izposoja med knjižnicami in za uporabnike vseh knjižnic na območju. 	Realizirano.
Strokovna pomoč knjižnicam območja:	
- Svetovalno delo za območje OOK:	
Strokovna pomoč knjižnicam pri strokovnem usposabljanju, svetovanju za uporabo podatkovnih zbirk, pri pripravi in vnosu vsebina na portal Kamra, pri pripravi statističnih podatkov.	Realizirano v obsegu potreb knjižnic na območju.
- Priprava in izvedba izobraževanja za zaposlene v knjižnicah na območju: celodnevna delavnica - primeri dobre prakse na izbrano temo.	Realizirano.
- Promocija območnosti, informiranje zunanjih in notranjih javnosti o dejavnostih na področju OOK (informativni materiali, tematski sestanki za zaposlene, interno glasilo Informator...).	Realizirano.
- Sodelovanje z Narodno in univerzitetno knjižnico pri strokovnih usposabljanjih za svetovalno delo v OOK: delavnice o uresničevanju novih strokovnih priporočil v praksi: predstavitev primerov dobrih praks.	Realizirano.
- Izvedba delavnic na območju: Uresničevanje novih strokovnih priporočil v praksi: izziv za knjižnice na območju in oblikovanje načrta ukrepov na ravni območja.	Realizirano.
- Udeležba na sestankih tima OOK v NUK in delo v delovnih skupinah v okviru OOK Slovenije.	Realizirano.
- Vodenje delovne skupine informatikov in sistemskih administratorjev OOK	Realizirano.
Projekti:	
- Vzpostavitev delovanja Centra za spodbujanje bralne pismenosti	Realizirano.
- Vzpostavitev novega portala slovenskih splošnih knjižnic, v sodelovanju s kolegi iz Mestne knjižnice Ljubljana, Osrednje knjižnice Celje in Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper.	Realizirano.
- Priprava in objava strateškega dokumenta o razvoju IKT v okolju osrednjih območnih knjižnic (v okviru delovanja delovne skupine informatikov in sistemskih administratorjev OOK).	Realizirano.
- Sodelovanje pri drugih projektih na nacionalnem nivoju: portali Kamra, Dobreknjige.si, Obrazi slovenskih pokrajin.	Realizirano.
- Svetovanje in strokovna pomoč knjižnicam na območju pri rešitvah za posodobitev opreme IKT, s poudarkom na informacijski varnosti in pri zagotavljanju oddaljenega dostopa do elektronskih virov.	Realizirano v obsegu potreb knjižnic na območju.
- Sodelovanje pri Prostorski analizi mreže splošnih knjižnic (PAM) (podatki z našega območja)	Realizirano.

- Sodelovanje s knjižnicami na območju pri načrtovanju oz. vzdrževanju obstoječe knjižnične mreže (po potrebi)	Knjižnici nista načrtovali sprememb.
- Zagotavljanje mentorstva za knjižnične delavce začetnike in študente bibliotekarstva s širšega območja OOK. Nadaljevanje izvajanja programa izmenjave knjižničarjev začetnikov v stroki in strokovnih delavcev med Mariborsko knjižnico in Mestno knjižnico Ljubljana.	Realizirano.
- Izvajanje utečenih servisov in dejavnosti za širjenje bralne kulture za uporabnike s posebnimi potrebami in starejše. Izmenjava dobrih praks med knjižnicami območja.	Realizirano.
Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva:	
- Permanentna koordinacija pridobivanja serijskih publikacij in drobnih tiskov domoznanskega značaja s poudarkom na občinskih, krajevnih in društvenih glasilih.	Realizirano.
- Informiranje zavezancev za obvezni izvod, tudi informiranje NUK-a o zavezcih.	Ni bilo potrebe.
- Nadaljevanje serije domoznanskih predavanj »Domoznanski pomenki« v enotah Mariborske knjižnice in Glazerjev posvet: Naši duhovniki in njihova dela.	Realizirano.
- Predstavitev portalov Kamra in dLib potencialnim novim partnerjem v domoznanskih projektih. Objava člankov o Kamri in njeni vsebini v občinskih oz. krajevnih glasilih.	Nerealizirano.
- Koordinacija obdelave člankov iz serijskih publikacij domoznanskega značaja v knjižnicah na območju.	Realizirano.
- Izvajanje normativne kontrole avtorjev.	Realizirano.
- Mariborska knjižnica – koordinacija vnašanja in urejanja digitalnih zbirk knjižnic na območju in digitalizacija Kritičnih izdaj arhivskih listin Gradiva za zgodovino Maribora.	Realizirano.
- Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica – digitalizacija fotografij, ki prikazujejo zgodovinski razvoj knjižnice in zbirk člankov o kulturni dediščini na območju občin Slovenska Bistrica, Oplotnica, Poljčane in Makole.	Realizirano.
- Knjižnica Lenart – digitalizacija rokopisa Kronika Sodnije Sv. Lenart, zbirke dokumentov o srečanjih literatov začetnikov v Sv. Trojici, zbirke dokumentov o tradicionalnih Maistrovih prireditvah na Zavrhu.	Realizirano.
- Univerzitetna knjižnica Maribor: nadaljevanje digitalizacije starejše mariborske periodike in malega slikovnega gradiva iz Zbirke drobnih tiskov UKM.	Realizirano.
Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva z območja OOK	Realizirano

9.2 Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva

Ministrstvo za kulturo je tudi v letu 2019 v okviru financiranja nakupa povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva dajalo prednost nabavi elektronskih podatkovnih zbirk, za kar smo prejeli sredstva v enaki višini kot leta 2018. Zaradi zadovoljive uporabe že nabavljenih podatkovnih zbirk izbora nismo spreminjali. Uporabnikom Mariborske knjižnice in obeh knjižnic na območju smo tako omogočali oddaljen dostop do elektronskih virov IUS-info (IUS-info, Fin-D in IUS-info Hrvaška), Encyclopaedia Britannica in zbirke časopisov in revij PressReader.

Omogočali smo brezplačno medknjižnično izposajo med vsemi tremi knjižnicami na območju. Medknjižnična izposoja na območju se je v primerjavi z letom 2018 nekoliko povečala. Uporabnikom smo posredovali 123 enot gradiva (leto prej 101 enoto).

9.3 Strokovno sodelovanje s knjižnicami na območju

Na področju strokovnega sodelovanja s knjižnico Lenart in Knjižnico Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica smo se trudili, da bi čim boljše prepoznali njune potrebe in se nanje odzvali.

V letu 2019 je bilo precej pozornosti namenjene implementaciji Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028, tako na nacionalnem kot tudi na lokalnem nivoju. V tem kontekstu smo se udeležili dveh delavnic v organizaciji koordinacije OOK v NUK in sicer delavnice *Uresničevanje novih strokovnih priporočil v praksi: izziv za območne knjižnice* ter delavnice *Uresničevanje novih strokovnih priporočil v praksi: oblikovanje načrta ukrepov na nacionalni ravni*. Na osnovi spoznanj s teh delavnic smo nato na območju izvedli dve delavnici:

- *Uresničevanje novih strokovnih priporočil v praksi: izzivi za knjižnice na območju*. Delavnice se je udeležilo 7 udeleženk iz vseh treh knjižnic Štajerskega območja.
- *Uresničevanje novih strokovnih priporočil v praksi: predlog ukrepov na območni in lokalni ravni*. To delavnico smo izvedli v Mariborski knjižnici, skupaj za Štajersko in Spodnjepodravsko območje (Knjižnico Ivana Potrča Ptuj in Knjižnico Frana Ksavra Meška Ormož). Udeležilo se je 6 udeleženk iz knjižnic Štajerskega območja in 3 udeleženke iz Spodnjepodravskega območja.

*Udeleženke delavnice v Mariborski knjižnici,
20. 3. 2019 (Foto: Sabina Prevorčič)*

Veliko pozornost smo posvetili strokovnim usposabljanjem. Obe knjižnici na območju smo vključili v sklop internih izobraževanj Mariborske knjižnice z naslovom Komunikacija, konflikt in strokovna suverenost. Tema izobraževanja je bila krepitev kompetenc knjižničarja izposojevalca v referenčnem pogovoru in pri svetovanju uporabnikom.

V maju smo na željo Knjižnice Lenart izvedli praktično delavnico za uporabo podatkovnih zbirk za tamkajšnje zaposlene.

24. oktobra smo izvedli delavnico za izmenjavo dobrih praks med knjižnicami na območju. Poleg zaposlenih iz Lenarta in Slovenske Bistrice so se je udeležili tudi kolegi iz Ptuja in Ormoža ter iz Univerzitetne knjižnice Maribor, skupaj 34 udeležencev. Obravnavali smo naslednje teme:

- Varnost na spletu
- Predstavitev Strateških usmeritev na področju IKT v splošnih knjižnicah za obdobje 2019 do 2028
- Knjižnica v virtualnem okolju: kaj v Mariborski knjižnici že delamo?
- Naloge urednika spletne strani?
- Fotografije in splet
- Informacije s področja domoznanstva in predstavitev domoznanskega projekta Zgodbe nas učijo.

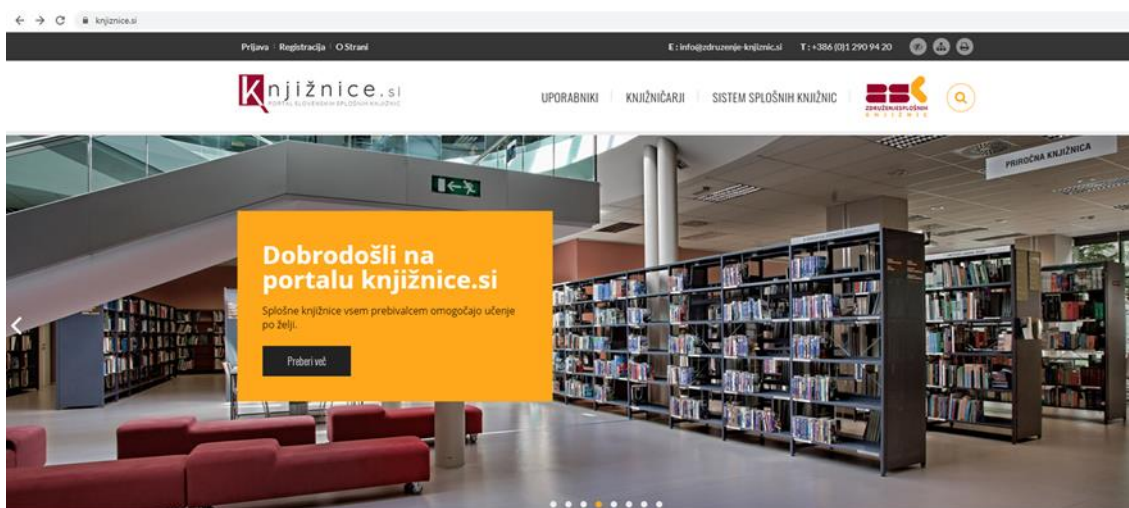
Delovati je začel **Center za spodbujanje bralne pismenosti**. Pripravil in izvedel je strokovno srečanje ABC bralne pismenosti (28. 5. 2019), na katerem se je zbralo 73 udeležencev iz vse Slovenije. Center se je začel povezovati z drugimi deležniki na področju branja in bralne pismenosti in vzpostavil sodelovanje z Mrežo ustanov za pismenost in bralno kulturo ter s programsko skupino za pripravo Medresorskega nacionalnega posveta za področje bralne kulture. Začeli so se tudi dogovori za izvedbo dogodkov pod sloganom #športjamo in berimo, kjer se dobra praksa Mariborske knjižnice prenaša še na dve OOK, na Mestno knjižnico Kranj in na Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper. Namen je priprava smernic za spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture pri točno določeni ciljni skupini, tj. pri mladih športnikih.

Nadaljevali smo z **vodenjem skupine informatikov** in sistemskih administratorjev OOK. Člani skupine so operativne probleme reševali sproti, večinoma s komunikacijo po e-pošti. Na osnovi dokumenta Razvojna izhodišča na področju informacijsko komunikacijske tehnologije (2018) so članice ožje delovne skupine pripravile dokument Strateške usmeritve na področju IKT v splošnih

knjižnicah za obdobje 2019-2028. Objavljen je bil v začetku julija in je dostopen na spletnem naslovu <https://www.nuk.uni-lj.si/sites/default/files/dokumenti/2019/strateskeumeritveIKT.pdf>. Predstavljen je bil deležnikom in tudi v okviru izobraževanja Novosti v knjižničnem sistemu Slovenije (NUK, 15. 11. 2019). Drugi sestanek skupine informatikov in sistemskih administratorjev OOK je bil 19. 11. 2019 v NUK. Skupina je pripravila izhodišča za program dela v letu 2020, ki predvidevajo tudi pripravo varnostne politike in pripravo vprašalnika o digitalnih kompetencah zaposlenih v knjižnicah. Za statistike BibSiSt je skupina posredovala predloge za spremembe pri zbiranju podatkov na področju IKT. Obravnavali so tudi možnost priprave aplikacije za popis osnovnih sredstev.

Nadaljevali smo z delom na projektu vzpostavitve skupnega spletnega portala slovenskih splošnih knjižnic. S sodelavci iz Mestne knjižnice Ljubljana, Osrednje knjižnice Celje, Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper in predstavnic Združenja splošnih knjižnic smo oblikovali strukturo in vsebine portala ter poskrbeli za gostovanje na Arnes-ovem strežniku. Portal slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si (<https://www.knjiznice.si/>) je zaživel ob Dnevu splošnih knjižnic 20. novembra 2019, ko smo ga prvič javno predstavili na prireditvi v Mariboru. Delovno verzijo portala smo pred tem predstavili koordinatorjem OOK (NUK, 17. 9.) in direktorjem knjižnic na skupščini Združenja splošnih knjižnic (Bled, 28. 11.).

Slovenske splošne knjižnice

Nadaljevali smo z delom v **spletnem biografskem leksikonu Štajerci.si**, (<http://www.stajerci.si/>). Za namen tega projekta smo zaposlili mlado sodelavko, katere zaposlitev je sofinanciral Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Po poteku pogodbe o zaposlitvi (septembra 2019) je sodelavka nadaljevala z delom kot prostovoljka. Na portalu Štajerci.si smo v letu 2019 objavili 21 novih opisov oseb, tako da je bilo konec leta 2019 objavljenih 113 gesel. Uporabniki spletne strani so si v letu 2019 vsebine ogledali 42.220-krat.

V letu 2019 so potekale intenzivne aktivnosti za vzpostavitev skupnega slovenskega biografskega leksikona **Obrazi slovenskih pokrajin** (prej **Znani Slovenci**), ki so jih koordinirali v Mestni knjižnici Kranj. S potekom aktivnosti smo se seznanili na sestanku urednikov regijskih biografskih leksikonov septembra v Kranju. Predstavili so nam izgled novega portala in administratorski vmesnik. Do konca leta je bil izveden prenos podatkov iz osmih od predvidenih desetih regijskih biografskih leksikonov, tudi leksikona Štajerci.si, v skupno bazo podatkov. Prenesene podatke bo pred objavo potrebno še uskladiti in poenotiti.

Aktivno smo sodelovali v projektu **Dobreknjige.si**. Štirje vnašalci so vnesli 14 novih zapisov o priporočenih knjigah. Zadovoljni smo z obiski naših vsebin na portalu, saj je bilo v letu 2019 zabeleženih 127.238 ogledov.

Tabela 44: Vsebina in obisk portala Dobre knjige

Knjižnično območje	Aktivni vnašalci	Št. zapisov 31.12.2019	Prirast zapisov v 2019	Ogledi v letu 2019	Št. ogledov do 31.12.2019
Osrednjeslovensko	16	987	104	609.150	1.871.548
Dolenjsko	7	262	16	163.549	559.819
Obalno-kraško	6	472	35	258.830	987.922
Goriško	5	418	47	299.907	1.034.440
Gorenjsko	4	234	40	144.342	312.054
Pomursko	1	70	14	292.166	341.190
Štajersko	4	232	14	127.238	418.121
Koroško	2	39	9	30.803	82.006
Celjsko-zasavsko	5	239	20	749.168	1.045.804
Spodnjepodravsko	4	72	33	48.197	107.667
Oddelek za bibliotekarstvo FF UL	14	47	14	27.096	41.090
SKUPAJ	68	3.072	346	2.750.446	6.801.661

9.4 Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva

S predstavniki obeh knjižnic na območju in UKM smo koordinirali bibliografsko obdelavo člankov iz serijskih publikacij domoznanskega značaja ter pridobivanje novih domoznanskih serijskih publikacij, predvsem občinskih in krajevnih glasil. Domoznansko gradivo smo bibliografsko obdelovali. Redigirali smo 66 normativnih zapisov za avtorje domoznanskih prispevkov. Dogovarjali smo se o digitalizaciji in objavi digitaliziranih gradiv.

Udeleževali smo se različnih sestankov in izobraževanj, povezanih s koordinacijo domoznanske dejavnosti, vnosom domoznanskih vsebin na dLib.si., obdelavo zapuščin in rokopisov v slovenskih knjižnicah ter trajnim ohranjanjem elektronskega gradiva.

Tabela 45: Prirast naslovov domoznanskega gradiva

Naslovi	Slovenski	Tuji	Skupaj	Od tega primarno
Knjige	970	42	1.012	191
Neknjižno gradivo	21	12	33	3
Serijske publikacije	64	9	73	40
Skupaj (ni vsota)	1.048	62	1.110	234

Tabela 46: Prirast izvodov domoznanskega gradiva

Izvodi	Slovenski	Tuji	Skupaj	Od tega primarno
Knjige	4.224	57	4.281	529
Neknjižno gradivo	57	24	81	4
Serijske publikacije	293	10	303	149
Skupaj	4.574	91	4.665	682

Tabela 47: Zaloga domoznanskega gradiva (izvodi)

Izvodi	Slovenski	Tuji	Skupaj	Od tega primarno
Knjige	104.036	1.481	105.517	8.945
Neknjžno gradivo	2.939	258	3.197	422
Serijske publikacije	2.178	44	2.222	1.253
Skupaj	109.153	1.783	110.936	10.620

Februarja smo organizirali pogovor *Slovenci in Maribor na prepihu prve svetovne vojne*, na katerem smo obravnavali vlogo Slovencev in zlasti Maribora med prvo svetovno vojno in posledice, ki jih je le-ta prinesla. Na pogovoru sta sodelovala dr. Vlasta Stavbar iz UKM in zgodovinar dr. Gregor Antoličič. Marca smo v Knjižnici Janka Glazerja Ruše skupaj z Društvom za razvoj Lira Ruše, Nadškofijskim arhivom Maribor, Pokrajinskim arhivom Maribor, ZRC SAZU in OŠ Janka Glazerja Ruše organizirali 6. Glazerjev posvet z naslovom *Naši duhovniki in njihova dela*. V sklopu Domoznanskih pomenkov smo septembra v Kulturnem domu v Hočah govorili o dveh pomembnih možeh, članih iste širše rodbine: o literarnem zgodovinarju Karolu Glaserju (1845-1913), predstavniku hoške veje, in o pesniku in bibliotekarju Janku Glazerju (1893-1975), članu ruške veje rodbine.

Obvestila in utrinke z domoznanskih dogodkov smo redno objavljali na domači strani in v internem glasilu Mariborske knjižnice Informator. V sklopu praznovanj 70-letnice Mariborske knjižnice smo v posebni oddaji Radia Maribor Malo naokrog, ki je bila v celoti posvečena Mariborski knjižnici, predstavili tudi portala Kamra in Štajerci.si.

Kamra, dLib, digitalizacija

Na regijskem portalu Kamra (<http://www.kamra.si>) je bilo konec leta 2019 objavljenih 681 digitalnih zbirk, ki obsegajo skupaj 37.710 multimedijjskih elementov. V letu 2019 je bilo dodanih 68 novih digitalnih zbirk, ki skupaj vsebujejo 4.198 novih multimedijjskih elementov.

V Albumu Slovenije je objavljenih 2.274 zapisov, od tega 307 novih v letu 2019.

V letu 2019 je portal Kamra zabeležil 2.070.949 obiskov.

Tabela 48: Portal Kamra - vnos vsebin in ogledi novih vsebin v letu 2019

Pokrajine	Digitalnih zbirk	Novic	Organizacij	Fotografij v Albumu Slovenije	Ogledov novih zapisov v 2019
Celjska pokrajina	15	552	4	85	267.230
Dolenjska pokrajina	10	63	10	103	149.469
Gorenjska pokrajina	3	9	0	0	80.570
Goriška pokrajina	2	15	2	0	56.151
Koroška pokrajina	3	10	0	0	39.319
Obalno-kraška pokrajina	8	6	1	41	119.236
Osrednjeslovenska pokrajina	16	30	7	12	201.333
Pomurska pokrajina	4	24	0	3	38.117
Spodnje-podravska pokrajina	3	116	1	0	85.760
Štajerska pokrajina	4	31	3	4	73.690
Brez organizacije (uporabniki)	0	0	0	59	79.834
SKUPAJ	68	856	28	307	1.190.709

V Mariborski knjižnici smo na Kamri objavili 30 novic o domoznanskih prireditvah in podatke o treh novih organizacijah. V Albumu Slovenije nismo objavili nobene nove fotografije, prav tako nismo objavili nobene nove digitalne zbirke.

V Pokrajinskem arhivu Maribor so objavili obsežno zbirko *Vodni stolp v Mariboru in gradnja elektrarn na Dravi*. Dve novi digitalni zbirki, *Glazerjeva knjižnica v UKM* in *Fotografska zapuščina Boga Čerina v UKM*, so objavili v Univerzitetni knjižnici Maribor. Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica je objavila digitalno zbirko o izdelovalcu brušenih steklenih izdelkov *Zgodbe v steklu*.

Obiskovalci portala so si vsebine, ki so jih prispevale organizacije iz Štajerske pokrajine, v letu 2019 ogledali 73.690-krat. Digitalna zbirka *Po sledeh Tovarne avtomobilov in motorjev Maribor (TAM)*, ki smo jo 2013 kreirali v naši knjižnici, je bila v letu 2019 ponovno najbolje obiskana digitalna zbirka na portalu, saj je zabeležila 18.137 ogledov. Digitalna zbirka *Maribor v letu 1965* Pokrajinskega arhiva Maribor se je s 13.319 ogledi povzpela na četrto mesto najbolje obiskanih zbirk v letu 2019.

V Mariborski knjižnici smo delovali kot regijski uredniki portala ter se marca in oktobra udeležili sestankov urednikov, 28. novembra pa 3. Festivala Kamra, ki je bil v Osrednji knjižnici Celje.

Na portalu dLib (Digitalna knjižnica Slovenije) smo objavili 29 novih zvezkov Gradiva za zgodovino Maribora in 69 zvezkov revije Lovec ter nove zvezke revije Otroci in knjiga, skupaj 101 enoto gradiva. Vseh objavljenih gradiv konec leta 2019 je skupaj 1.475 enot, od tega 48 knjig, 37 zvezkov časopisja, 69 enot zgodovinskega časopisja, 1.311 enot znanstvenega časopisja in 10 enot slikovnega gradiva.

Projekti digitalizacije so potekali v vseh knjižnicah na območju in v UKM. V Mariborski knjižnici smo digitalizirali Gradivo za zgodovino Maribora in revijo Lovec, Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica je digitalizirala fotografije o zgodovinskem razvoju knjižnice in zbirko člankov o kulturni dediščini. Knjižnica Lenart je digitalizirala rokopis Kronika Sodnije sv. Lenart. Univerzitetna knjižnica Maribor je nadaljevala z digitalizacijo starejše mariborske periodike.

9.5 Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja

V letu 2019 smo v NUK v pregled poslali 18 seznamov izločenega knjižničnega gradiva. Od knjižnic na območju nismo prejeli nobenega zahtevka po izločenem gradivu, niti nam knjižnici nista poslali svojih seznamov izločenega gradiva. V NUK smo poslali 86 izvodov izločenega gradiva.

10 FINANČNO IN RAČUNOVODSKO POROČILO

10.1 Pojasnila k računovodskemu poročilu za leto 2019

Mariborska knjižnica se uvršča med pravne osebe javnega prava, določene uporabnike enotnega kontnega načrta, s šifro proračunskega uporabnika 37273. Deluje kot javni zavod na področju kulture, skladno z določbami Zakona o knjižničarstvu in Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo. Ustanoviteljice zavoda so Mestna občina Maribor, občine Duplek, Hoče-Slivnica, Miklavž na Dravskem polju, Rače-Fram ter Starše.

Pri organiziranju in vodenju finančnega poslovanja in sestavljanju računovodskega poročila smo poleg Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Mariborska knjižnica (MUV, št. 8/05, 16/06 in 17/09) upoštevali predvsem naslednje predpise:

- Zakon o javnih financah (URL RS, št. 79/99,124/00,79/01,30/02,56/02-ZJU, 110/02, 176/06, 14/07, 109/08, 49/09, 107/10, 11/11, 101/13 in 13/18),
- Zakon o računovodstvu (URL RS, št. 23/99 in 30/02),
- Pravilnik o računovodstvu Mariborske knjižnice,
- Slovenske računovodske standarde (URL RS, št. 95/15, 74/16 in 23/17),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (URL RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10, 104/10, 104/11 in 86/16),
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (URL RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17, 82/18 in 80/19),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (URL RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17 in 82/18),
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (URL RS, št. 117/02, 134/03, 108/13 in 100/15),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (URL RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15),
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (URL RS, št. 40/12, 105/12, 47/13, 85/14, 95/14, 90/15 in 102/15).

Računovodsko poročilo, predloženo Agenciji za javnopravne evidence in storitve, obsega:

1. Bilanco stanja s prilogama:

- stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
- stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil.

2. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov z obveznimi prilogami:

- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka,
- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti,
- izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov,
- izkaz računa financiranja določenih uporabnikov.

Prihodke in odhodke knjižnice merimo in razčlenjujemo v skladu z Zakonom o računovodstvu, Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava in računovodskimi standardi. Pri razvrstitvi prihodkov na javno službo in tržno dejavnost upoštevamo opredelitev Ministrstva za kulturo in navodilo Ministrstva za finance. Po Zakonu o davku na dodano vrednost smo zavezanci za obračun davka na dodano vrednost. Po predpisih izračunavamo odbitni delež v višini 2 %. Identifikacijska številka za potrebe davka na dodano vrednost je SI99698722.

V knjigovodskih evidencah izkazujemo prihodke in odhodke po vrstah in namenih, ločeno prihodke in odhodke glede na vrsto dejavnosti, na katero se nanašajo, ločeno na tiste, ki se nanašajo na javno službo, in na tiste, ki se nanašajo na prodajo proizvodov in storitev na trgu in na druge vire.

Prihodke knjižnice tvorijo:

- javni prihodki, za opravljanje dejavnosti javne službe po vrstah in namenih (proračunske dotacije občin ustanoviteljic in drugih občin ter ministrstev),
- nejavni prihodki, pridobljeni z opravljanjem javnih služb (kamor sodijo predvsem: zamudnine, opomini, članarine, odškodnine za gradivo, medknjižnična izposoja, rezervacije gradiva, uporaba računalnika, poizvedbe, strokovno svetovanje, izdaja publikacij, knjigoveške storitve, fotokopiranje, prejete donacije za pokrivanje stroškov javne službe),
- prihodki od prodaje blaga in storitev,
- prihodki od financiranja,
- drugi prihodki,
- prevrednotovalni poslovni prihodki.

V knjižnici nimamo organiziranega posebnega stroškovnega knjigovodstva, stroške vodimo na analitičnih kontih glavne knjige v knjigovodstvu oziroma v pomožnih evidencah izvenknjigovodsko. Stroške knjižnice, ki jih ni mogoče neposredno uvrstiti v dejavnost javne službe ali tržno dejavnost, delimo med dejavnosti po kriteriju razmerja med prihodki obeh dejavnosti. Stroške osrednje in krajevnih knjižnic ter projektov vodimo na posameznih stroškovnih mestih. Skupne naloge vodimo na enem stroškovnem mestu in jih konec leta razvrščamo na posamezne financerje po kriteriju števila prebivalcev. Stroške bibliobusa prav tako vodimo na enem stroškovnem mestu in jih po financerjih razdelimo ob zaključku poslovnega leta. Pri izračunu deležev za financiranje skupnih nalog in bibliobusa smo upoštevali določbe Odloka o ustanovitvi (točka 8.3), po katerem smo deleže občin izračunali glede na število prebivalcev, objavljeno na spletni strani Statističnega urada Republike Slovenije. V okviru skupin naravnih vrst stroškov posamezne vrste stroškov knjigovodsko evidentiramo na analitičnih kontih, prilagojenih za potrebe knjižnice.

Stroške evidentiramo po naravnih vrstah, v okviru naslednjih skupin:

- stroški materiala,
- stroški storitev,
- amortizacija,
- rezervacije,
- stroški dela,
- drugi stroški.

10.2 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev ter ocena gospodarnosti in učinkovitosti

Poslovanje knjižnice smo financirali s sredstvi občin ustanoviteljic in občin pogodbenih partneric. Za delovanje bibliobusa sta sredstva prispevali še Občina Oplotnica in Impol Slovenska Bistrica.

Nakup knjižničnega gradiva je sofinanciralo Ministrstvo za kulturo, v celoti je ministrstvo zagotovilo sredstva za izvajanje nalog osrednje območne knjižnice. Javna agencija za knjigo je sofinancirala izdajo revije *Otrok in knjiga* in izvedbo *Pravljničnega dne s pravljlično šolo*. Od Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport smo prejeli sredstva za izvedbo programov za medgeneracijsko učenje in sodelovanje.

Poleg proračunskih sredstev, občinskih in državnega proračuna, smo izvajanje knjižnične dejavnosti financirali tudi s sredstvi iz nejavnih virov (z zaračunavanjem storitev iz opravljanja javne službe in prodaje blaga in storitev na trgu - lastni prihodki) in donacij.

Pogodbe o financiranju dejavnosti so bile sklenjene do maja. Usklajen program dela je bil potrjen na seji sveta knjižnice 30.5.2019.

Nekatere občine pozno sprejmejo proračune, ne zagotavljajo začasnega financiranja, pogosto pa tudi po podpisu pogodb zamujajo z nakazili sredstev. V prvih mesecih leta smo zaradi tega imeli težave s poravnavo obveznosti. Težave z nerednim dotokom finančnih sredstev smo premostili s prenosom likvidnih sredstev preteklih obdobj in z lastnimi prihodki. Hkrati smo prilagodili poslovanje, nabavo knjižničnega gradiva ter naročila materialov in storitev. Nekatere obveznosti pa smo poravnali tudi z zamudo.

Na vseh področjih poslovanja skrbimo, da delo opravimo v skladu s predpisi. Sestavni del Pravilnika o računovodstvu Mariborske knjižnice so Navodila o ravnanju in kroženju knjigovodskih listin. Z doslednim upoštevanjem navodil se trudimo, da morebitne nepravilnosti zmanjšamo na minimum. Sledimo ciljem, zastavljenim v sprejetem letnem programu dela, in jih realiziramo v okviru odobrenih sredstev financerjev ter v kombinaciji z lastnimi sredstvi.

V letu 2019 smo poslovali gospodarno in učinkovito, saj smo z razpoložljivimi sredstvi realizirali večino zastavljenih ciljev in leto uspešno zaključili. Porabo smo prilagodili realiziranim prihodkom. Realizacija prihodkov in odhodkov je bila v pogodbenih okvirih in v skladu s finančnim načrtom, potrjenim na svetu knjižnice.

Prejeta sredstva, vključno s sredstvi za nabavo knjižničnega gradiva in opreme, so v letu 2019 znašala 4.081.098 EUR in so bila v primerjavi z letom 2018 višja za 3,98 %. Izdatki so znašali 4.062.195 EUR in so višji za 4,22 % glede na leto 2018. Za pokritje celotnih izdatkov so občine prispevale 86,63 % sredstev, državni proračun 6,09 % sredstev, iz lastnih sredstev smo pokrili 7,28 % vseh odhodkov.

Z zaračunavanjem storitev uporabnikom smo v letu 2019 iz nejavnih virov ustvarili presežek prihodkov nad odhodki v višini 18.902,79 EUR. Presežek bo porabljen v okviru opravljanja knjižnične dejavnosti kot javne službe. Namenjen bo nakupu knjižnične in računalniške opreme za izvedbo knjižnične dejavnosti oziroma pokrivanju amortizacije te opreme v prihodnjih letih, v skladu z zakonodajo.

10.3 Celotni proračun Mariborske knjižnice za leto 2019

PRIHODKI	REALIZACIJA 2019	POGODBE 2019	PLAN 2019	REALIZACIJA 2018	REALIZACIJA 2017	indeks real 18/ real 19	indeks pog.19/ real. 19
I. PRIHODKI SKUPAJ	4.081.098,10	4.057.517,04	6.910.843,72	3.924.941,50	3.724.942,28	103,98	100,58
A. Prihodki za izvajanje javne službe	4.081.098,10	4.057.017,04	6.910.343,72	3.924.818,56	3.724.942,28	103,98	100,59
1. Prihodki iz proračunov	3.783.967,56	3.752.517,04	6.600.793,72	3.618.524,14	3.426.337,07	104,57	100,84
1.1 Prihodki iz proračunov lokalnih skupnosti	3.535.362,25	3.502.818,61	6.070.926,99	3.399.561,50	3.203.116,46	103,99	100,93
Prihodki od Mestne občine Maribor	2.847.862,78	2.823.834,00	3.177.984,86	2.679.628,31	2.545.749,78	106,28	100,85
Prihodki od Občine Duplek	65.649,66	64.813,00	93.002,80	60.651,37	61.759,61	108,24	101,29
Prihodki od Občine Hoče Slivn.	87.257,13	87.373,73	124.574,65	79.034,99	75.418,87	110,40	99,87
Prihodki od Občine Kungota	30.166,92	30.166,92	36.368,11	28.500,00	27.414,07	105,85	100,00
Prihodki od Občine Lovrenc na Pohorju	59.247,82	59.194,00	61.445,71	58.928,93	54.624,44	100,54	100,09
Prihodki od Občine Miklavž na D. Polju	45.513,00	45.513,00	50.224,83	45.318,00	44.805,00	100,43	100,00
Prihodki od Občine Pesnica	59.878,14	59.878,14	77.222,33	57.983,11	58.666,91	103,27	100,00
Prihodki od Občine Rače Fram	36.500,00	36.500,00	54.480,04	36.000,00	31.000,00	101,39	100,00
Prihodki od Občine Ruše	133.092,21	127.922,00	132.658,04	122.559,00	119.716,28	108,59	104,04
Prihodki od Občine Selnica ob Dravi	37.500,00	37.500,00	63.434,66	50.000,00	50.000,00	75,00	100,00
Prihodki od Občine Starše	15.000,00	15.000,00	30.599,32	15.000,00	15.000,00	100,00	100,00
Prihodki od Občine Šentilj	105.223,39	104.533,19	123.347,19	98.571,45	97.700,83	106,75	100,66
Prihodki od Občine Oplotnica	5.001,94	5.001,94	4.886,84	4.974,19	4.660,34	100,56	100,00
Prihodki od Slovenske Bistrice-Impol	5.588,69	5.588,69	5.473,59	5.422,94	5.172,59	103,06	100,00
Prihodki za prioritete investicije in opremo-občine	1.880,57	0,00	2.035.224,02	56.989,21	11.427,74	3,30	0,00
1.2 Prihodki iz državnega proračuna	248.605,31	249.698,43	529.866,73	218.962,64	223.220,61	113,54	99,56
Prihodki od Ministrstva za kulturo	213.098,76	209.294,00	404.825,00	200.927,58	203.417,00	106,06	101,82
Prihodki od drugih ministrstev (JAK, Ministrstvo za izobraževanje, javna dela)	32.315,55	34.818,03	110.041,73	18.035,06	19.803,61	179,18	92,81
Prihodki za investicije in opremo-MzK	3.191,00	5.586,40	15.000,00	0,00	0,00	0,00	57,12
2. Drugi prihodki za izvajanje javne službe (lastna sredstva)	297.130,54	304.500,00	309.550,00	306.294,42	298.605,21	97,01	97,58
Prihodki od prodaje blaga in storitev	297.019,81	302.500,00	307.550,00	305.870,35	298.262,84	97,11	98,19
Prihodki od donacij	110,73	2.000,00	2.000,00	424,07	342,37	26,11	5,54
3. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (lastna sredstva)	0	500,00	500,00	122,94	0,00	0	0
Prihodki od najemnin	0	500,00	500,00	122,94	0,00	0	0

ODHODKI	REALIZACIJA 2019	POGODBE 2019	PLAN 2019	REALIZACIJA 2018	REALIZACIJA 2017	indeks real 18/ real 19	indeks pog.19/ real. 19
II. ODHODKI SKUPAJ	4.062.195,31	4.057.517,04	6.910.843,72	3.897.580,99	3.724.689,65	104,22	100,12
I. Odhodki za izvajanje javne službe	4.062.195,31	4.057.017,04	6.910.343,72	3.897.458,05	3.724.689,65	104,22	100,13
A.,B. Plače in drugi izdatki zaposlenim	2.875.023,36	2.882.443,88	2.911.293,94	2.662.216,73	2.578.681,76	107,99	99,74
Plače - I. bruto	2.232.625,16	2.229.683,59	2.185.247,46	2.082.388,08	2.037.615,87	107,21	100,13
Prispevki na plače	360.115,88	358.948,71	351.380,14	335.835,58	328.343,81	107,23	100,33
Drugi osebni prejemki	213.773,09	227.079,75	222.900,75	205.356,80	192.022,34	104,10	94,14
Dodatno pokojninsko zavarovanje	39.447,26	38.240,18	36.921,32	38.636,27	16.861,39	102,10	103,16
Javna dela	29.061,97	28.491,65	114.844,27	0,00	3.838,35	0,00	102,00
C. Izdatki za blago in storitve (materialni stroški)	597.740,50	607.898,20	701.074,76	598.570,52	592.512,21	99,86	98,33
Funkcionalni stroški objektov (splošni neprogramski stroški)	351.857,75	361.998,20	424.078,98	356.597,92	358.193,64	98,67	97,20
Funkcionalni stroški redne dejavnosti (splošni programski stroški)	180.031,29	183.900,00	205.995,78	177.778,02	176.234,17	101,27	97,90
Programski stroški redne dejavnosti	65.851,46	62.000,00	71.000,00	64.194,58	58.084,40	102,58	106,21
J. Investicijski odhodki	589.431,45	566.674,96	3.297.975,02	636.670,80	553.495,68	92,58	104,02
Knjižnično gradivo	578.470,99	552.060,00	1.192.751,00	572.489,54	535.480,88	101,04	104,78
Oprema in investicijsko vzdrževanje	10.960,46	14.614,96	2.105.224,02	64.181,26	18.014,80	17,08	74,99
2. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (tržni odhodki)	0	500,00	500,00	122,94	0,00	0	0
RAZLIKA PRIHODKI - ODHODKI	18.902,79	0,00	0,00	27.360,51	252,63	69,09	0,00

10.4 Pregled prejetih in porabljenih sredstev knjižnice

10.4.1 Prejeta sredstva

	2019	2018	2017	indeks 18/19
Prejeta sredstva	4.081.098,10	3.924.941,50	3.724.942,28	103,98
- Občine	3.535.362,25	3.399.561,50	3.203.116,46	103,99
- Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje	216.289,76	202.157,09	204.646,51	106,99
- Javna agencija za knjigo	13.000,00	12.000,00	11.000,00	108,33
- Zavod RS za zaposlovanje - JD	18.565,55	0,00	3.129,65	0,00
- ESS - zaposlovanje mladih	750,00	4.805,55	4.444,45	15,61
- Lastna sredstva	297.130,54	306.417,36	298.605,21	96,97

10.4.1.1 Sredstva občinskih proračunov

Občina/postavka	Plače in osebni prejemki	Materialni stroški	Knjižnično gradivo	Investicije in investicijsko vzdrževanje	SKUPAJ	Deleži
Mestna občina Maribor	2.321.997,85	355.864,93	170.000,00	0,00	2.847.862,78	80,55
Občina Duplek	58.149,66	2.500,00	5.000,00	0,00	65.649,66	1,86
Občina Hoče Slivnica	67.300,79	11.456,34	8.500,00	0,00	87.257,13	2,47
Občina Kungota	12.592,15	5.074,77	12.500,00	0,00	30.166,92	0,85
Občina Lovrenc na Pohorju	35.065,82	13.682,00	10.500,00	1.880,57	61.128,39	1,73
Občina Miklavž	17.380,00	7.000,00	21.133,00	0,00	45.513,00	1,29
Občina Pesnica	34.638,51	15.239,63	10.000,00	0,00	59.878,14	1,69
Občina Rače Fram	18.904,25	7.595,75	10.000,00	0,00	36.500,00	1,03
Občina Ruše	93.070,21	13.660,00	26.362,00	0,00	133.092,21	3,76
Občina Selnica ob Dravi	34.951,31	48,69	2.500,00	0,00	37.500,00	1,06
Občina Starše	10.521,97	1.178,03	3.300,00	0,00	15.000,00	0,42
Občina Šentilj	69.634,93	20.588,46	15.000,00	0,00	105.223,39	2,98
Občina Oplotnica	2.672,45	2.329,49	0,00	0,00	5.001,94	0,14
Občina Sl. Bistrica - Impol	2.672,45	2.916,24	0,00	0,00	5.588,69	0,16
Skupaj občinski proračuni	2.779.552,35	459.134,33	294.795,00	1.880,57	3.535.362,25	100,00

10.4.1.2 Sredstva iz državnega proračuna

Ministrstvo / postavka	Plače in osebni prejemki	Materialni stroški	Knjižnično gradivo	Investicije-oprema	Skupaj	Deleži
Ministrstvo za kulturo						
- knjižnično gradivo	0,00	0,00	125.765,00	0,00	125.765,00	
- program nalog OOK	60.000,00	13.194,42	12.500,00	0,00	85.694,42	
- dejavnosti TŽO (MIZŠ)	0,00	1.639,34	0,00	0,00	1.639,34	
- nakup IKT opreme	0,00	0,00	0,00	3.191,00	3.191,00	
Skupaj	60.000,00	14.833,76	138.265,00	3.191,00	216.289,76	87,00
Javna agencija za knjigo RS						
JAK - Revija OiK	0,00	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	
JAK - pravljичni večer	0,00	3.000,00	0,00	0,00	3.000,00	
Skupaj	0,00	13.000,00	0,00	0,00	13.000,00	5,23
Evropski socialni sklad-zaposlovanje mladih						
Sofinanciranje pl. (1 mes.)	750,00	0,00	0,00	0,00	750,00	0,30
Zavod RS za zaposlovanje-javna dela						
Sofinanciranje plač	18.388,61	176,94	0,00	0,00	18.565,55	7,47
Skupaj državni proračun	79.138,61	28.010,70	138.265,00	3.191,00	248.605,31	100,00

10.4.1.3 Lastni prihodki – od izvajanja javne službe in prodaje na trgu

Vrsta dejavnosti	Prihodek	Realizacija 2019	Usklajen plan 2019	Realizacija 2018	Realizacija 2017	Indeks realiz.18 realiz.19
Javna služba	prihodki od zamudnin (opomini)	52.727,38	53.000,00	52.564,72	49.635,50	100,31
Javna služba	prihodki od zamudnin (dnevnih)	41.213,24	45.000,00	43.334,68	46.011,14	95,10
Javna služba	prihodki od članarin	142.102,98	145.000,00	144.667,97	144.401,15	98,23
Javna služba	prihodki od fotokopij	85,95	100,00	55,50	93,10	154,86
Javna služba	prihodki od izgubljenih knjig	3.336,85	3.500,00	3.474,43	3.537,97	96,04
Javna služba	prihodki od izgubljenih izkaznic	5.304,38	4.000,00	3.603,76	3.826,80	147,19
Javna služba	prihodki od uporabe računalnikov	984,66	1.000,00	871,20	871,65	113,02
Javna služba	prihodki od prodaje odpisanih knjig	2.140,39	1.500,00	2.103,76	1.129,68	101,74
Javna služba	prihodki od knjigoveznice	128,92	150,00	157,68	142,08	81,76
Javna služba	prihodki od medknjiž. izposoje	847,00	1.000,00	913,00	968,50	92,77
Javna služba	prihodki od poškodov. gradiva	127,40	150,00	91,90	151,59	138,63
Javna služba	prihodki od prodaje revij in knjig	4.316,52	3.500,00	3.770,36	3.265,41	114,49
Javna služba	prihodki od donacij in sponzorstva	110,73	2.000,00	424,07	342,37	26,11
Javna služba	prihodki od oddaje prostorov v uporabo	106,56	500,00	122,94	0,00	86,68
Javna služba	prihodki UTŽO - prispevki	5.764,60	5.000,00	5.338,19	5.208,63	107,99
Javna služba	prihodki UTŽO - šolnine	29.064,32	32.000,00	31.543,25	32.557,05	92,14
Javna služba	drugi prihodki (izobraževanje, nagrada ZSK, študijska praksa)	5.300,61	2.000,00	6.978,65	1.729,06	75,95
Javna služba	prihodki od bibliografskih zapisov	7,80	300,00	787,80	25,57	0,99
Javna služba	prihodki od rezervacij gradiva	1.277,50	1.400,00	1.280,75	1.267,70	99,75
Javna služba	prihodki od prodaje vrečk	262,59	400,00	377,38	429,48	69,58
Javna služba	prihodki od obdelave in opreme izgubljenega gradiva	1.382,50	1.500,00	1.479,51	1.508,98	93,44
Javna služba	prihodki od izvedbe dejavnosti	537,66	2.000,00	2.475,86	1.501,80	21,72
	Skupaj	297.130,54	305.000,00	306.417,36	298.605,21	96,97

10.4.1.4 Poraba sredstev

	2019	2018	2017	indeks 18/19
Porabljena sredstva skupaj	4.062.195,31	3.897.580,99	3.724.689,65	104,22
Knjižnično gradivo	578.470,99	572.489,54	535.480,88	101,04
Materialni stroški	597.740,50	598.693,46	592.512,21	99,84
Plače in osebni prejemki	2.875.023,36	2.662.216,73	2.578.681,76	107,99
Investicijsko vzdrževanje in nakup opreme	10.960,46	64.181,26	18.014,80	17,08

10.4.1.5 Poraba lastnih sredstev

Poraba lastnih sredstev	Realizacija 2019	Predvidena poraba 2019	Realizacija 2018	Realizacija 2017	Indeks realizac.18 realizac.19
Investicije, investicijsko vzdrževanje in obnova prostorov in opreme	5.888,89	9.028,56	13.296,99	18.653,77	44,29
Programski stroški dejavnosti	46.810,16	42.451,68	43.962,01	37.879,88	106,48
Materialni stroški (funkcionalni stroški objektov - splošni neprogramski stroški)	13.558,36	29.668,69	12.883,07	41.694,72	105,24
Materialni stroški (funkcionalni stroški redne dejavnosti - splošni programski stroški)	50.226,95	98.791,97	65.422,00	74.786,13	76,77
Plače in osebni prejemki	16.332,40	5.059,10	3.075,24	0,00	531,09
Knjižnično gradivo	145.410,99	120.000,00	140.417,54	125.338,08	103,56
Presežek prihodkov nad odhodki (namenjen nakupu opreme in pokrivanju amortizacije)	18.902,79	0,00	27.360,51	252,63	69,09
SKUPAJ	297.130,54	305.000,00	306.417,36	298.605,21	96,97

10.5 Izkazi prihodkov in odhodkov

10.5.1 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je temeljni računovodski izkaz določenih proračunskih uporabnikov, v katerem so prikazani prihodki in odhodki po načelu poslovnega dogodka. Izkaz je sestavljen za obdobje od 1.1. do 31.12.2019. Prikazani so prihodki in odhodki za tekoče in predhodno leto ter primerjava z indeksom.

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek - tekoče leto	Znesek - predhodno leto	indeks
1	2	3	4	5	6
	A) prihodki od poslovanja	860	3.641.414	3.434.816	106,0
760	prihodki od prodaje proizvodov in storitev	861	3.641.414	3.434.816	106,0
	povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	862	0	0	0,0
	zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	863	0	0	0,0
761	prihodki od prodaje blaga in materiala	864	0	0	0,0
	B) finančni prihodki	865	0	0	0,0
763	C) drugi prihodki	866	1.547	1.063	0,0
	Č) prevrednotovalni poslovni prihodki	867	5	1	500,0
del 764	prihodki od prodaje osnovnih sredstev	868	0	0	0,0
del 764	drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	869	5	1	500,0
	D) celotni prihodki	870	3.642.966	3.435.880	106,0
	E) stroški blaga, materiala in storitev	871	589.998	587.896	100,4
del 466	nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	872	0	0	0,0
460	stroški materiala	873	125.540	129.155	97,2
461	stroški storitev	874	464.458	458.741	101,2
	F) stroški dela	875	2.875.023	2.662.217	108,0
del 464	plače in nadomestila plač	876	2.253.217	2.082.388	108,2
del 464	prispevki za socialno varnost delodajalcev	877	363.545	335.836	108,3
del 464	drugi stroški dela	878	258.261	243.993	105,8
462	G) amortizacija	879	151.300	147.609	102,5
463	H) rezervacije	880	0	0	0,0
465	J) drugi stroški	881	7.254	9.794	74,1
467	K) finančni odhodki	882	0	0	0,0
468	L) drugi odhodki	883	484	966	0,0
	M) prevrednotovalni poslovni odhodki	884	4	38	10,5
del 469	odhodki od prodaje osnovnih sredstev	885	0	0	0,0

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek - tekoče leto	Znesek - predhodno leto	Indeks
del 469	ostali prevrednotovalni poslovni odhodki	886	4	38	10,5
	N) celotni odhodki	887	3.624.063	3.408.520	106,3
	O) presežek prihodkov	888	18.903	27.360	69,1
	P) presežek odhodkov	889	0	0	0,0
del 80	davek od dohodka pravnih oseb	890	0	0	0,0
del 80	presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	891	18.903	27.360	69,1
del 80	presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	892	0	0	0,0
	presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	6.187	1.024	0,0
	povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	92	92	100,0
	število mesecev poslovanja	895	12	12	100,0

10.5.1.1 Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za leto 2019 so prikazani prihodki za tekoče poslovanje knjižnice, v skladu z računovodskimi predpisi. Sredstva, namenjena nakupu knjižničnega gradiva in opreme, niso zajeta v izkazu prihodkov, saj so v skladu z Zakonom o računovodstvu in podzakonskimi predpisi vodena v bilanci stanja, v skupini 98, kot sredstva prejeta v upravljanje. Ob nakupu knjižničnega gradiva in opreme (osnovnih sredstev in drobnega inventarja) se amortizacija pokriva v breme navedenih sredstev in nima vpliva na izkaz prihodkov in odhodkov oziroma rezultat poslovanja.

Stroški dela

Stroške dela smo obračunali v skladu z veljavno zakonodajo, Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, Kolektivno pogodbo za javni sektor, Aneksom h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji, Zakonom za uravnoteženje javnih financ in drugo spremljajočo plačno zakonodajo. Stroški dela so znašali 2.875.023,36 EUR, sredstva za izplačilo so prispevale občine ustanoviteljice in pogodbene partnerice. Izvajanje nalog OOK je pokrilo Ministrstvo za kulturo. Iz lastnih sredstev smo za december izplačali delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu. V stroških dela so zajete naslednje postavke: plače I. bruto, prispevki na plače in drugi osebni prejemki zaposlenih. Stroški dela so predstavljali 70,78 % vseh izdatkov v letu 2019 in so bili 7,99 % višji kot leta 2018. Stroški dela so se povečali v skladu z Dogovorom o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju, sprejetem decembra 2018. V primerjavi z letom 2018 je bil izplačan višji regres za letni dopust, višje so bile tudi premije dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke. Stroške dela smo obračunali in izplačali za povprečno 92 zaposlenih.

Stroški dela - 2019	2.875.023,36	100,00
- I. bruto	2.253.217,43	78,22
- prispevki na plače	363.545,02	12,61
- drugi izdatki za zaposlene	258.260,91	9,17

Razdelitev drugih izdatkov	258.260,91	100,00
- regres za letni dopust	84.110,02	32,57
- povračila stroškov prehrane med delom	76.812,80	29,74
- povračila stroškov prevoza na delo in iz dela	42.611,30	16,50
- jubilejne nagrade	4.620,08	1,79
- odpravnine ob upokojitvi	10.659,45	4,13
- premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja	39.447,26	15,27

Materialni stroški

Materialni stroški poslovanja so znašali 597.740,50 EUR, od tega stroški materiala 125.539,91 EUR, stroški storitev 464.458,13 EUR in drugi materialni stroški 7.742,46 EUR. Občine so za pokritje materialnih stroškov prispevale 76,8 % sredstev, državni proračun 4,7 %, iz lastnih prihodkov smo pokrili 18,5 % materialnih stroškov. Celotni materialni stroški so bili v primerjavi z letom 2018 nižji za 0,16 %. Deleži povišanja oziroma zmanjšanja posameznih materialnih stroškov so vidni v tabelah v nadaljevanju.

Stroški materiala

V spodnji preglednici so prikazani stroški materiala po posameznih postavkah za leto 2019 in primerjava z letom 2018. Iz preglednice so razvidni deleži znotraj stroškov materiala in primerjava med letoma. Celotni stroški materiala so v letu 2019 znašali 125.539,91 EUR in so bili v primerjavi z letom 2018 nižji za 2,8 %. Največji delež stroškov materiala so predstavljali stroški ogrevanja, ki so znašali 42.774,36 EUR ali 34,07 % vseh stroškov materiala, sledijo jim stroški električne energije v višini 32.818,23 EUR oziroma 26,14 %.

	2019	Delež (%)	2018	Delež (%)	Indeks 18/19
Stroški materiala skupaj	125.539,91	100,00	129.155,46	100,00	97,2
- knjigoveshki material in material za opremo građiva	10.103,54	8,05	15.851,12	12,27	63,7
- material za izposajo	6.190,69	4,93	7.137,49	5,53	86,7
- material za čiščenje	35,3	0,03	104,68	0,08	33,7
- material za vzdrževanje opreme	3.458,36	2,75	3.537,79	2,74	97,8
- pisarniški material	5.715,77	4,55	5.208,59	4,03	109,7
- material za prireditve in razstave	5.867,46	4,67	5.779,83	4,48	101,5
- stroški ogrevanja	42.774,36	34,07	40.560,55	31,40	105,5
- goriva in maziva za prevozna sredstva	14.199,88	11,31	14.995,01	11,61	94,7
- električna energija	32.818,23	26,14	33.054,94	25,59	99,3
- stroški drobnega inventarja	681,89	0,54	729,46	0,56	93,5
- drugi stroški materiala	3.694,43	2,94	2.196,00	1,70	168,2

Stroški storitev

Stroški storitev so v letu 2019 znašali 464.458,13 EUR in so bili v primerjavi z letom 2018 višji za 5.717,41 EUR oziroma 1,2 %. Največji delež stroškov storitev zajemajo stroški čiščenja prostorov v višini 87.256,44 EUR oziroma 18,8 % vseh stroškov storitev. Sledijo jim stroški najemnin v višini 52.391,33 EUR oziroma 11,3 % vseh stroškov storitev.

Stroški strokovnega izobraževanja zaposlenih so v letu 2019 znašali 21.621,15 EUR in so bili za 18,6 % višji kot leta 2018. Stroški izobraževanja na redno zaposlenega so znašali 235,01 EUR. Zaposleni so se udeležili strokovnih izobraževanj glede na potrebe delovnega procesa. Nekaj izobraževanj smo izvedli tudi v lastni organizaciji, zaposleni so znanje prenašali na druge sodelavce.

Vsi stroški storitev so v nadaljevanju prikazani po postavkah, deležih in v primerjavi z letom 2018.

	2019	Delež (%)	2018	Delež (%)	Indeks 18/19
Stroški storitev skupaj	464.458,13	100,0	458.740,72	100,0	101,2
- telefonske storitve	12.815,51	2,76	13.281,36	2,90	96,5
- stroški najetih računalniških linij	10.524,88	2,27	10.535,33	2,30	99,9
- poština in kurirske storitve	17.294,33	3,72	14.498,47	3,16	119,3
- prevozni stroški in storitve	329,57	0,07	349,40	0,08	94,3
- tekoče vzdrževanje računalniške in komunikacijske opreme	14.144,53	3,05	15.680,73	3,42	90,2
- tekoče in investicijsko vzdrževanje druge opreme	9.572,00	2,06	18.206,13	3,97	52,6
- tekoče vzdrževanje in popravila vozil	7.177,63	1,55	5.290,49	1,15	135,7
- najemnine za poslovne prostore	52.391,33	11,28	52.632,09	11,47	99,5
- obratovalni stroški	14.439,34	3,11	16.875,66	3,68	85,6
- storitve varovanja zgradb in prostorov	19.840,27	4,27	19.447,46	4,24	102,0
- stroški čiščenja	87.256,44	18,79	84.683,71	18,46	103,0
- druge najemnine, zakupnine in licenčnine	11.780,48	2,54	11.665,16	2,54	101,0
- nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča	3.907,40	0,84	4.040,15	0,88	96,7
- voda	2.170,03	0,47	1.835,74	0,40	118,2
- odvoz smeti	7.036,77	1,52	5.563,47	1,21	126,5
- stroški medknjižnične izposoje	577,17	0,12	448,38	0,10	128,7
- pristojbine za registracijo vozil	1.346,13	0,29	1.553,09	0,34	86,7
- zavarovalne premije za motorna vozila	4.114,56	0,89	4.625,03	1,01	89,0
- zavarovalne premije za opremo	9.529,03	2,05	9.035,58	1,97	105,5
- storitve - prireditve in razstave	27.051,50	5,82	24.573,47	5,36	110,1
- dnevnice	2.252,31	0,48	1.332,10	0,29	169,1
- nočnine	1.883,18	0,41	1.803,90	0,39	104,4
- prevozni stroški za službena potovanja	4.128,88	0,89	2.683,16	0,58	153,9
- drugi izdatki za službena potovanja	505,18	0,11	524,23	0,11	96,4
- stroški za strokovno izobraževanje zaposlenih	12.851,60	2,77	11.885,92	2,59	108,1
- stroški zdravniških pregledov	919,10	0,20	1.581,02	0,34	58,1
- reprezentanca	803,08	0,17	984,06	0,21	81,6
- stroški storitev organizacijam za plačilni promet	2.132,16	0,46	2.376,35	0,52	89,7
- članarine	2.670,00	0,57	2.688,00	0,59	99,3
- stroški reklame in propagande	2.925,95	0,63	3.469,23	0,76	84,3
- založniške in tiskarske storitve	35.657,98	7,68	33.635,00	7,33	106,0
- drugi stroški storitev	42.440,52	9,14	41.336,66	9,01	102,7
- plačila po podjemnih pogodbah o delu	2.855,63	0,61	202,41	0,04	1410,8
- plačila po podjemnih pogodbah - posebni davek	650,16	0,14	45,33	0,01	1434,3
- plačila avtorskih honorarjev	38.483,50	8,29	39.372,45	8,58	97,7

10.5.2 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

V izkazu prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka so prikazani prihodki in odhodki po 16. členu pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov. Pri pripoznavanju prihodkov in odhodkov v izkazu smo upoštevali načelo denarnega toka - plačane realizacije. Podatki se vodijo na predpisanih evidenčnih kontih, ki niso primerljivi s podatki iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov. V letu 2019 so bili realizirani prihodki po denarnem toku v višini 4.062.969 EUR, kar je 3,9 % več kot leto prej. Odhodki po denarnem toku so znašali 4.086.332 EUR in so bili za 5,3 % višji kot leta 2018. Presežek odhodkov nad prihodki po denarnem toku znaša 23.363 EUR. Vsi prihodki so bili realizirani v okviru opravljanja dejavnosti javne službe. Po navodilu Ministrstva za finance smo pod AOP 487 izkazali prihodke od oddaje premoženja v upravljanju, v uporabo oziroma najem zunanjim izvajalcem, ker so bile pogodbe o uporabi prostora sklenjene med javnim zavodom in najemnikom. V skladu z določbami 77. člena ZIPRS1819 izračun presežka po fiskalnem pravilu ni potreben, ker je ugotovljen presežek odhodkov nad prihodki. Kratkoročne obveznosti na dan 31.12.2019 so znašale 369.151 EUR.

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek tekoče leto	Znesek predhodno leto
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI	401	4.062.969	3.911.081
	1.PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	402	4.062.969	3.910.958
	A. prihodki iz sredstev javnih financ	403	3.747.299	3.598.594
	a. prejeta sredstva iz državnega proračuna	404	244.635	222.215
del 7400	prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	104.179	92.112
del 7400	prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	140.456	130.103
	b. prejeta sredstva iz občinskih proračunov	407	3.502.664	3.376.379
del 7401	prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	3.191.995	3.025.028
del 7401	prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	310.669	351.351
	c. prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	410	0	0
del 7402	prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0	0
del 7402	prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij	413	0	0
del 7403	prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e. prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek tekoče leto	Znesek predhodno leto
741	f. prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	0
	B. drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	420	315.670	312.364
del 7102	prejete obresti	422	0	0
del 7100	prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
7103	prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487	25	0
del 7141	drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	315.534	311.798
72	kapitalski prihodki	425	0	200
730	prejete donacije iz domačih virov	426	111	366
731	prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
782	prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0	0
783	prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0
784	prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	0	0
786	ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0	0
787	prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	431	0	123
7130	prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	0	123
del 7102	prejete obresti	433	0	0
	II. SKUPAJ ODHODKI	437	4.086.332	3.881.037
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	438	4.086.332	3.880.914
	A. plače in drugi izdatki zaposlenim	439	2.442.058	2.276.383
del 4000	plače in dodatki	440	2.183.858	2.028.981
del 4001	regres za letni dopust	441	84.110	79.286
del 4002	povračila in nadomestila	442	118.800	115.070
del 4003	sredstva za delovno uspešnost	443	27.766	32.750
del 4004	sredstva za nadurno delo	444	15.114	10.195
del 4005	plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	drugi izdatki zaposlenim	446	12.410	10.101
	B. prispevki delodajalcev za socialno varnost	447	399.005	371.454
del 4010	prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	197.627	183.848
del 4011	prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	158.231	147.238
del 4012	prispevek za zaposlovanje	450	1.509	1.388
del 4103	prispevek za starševsko varstvo	451	2.231	2.077
del 4105	premije kolektivnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	39.407	36.903
	C. izdatki za blago in storitve za izvajanje javne s.	453	609.994	597.303

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek tekoče leto	Znesek predhodno leto
del 4020	pisarniški in splošni material in storitve	454	218.330	205.420
del 4021	posebni material in storitve	455	56.106	59.401
del 4022	energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	113.394	111.202
del 4023	prevozni stroški in storitve	457	28.491	28.773
del 4024	izdatki za službena potovanja	458	9.421	7.113
del 4025	tekoče vzdrževanje	459	33.042	40.318
del 4026	poslovne najemnine in zakupnine	460	71.932	70.703
del 4027	kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	drugi operativni odhodki	463	79.278	74.373
403	D. plačila domačih obresti	464	0	0
404	E. plačila tujih obresti	465	0	0
410	F. subvencije	466	0	0
411	G. transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0
412	H. transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0
413	I. drugi tekoči domači transferi	469	0	0
	J. investicijski odhodki	470	635.275	635.774
4200	nakup zgradb in prostorov	471	2.269	40.889
4201	nakup prevoznih sredstev	472	0	0
4202	nakup opreme	473	14.876	20.327
4203	nakup drugih osnovnih sredstev	474	617.483	572.597
4204	novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
4205	investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	nakup nematerialnega premoženja	478	647	1.961
4208	študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0
4209	nakup blagovnih rezerv in investicijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	481	0	123
del 400	A. plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	0	0
del 401	B. prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	0	0
del 402	C. izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	0	123
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	485	0	30.044
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	486	23.363	0

10.5.3 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb prikazuje podatke o danih posojilih in prejetih vračilih ter o izdatkih, namenjenih nakupu kapitalskih deležev, in prejemke iz naslova prodaje teh deležev. V Mariborski knjižnici navedenih poslovnih dogodkov nismo beležili.

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek - tekoče leto	Znesek - predhodno leto
1	2	3	4	5
750	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	500	0	0
7500	prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0	0
7501	prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0	0
7502	prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0
7503	prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505	0	0
7505	prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0
7506	prejeta vračila danih posojil - iz tujine	507	0	0
7507	prejeta vračila danih posojil - državnemu zboru	508	0	0
7508	prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509	0	0
7509	prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	V. DANA POSOJILA	512	0	0
4400	dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	dana posojila privatnim podjetjem	517	0	0
4405	dana posojila občinam	518	0	0
4406	dana posojila v tujino	519	0	0
4407	dana posojila državnemu zboru	520	0	0
4408	dana posojila javnim agencijam	521	0	0
4409	plačila zapadlih poroštev	522	0	0
441	povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA	524	0	0
	VI/2 DANA MINS PREJETA POSOJILA	525	0	0

10.5.4 Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov

V izkazu računa financiranja prikazujemo podatke o prejetih zneskih iz najetih posojil in podatke o odplačilih glavnice najetih posojil v obračunskem obdobju. V letu 2019 nismo imeli najetih posojil.

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek - tekoče leto	Znesek - predhodno leto
1	2	3	4	5
50	VII. ZADOLŽEVANJE	550	0	0
500	domače zadolževanje	551	0	0
5001	najeti krediti pri poslovnih bankah	552	0	0
5002	najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0
del 5003	najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556	0	0
del 5003	najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0
del 5003	najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	zadolževanje v tujini	559	0	0
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA	560	0	0
550	odplačila domačega dolga	561	0	0
5501	odplačila dolga poslovnim bankam	562	0	0
5502	odplačila dolga drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	odplačila dolga državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	odplačila dolga proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0
del 5503	odplačila dolga skladom socialnega zavarovanja	566	0	0
del 5503	odplačila dolga drugim javnim skladom	567	0	0
del 5503	odplačila dolga drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0
551	odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE	570	0	0
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA	571	0	0
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	572	0	30.044
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	573	23.363	

10.5.5 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Izkaz prikazuje prihodke in odhodke za izvajanje javne službe ter prihodke in odhodke od prodaje blaga in storitev na trgu, razčlenjene po vrstah prihodkov in odhodkov. Stroške knjižnice, ki jih ni mogoče neposredno uvrstiti v dejavnost javne službe ali tržno dejavnost, delimo med dejavnosti po kriteriju razmerja med prihodki obeh dejavnosti. Vsi realizirani prihodki so prihodki od izvajanja javne službe. V letu 2019 smo zaračunali 106,56 eur najemnin oziroma prihodkov od oddaje prostorov v uporabo zunanjim izvajalcem, ki smo jih evidentirali v okviru opravljanja dejavnosti javne službe, v skladu z navodilom Ministrstva za finance.

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine kontov	Oznaka za AOP	Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	660	3.641.414	0
760	prihodki od prodaje proizvodov in storitev	661	3.641.414	0
	povečanje vrednosti zalog in nedokončane proizvodnje	662	0	0
	zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	663	0	0
761	prihodki od prodaje blaga in materiala	664	0	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	0	0
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	1.547	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	667	5	0
del 764	prihodki od prodaje osnovnih sredstev	668	0	0
del 764	drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	669	5	0
	D) CELOTNI PRIHODKI	670	3.642.966	0
	E) STROŠKI BLAGA, MATER. IN STOR.	671	589.998	0
del 466	nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	672	0	0
460	stroški materiala	673	125.540	0
461	stroški storitev	674	464.458	0
	STROŠKI DELA	675	2.875.023	0
del 464	plače in nadomestila plač	676	2.253.217	0
del 464	prispevki za socialno varnost delodajalcev	677	363.545	0
del 464	drugi stroški dela	678	258.261	0
462	G) AMORTIZACIJA	679	151.300	0
463	H) REZERVACIJE	680	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	681	7.254	0
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	0	0
468	L) DRUGI ODHODKI	683	484	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	684	4	0
del 469	odhodki od prodaje osnovnih sredstev	685	0	0
del 469	ostali prevrednotovalni poslovni odhodki	686	4	0
	N) CELOTNI ODHODKI	687	3.624.063	0
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	688	18.903	0
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	689	0	0
del 80	davek od dohodka pravnih oseb	690	0	0
del 80	presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	691	18.903	0
del 80	presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	692	0	0
	presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	6.187	0

10.6 Bilanca stanja

V bilanci stanja so prikazani podatki o sredstvih in obveznostih do virov sredstev na koncu obračunskega obdobja, na dan 31.12.2019. Podatki o sredstvih in obveznostih so razčlenjeni glede na vrsto in ročnost. Prikazano je stanje tekočega in predhodnega leta ter primerjava, prikazana z indeksom rasti.

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek tekoče leto	Znesek predhodno leto	Indeks
1	2	3	4	5	6
	A) dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	001	506.599	593.448	85
00	neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	002	11.830	12.051	98
01	popravek vrednosti neopredmetenih sredstev	003	1.804	3.163	57
02	nepremičnine	004	1.012.503	1.012.503	100
03	popravek vrednosti nepremičnin	005	661.984	631.609	105
04	oprema in druga opredmetena osn. sredstva	006	12.302.534	12.029.247	102
05	popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	007	12.156.480	11.825.581	103
06	dolgoročne finančne naložbe	008	0	0	0
07	dolgoročno dana posojila in depoziti	009	0	0	0
08	dolgoročne terjatve iz poslovanja	010	0	0	0
09	terjatve za sredstva dana v upravljanje	011	0	0	0
	B) kratkoročna sredstva; razen zalog in aktivne časovne razmejitve	012	437.989	449.572	97
10	denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednostnice	013	245	206	119
11	dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	014	185.706	208.843	89
12	kratkoročne terjatve do kupcev	015	873	627	139
13	dani predujmi in varščine	016	0	0	0
14	kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	017	243.028	228.642	106
15	kratkoročne finančne naložbe	018	0	0	0
16	kratkoročne terjatve iz financiranja	019	0	0	0
17	druge kratkoročne terjatve	020	7.452	11.254	66
18	neplačani odhodki	021	0	0	0
19	aktivne časovne razmejitve	022	685	0	0
	C) zaloge	023	0	0	0
30	obračun nabave materiala	024	0	0	0
31	zaloge materiala	025	0	0	0
32	zaloge drobnega inventarja in embalaže	026	0	0	0
33	nedokončana proizvodnja in storitve	027	0	0	0
34	proizvodi	028	0	0	0
35	obračun nabave blaga	029	0	0	0

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek tekoče leto	Znesek predhodno leto	Indeks
36	zaloge blaga	030	0	0	0
37	druge zaloge	031	0	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ	032	944.588	1.043.020	91
99	aktivni konti izvenbilančne evidence	033	0	0	0
	D) kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	034	369.151	393.450	94
20	kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	035	52	65	80
21	kratkoročne obveznosti do zaposlenih	036	233.520	204.875	114
22	kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	037	86.970	137.114	63
23	druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	038	37.932	35.099	108
24	kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	039	10.677	13.382	80
25	kratkoročne obveznosti do financerjev	040	0	0	0
26	kratkoročne obveznosti iz financiranja	041	0	0	0
28	neplačani prihodki	042	0	0	0
29	pasivne časovne razmejitve	043	0	2.915	0
	E) lastni viri in dolgoročne obveznosti	044	575.437	649.570	89
90	splošni sklad	045	0	0	0
91	rezervni sklad	046	0	0	0
92	dolgoročne pasivne časovne razmejitve	047	16.140	16.282	99
93	dolgoročne rezervacije	048	0	0	0
940	sklad namenskega premoženja v javnih skladih	049	0	0	0
9410	sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	050	0	0	0
9411	sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za finančne naložbe	051	0	0	0
9412	presežek prihodkov nad odhodki	052	0	0	0
9413	presežek odhodkov nad prihodki	053	0	0	0
96	dolgoročne finančne obveznosti	054	0	0	0
97	druge dolgoročne obveznosti	055	0	0	0
980	obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	056	540.394	605.928	89
981	obveznosti za dolgoročne finančne naložbe	057	0	0	0
985	presežek prihodkov nad odhodki	058	18.903	27.360	69
986	presežek odhodkov nad prihodki	059	0	0	0
	I. PASIVA SKUPAJ	060	944.588	1.043.020	91
99	pasivni konti izvenbilančne evidence	061	0	0	0

10.6.1 Pojasnila pomembnejših postavk bilance stanja

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Za nabavo in obnovo opreme smo porabili 17.147,37 EUR. Nabavili smo za 5.548,65 EUR knjižnične opreme (pohištvo), za 7.063,04 EUR računalniške opreme ter za 4.535,68 EUR druge opreme oziroma strojev in naprav. Skupaj smo nabavili 69 novih osnovnih sredstev, prikazanih v spodnji tabeli. Zamenjavo plinske peči v Knjižnici Tabor je financirala in izvedla Mestna občina Maribor.

Nabavljena oprema	Kos	Vrednost
Računalniki in računalniška oprema		
- osebni računalnik	7	3.403,68
- programska oprema (Office)	7	646,69
- monitor	7	659,47
- modem	1	1,00
- mrežno stikalo	6	1.312,14
- predvajalnik	1	103,33
- projektor	1	936,73
Pohištvo in knjižnična oprema		
- knjižna polica	22	2.629,75
- miza - pisalna	1	287,96
- stojalo za prospekte	1	320,91
- stol	9	2.310,03
Druga oprema		
- klimatska naprava	4	4.083,72
- mobilni telefon	2	451,96

Opremo smo nabavili s sredstvi:

- Ministrstva za kulturo v višini 3.191,00EUR - IKT oprema
- Občine Lovrenc na Pohorju 1.880,57 EUR (pohištvena oprema).
- Z lastnimi sredstvi, pridobljenimi z zaračunavanjem storitev javne službe leta 2019, v višini 5.888,89 eur in iz presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let, prihranjenih iz lastnih sredstev v višini 6.186,91 EUR (IKT oprema 3.872,04 EUR, pohištvo 3.668,08 EUR, druga oprema 4.535,68 EUR).

Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva smo amortizirali posamično z uporabo amortizacijskih stopenj po Pravilniku o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Drobni inventar smo 100 % odpisali ob nabavi.

Amortizacijo opreme v višini 94.174,92 EUR smo pokrili iz obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva, prejeta v upravljanje, v višini 92.895,12 EUR in iz dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev za osnovna sredstva, v višini 1.279,80 EUR.

Amortizacijo knjižničnega gradiva v vrednosti 578.470,99 EUR smo pokrili v breme obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, v višini 433.060,00 EUR in v breme lastnih sredstev v višini 145.410,99 EUR.

Oprema, vodena v registru osnovnih sredstev, je odpisana v višini 90,9 %. Opreme v enotah Duplek, Hoče, Kamnica, Selnica ob Dravi in delno Ruše nimamo v upravljanju in ni vodena v naših poslovnih knjigah oziroma registru osnovnih sredstev. Nepremičnini, stavba Osrednje knjižnice na Rotovškem

trgu in stavba Knjižnice Nova vas in Pionirske knjižnice Nova vas, sta odpisani oziroma amortizirani v višini 65,4 %. Ostalih nepremičnin (stavb), kjer delujejo enote knjižnice, nimamo v upravljanju.

Inventurna komisija je, s stanjem na dan 31.12.2019, popisala vsa sredstva in obveznosti do virov sredstev. Pri popisu ni ugotovila odstopanj med dejanskim in knjižnim stanjem opreme. Po poročilu in sklepih smo odpisali nekaj zastarelih ter iztrošenih računalnikov in tiskalnikov, zastarelo programsko opremo Windows in Office ter nekaj pohištva (omare, stole, mize), ki ni bilo več primerno za uporabo. Vsa odpisana oprema je bila v celoti amortizirana in brez sedanje vrednosti.

V letu 2019 je bil opravljen popis knjižničnega gradiva v Pionirski knjižnici Rotovž, Knjižnici Kamnica, Potujoči knjižnici, Knjižnici Ruše, Knjižnici Pobrežje, Knjižnici Pekre in Knjižnici Tabor. Popisna komisija je za odpis predlagala 29.712 enot knjižničnega gradiva. Pri izločanju in odpisu knjižničnega gradiva je komisija ravnala v skladu z določili Navodil za izločanje in odpis knjižničnega gradiva in v skladu z internim Navodilom za izvedbo odpisa knjižničnega gradiva.

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek nabavna vrednost (1.1.)	Znesek popravek vrednosti (1.1.)	Znesek povečanje NV	Znesek povečanje PV	Znesek zmanjšanje NV	Znesek zmanjšanje PV	Znesek amortizacije	Znesek - neodpisana vrednost (31.12.)	Znesek prevrednotenje zaradi okrepitve	Znesek prevrednotenje zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3-4+5-6-7+8-9)	11	12
I. neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju	700	13.053.801	12.460.352	642.216	4.731	364.420	364.420	724.335	506.599	0	0
A. dolgoročno odloženi stroški	701	8.888	0	5.869	4.731	0	0	0	10.026		0
B. dolgoročne premoženjske pravice	702	3.163	3.163	0	0	1.359	1.359	0	0		0
C. druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0	0		0
D. zemljišča	704	0	0	0	0	0	0	0	0		0
E. zgradbe	705	1.012.503	631.609	0	0	0	0	30.375	350.519		0
F. oprema	706	1.090.500	886.833	6.187	0	26.667	26.667	63.800	146.054		0
G. druga opredmetena osnovna sredstva	707	10.938.747	10.938.747	630.160	0	336.394	336.394	630.160	0		0
II. Neopredmet. sredstva in opredmetena osn. sredstva v lasti	708	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. dolgoročne premoženjske pravice	710	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. druga neopredmetena sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek nabavna vrednost (1.1.)	Znesek popravke vrednosti (1.1.)	Znesek povečanje NV	Znesek povečanje PV	Znesek zmanjšanje NV	Znesek zmanjšanje PV	Znesek amortizacije	Znesek - neodpisana vrednost (31.12.)	Znesek prevrednotenje zaradi okrepitve	Znesek prevrednotenje zaradi oslabitve
D. zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. oprema	714	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. druga opredmetena osnovna sredstva	715	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu	716	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

10.6.2 Kratkoročna sredstva

Stanje kratkoročnih sredstev na kontih terjatev razreda 1 na dan 31.12.2019:

- denarna sredstva na dan kontu 100, gotovina v blagajni, 245,11 EUR
- sredstva na podračunu pri UJP Slovenska Bistrica v višini 185.705,75 EUR
- terjatve do kupcev, na kontu 120, znašajo 872,69 EUR.

Med kratkoročnimi terjatvami do uporabnikov enotnega kontnega načrta, v skupini 14, so zajete terjatve v višini 243.027,70. Nanašajo se na sredstva za plače, materialne stroške in knjižnično gradivo, ki jih za leto 2019 dolgujejo občinski in državni proračun:

- konto 140, 1.569,28 EUR, za javna dela december 2019.
- konto 141, 241.138,43 EUR, od tega: Občina Duplek 9.866,20 EUR, Občina Hoče Slivnica 15.039,62 EUR, Občina Lovrenc na Pohorju 5.703,60 EUR, Mestna občina Maribor 202.011,20 EUR, Občina Ruše 8.124,94 EUR in Občina Šentilj 392,87 EUR.
- konto 142, 101,48 EUR.
- konto 143, 218,51 EUR.

V bilanci stanja so izkazane še druge terjatve v skupini kontov 17 v skupni višini 7.452,58 EUR, in sicer do Zavoda za zdravstveno zavarovanje, za refundacije bolnih (6.738,42 EUR), terjatve za vstopni DDV, ki ga izračunavamo in upoštevamo v vstopnem deležu 2 % (111,05 EUR), terjatve do Zavarovalnice Sava (271,31 EUR) in ostale kratkoročne terjatve (331,80 EUR).

Na kontih aktivnih časovnih razmejitev, v skupini kontov 19, je stanje v višini 685,22 EUR, znesek predstavlja najemnino za knjižnico Šentilj za december 2019.

Med neporavnanimi terjatvami ni pomembnih ali večjih zneskov pri posameznem dolžniku. Vsem dolžnikom so bili poslani opomini in IOP obrazci. V letu 2020 bomo nadaljevali s spremljanjem terjatev in opominjanjem.

10.6.3 Kratkoročne obveznosti

Skupne kratkoročne obveznosti na kontih razreda 2 znašajo 369.150,82 EUR. V nadaljevanju so obveznosti razčlenjene po skupinah obveznosti v bilanci stanja na dan 31.12.2019.

Kratkoročne obveznosti za prejete predujme iz naslova prodanih darilnih bonov znašajo 52,00 EUR.

Na kontih kratkoročnih obveznosti do zaposlenih so zajeti stroški dela za mesec december 2019 v višini 268.016,08 EUR. Obveznosti so bile poravnane v januarju 2020.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi so na dan 31.12.2019 znašale 86.970,33 EUR, z zapadlostjo v letu 2020.

Med drugimi kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja v višini 3.436,06 EUR, so zajete:

- obveznosti za davek na dodano vrednost 145,00 EUR,
- ostale kratkoročne obveznosti (premije za dodatno pokojninsko zavarovanje zaposlenih, druge kratkoročne obveznosti) za december 2019, v višini 3.291,06 EUR.

Kratkoročne obveznosti do neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov znašajo 10.676,35 EUR.

10.6.4 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Lastne vire in dolgoročne obveznosti izkazujemo na kontih razreda 9. Dolgoročne pasivne časovne razmejitev v skupini kontov 92 znašajo 16.139,88 EUR. Na kontu 920 so v višini 10.025,43 EUR oblikovane iz namenskih sredstev za pokrivanje stroškov rezervnega sklada za enoti Nova vas, oblikovanega na podlagi stanovanjskega zakona. Oblikovane dolgoročne pasivne časovne razmejitev za rezervni sklad bomo porabljali v skladu z odločitvami in obvestili upravitelja stavbe knjižnic v Novi vasi. Na kontu 922 so izkazane prejete namenske donacije za pokrivanje stroškov amortizacije bibliobusa v skupni višini 6.114,45 EUR.

Obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, konto 980, znašajo na dan 31.12.2019 540.393,93 EUR in so razdeljene na:

- obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od Mestne občine Maribor 534.069,23 EUR,
- obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od Občine Duplek 1.670,76 EUR,
- obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od Občine Lovrenc na Pohorju 942,19 EUR,
- obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od Občine Miklavž 1.585,57 EUR,
- obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od Občine Rače-Fram 1.738,91 EUR,
- obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od Občine Ruše 387,27 EUR.

Na kontu 985 je prikazan presežek prihodkov nad odhodki leta 2019 v višini 18.902,79 EUR.

10.6.4.1 Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil

V knjižnici nimamo dolgoročnih finančnih naložb in posojil.

11 IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

Podpisana se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.

Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v MARIBORSKI KNJIŽNICI, Rotovski trg 2, Maribor.

Oceno podajam na podlagi:

- ocene notranje revizijske službe za področja: notranja revizija finančnih nalog na področju osnovnih sredstev in rednega letnega popisa sredstev in obveznosti do virov sredstev za leto 2018. Pregled je bil usmerjen v preveritev obstoja in delovanja sistema notranjih kontrol na revidiranem področju, ali zagotavljajo zanesljivost in neoporečnost računovodskih in poslovnih informacij ter varovanje premoženja.

- samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja: knjižnična mreža, razvoj, nabava in obdelava gradiva, računovodstvo, vodenje kakovosti.

- ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja: notranja presoja sistema vodenja kakovosti po standardu ISO 9001:2008 za področje organizacije in izvedbe izobraževanj v knjižnici.

V MARIBORSKI KNJIŽNICI je vzpostavljen(o):

1. primerno kontrolno okolje

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi

2. upravljanje s tveganji:

2.1. cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi

2.2. tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi

3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,

4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi

5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ

- a) z lastno notranjerevizijsko službo,
- b) s skupno notranjerevizijsko službo,

Naziv in sedež skupne notranjerevizijske službe: MESTNA OBČINA MARIBOR, Služba notranje revizije, Ulica heroja Tomšiča 2, 2000 Maribor

Matična številka skupne notranjerevizijske službe: 5883369000

- c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,
- d) nisem zagotovil notranjega revidiranja

V letu 2019 sem na področju notranjega nadzora izvedla naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):

- izvedba notranje revizije poslovanja - notranja revizija poslovanja za področje osnovnih sredstev in rednega letnega popisa (proces naročanja storitev);
- notranja presoja za standard ISO 9001 – 2008;
- spremembe internih pravilnikov v skladu z zakonskimi spremembami.

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladam v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

- Velik dejavnik tveganja, v smislu nevarnosti za uporabnike in zaposlene, predstavljajo neustrezni prostori osrednje knjižnice na Rotovškem trgu. Od leta 2008 so intenzivno tekale aktivnosti za pridobitev novih ustrežnejših prostorov. V letu 2014 je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje in izvedbena dokumentacija PZI. Več let so napredovanje investicije zavirali birokratski postopki in pritožbe strank v postopku, kasneje niso bila zagotovljena finančna

sredstva in vodstvo Mestne občine Maribor ni več prepoznavalo projekta Rotovž kot ustrezne rešitve. Iskali so nadomestne lokacije, za katere smo poskušali iskati možnosti umestitve knjižničnih vsebin v upanju, da bo katera od njih vendarle uresničena ter s tem knjižnica rešena neprimernih in nevarnih prostorov. Tako smo tudi v letu 2019 vložili veliko dela in truda, da bi se investicija končno začela.

- Pomembno tveganje je nezadostno število zaposlenih, omejitve zaposlovanja zaradi omejevalne zakonodaje, kar predstavlja neizpolnjevanje kadrovskih potreb Mariborske knjižnice v skladu s standardi za splošne knjižnice. Tveganje obvladujemo s pomočjo zaposlitev v programih javnih del in z zaposlitvami za določen čas. V letu 2019 smo imeli dve zaposleni v programu javnih del, en mesec smo imeli eno zaposleno po programu zaposlovanja mladih preko razpisa JSKD.
- Tveganje predstavlja tudi neizpolnjevanje zakonskih obvez občin ustanoviteljic in pogodbenih partneric. Zakon o knjižničarstvu ne vsebuje mehanizma, ki bi občine prisilil k financiranju knjižnice v obsegu, določenem v zakonu in podzakonskih aktih, zato vse bolj reducirajo sredstva celo za najosnovnejše delovanje in nakup knjižničnega gradiva.

Dragica Turjak, direktorica

12 PRILOGE

1. Pregled dela po občinah
2. Prireditve in dejavnosti – interna
3. Statistične preglednice – interna
4. Notranja organizacija, delovne skupine – interna
5. Poročilo o delovanju krajevnih knjižnic – interna
6. Bibliografija Mariborske knjižnice – interna
7. Bibliografija zaposlenih – interna

Legenda kratic

MK – Mariborska knjižnica
OOK – Osrednja območna knjižnica
OK – Knjižnica Rotovž
PK – Pionirska knjižnica Rotovž
KT – Knjižnica Tabor
NV – Knjižnica Nova vas
Np – Pionirska knjižnica Nova vas
M – mladi bralci do 15 let
O – odrasli bralci
SO – starejši odrasli, tretje življenjsko obdobje
IKT – informacijska komunikacijska oprema
DBM – Društvo bibliotekarjev Maribor
ZBDS – Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
IBBY – Mednarodna zveza za mladinsko književnost
IFLA – Mednarodna zveza knjižnic
COBISS – Kooperativni online bibliografski sistem in servisi
IZUM – Institut informacijskih znanosti Maribor
UKM – Univerzitetna knjižnica Maribor
NUK – Narodna in univerzitetna knjižnica
dLib- Digitalna knjižnica Slovenije
MoM – Mestna občina Maribor
ISIO – Informativno svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih
VDC – Varstveno delovni center
LGM – Lutkovno gledališče Maribor

Poročilo so pripravili vodje oddelkov in služb, računovodja, vodje krajevnih knjižnic in koordinatorji posameznih strokovnih področij v knjižnici.

Fotografije so iz arhiva Mariborske knjižnice.